

MØTEBOK

<i>Styre, råd, utvalg</i>	<i>Møtested</i>	<i>Møtedato:</i>
Kommunestyret	Lunner rådhus, kommunestyresalen	17.06.2010

SAKER TIL BEHANDLING:

Sak 32/10

Salg av tidligere Furumo barnehage

Sak 33/10

Resultatrapportering 1 tertial 2010

Sak 34/10

Budsjettjusteringer per 1 tertial 2010

Sak 35/10

Forskrift om gebyr etter plan- og bygningsloven av 2008 §33-1 Gjeldende f.o.m. 1.7.2010

Sak 36/10

Høringsuttalelse - nytt finansieringssystem for ikke-kommunale barnehager i en rammefinansiering sektor

Sak 37/10

Akuttmottak for personer utsatt for seksuelle overgrep og vold i nære relasjoner Overgrepsmottak

Sak 38/10

**54/8 Søknad om fradeling av to boligtomter - Nordre oppdalen
Behandlig etter dispensasjonshøring**

Sak 39/10

Markagrensen i Lunner, anmodning om justering av grensa i tråd med markalovens § 2

Sak 40/10

Høring av forslag til forskrift for utvalgte naturtyper og prioriterte arter

Sak 41/10

Utredning av konkurranseutsetting støttefunksjoner Organisasjonsplan

LUNNER KOMMUNE

Sak 42/10

Referater - kommunestyret

Sak 43/10

Hovedtariffoppgjøret 2010 - uravstemming

Sak nr	Styre/råd/utvalg:	Møtedato:
14/10	Formannskapet	03.06.2010
32/10	Kommunestyret	17.06.2010

Saksbehandler: Frode Holst, Kommunalsjef

SALG AV TIDLIGERE FURUMO BARNEHAGE

KOMMUNESTYRETS VEDTAK:

Lunner kommune selger g.nr. 173/496 til Lunner Boligstiftelse for kr 100 000

Behandling og avstemming:

Repr. Aslaug Blyverket og Gustav Sverdrup-Thygeson fratrådte møtet under behandling av deres habilitet. De ble erklært inhabile i h.h.t forvaltningslovens§ 6.e og tiltrådte møtet igjen etter behandling av saken.

Formannskapets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Rådmannens innstilling:

Lunner kommune selger g.nr. 173/496 til Lunner Boligstiftelse for kr 100 000

Sammendrag:

1. Lunner kommune selger g.nr. 173/496 til Lunner Boligstiftelse for et beløp på kr 100.000. Dersom kjøpesummen blir høyere enn kr 100.000 vil dette føre til høyere husleie.
  2. Husleier beregnes etter den finansiering og det eventuelle tilskudd en kan oppnå i Husbanken. Det legges ved alternative budsjetter for beregning av husleier. Budsjettene tar hensyn til om en oppnår/ikke oppnår tilskudd, og det tas også hensyn til forskjellige lånerenter på det tidspunkt hvor byggelån kan konverteres til lån med fast rente.
Eksempelvis : Budsjettalternativ II med 30% tilskudd og 5,5% fastrente i Husbanken gir månedlig husleie på kr 8194.
  3. Boligene benyttes til flyktninger/ungdoms og barneboliger i regi av Tilrettelagte tjenester.
-

Saksutredning:

FAKTA:

I forbindelse med planer for tidligere Furumo barnehage har det tidligere vært skissert et alternativ om boliger for yngre funksjonshemmede. Senere er denne typen boliger foreslått inn i et nytt bygg liggende på tomte bak ungdomsboligene på Harestua. På denne tomte er også foreslått å flytte dagens bofellesskap i Røyskattlia samt utvidet avlastningstilbud. Planleggingen av dette er godt i gang og er også innlemmet i omsorgsplanen fordi deler av disse planene er aktivitetsøkning.

Dermed kan det tenkes annerledes rundt tidligere Furumo barnehage. Å bygge om til 3 leiligheter/boliger for flyktninger betyr økt fleksibilitet og kapasitet for bosetting i et ellers trangt boligmarked. På sikt kan også flere av leilighetene/boligene i Røyskattlia og som er i Lunner Boligstiftelses eie brukes til flyktningboliger og annen sosial bosetting. Det har vært dialog mellom Boligstiftelsen og kommunen vedrørende dette.

Til orientering er Lunner boligstiftelse eier av 2 etg over tidligere Furumo barnehage. Lunner boligstiftelse kjøper og står får ombygging av tidligere Furumo barnehage til leiligheter/boliger.

VURDERING/DRØFTING:

1. Forhold til gjeldende handlingsplan og annet planverk

Omhandles i revidert versjon av omsorgsplan.

2. Økonomiske forhold/forhold til budsjett og økonomiplan

Alternative budsjetter for beregning av husleier:

FURUMO BHG - OMBYGGING TIL 3 STK. FLYKTN.BOLIGER

Alternativ I : Lånebeløp kr 3.900.000

Priser med basisdato : 01.03.2010,

Investeringsbudsjett

ENTREPRISEKOSTNADER

Tilbudssum for ombygging til 3stk boliger, inkl.nytt frittstående bygg for boder) 3030000

Forbehold / tillegg i tilbudet (vurdert av RJ) 390000

BYGGHERREKOSTNADER

Bygningsgebyr 10000

Prosjekt og byggeledelse, administrasjon 50000

Prisstigning fra 15.01.2010 - 01.01.2011 100000

Byggelånsrenter 60000

Sikkerhetsmargin, 150000

Kjøp av Furumo bhg. fra Lunner kommune 100000

Kostnader i.f.m. kjøp; tinglysningsgebyr, dok.avgift, juridisk bistand 10000

PROSJEKTKOSTNAD (inkl. kjøp av barnehagen) 3900000

Finansiering

Egenkapital 0

Langsiktig lån 3900000

Driftsbudsjett år 1.Lån med 7,0% rente og 30 års nedbetalingstid

Renter og avdrag 315000

Forvaltning, drift - og vedlikehold. Basert på erfaringstall : kr 35.000 x 3 105000

Sum årlige kostnader 420000

Husleie. Lån med 7,0% rente og 30 års nedbetalingstid

Husleie pr. mnd. 420000 div.12,div.3 **11667**

Driftsbudsjett år 1. Lån med 5,5% rente og 30 års nedbetalingstid

Renter og avdrag 270000

Forvaltning, drift - og vedlikehold. Basert på erfaringstall : kr 35.000 x 3 105000

Sum årlige kostnader 375000

Husleie. Lån med 5,5% rente og 30 års nedbetalingstid

Husleie pr. mnd. 375000 div.12,div.3 **10417**

Driftsbudsjett år 1. Lån med 4,3% rente og 30 års nedbetalingstid

Renter og avdrag 235000

Forvaltning, drift - og vedlikehold. Basert på erfaringstall : kr 35.000 x 3 105000

Sum årlige kostnader 340000

Husleie. Lån med 4,3% rente og 30 års nedbetalingstid

Husleie pr. mnd. 340000 div.12,div.3 **9444**

Note

r

Alle beløp inkl. mva.

Areal leiligheter : 237m2, areal nytt bygg for boder 33m2, Samlet : 270m2

Side 6

Investeringsbudsjett viser :Entreprisekostnad pr. m2 : kr 12.700 Prosjektkostnad pr. m2 : kr 14.400

Renter : Vedr. kalkulasjon krever Husbanken at det benyttes 7% rente. Dagens fastrente i Husbanken med 10 år binding = 4.3%

FURUMO BHG - OMBYGGING TIL 3 STK. FLYKTN.BOLIGER

Budsjetter, husleieberegning

Alternativ II: Lånebeløp kr 2.730.000, tilskudd fra Husbanken kr 1.170.000

Priser med basisdato : 01.03.2010,

Investeringsbudsjett

ENTREPRISEKOSTNADER

	303000
Tilbudssum for ombygging til 3stk boliger, inkl.nytt frittstående bygg for boder)	0
Forbehold / tillegg i tilbudet (vurdert av RJ)	390000
BYGGHERREKOSTNADER	
Bygningsgebyr	10000
Prosjekt og byggeledelse, administrasjon	50000
Prisstigning fra 15.01.2010 - 01.01.2011	100000
Byggelånsrenter	60000
Sikkerhetsmargin,	150000
Kjøp av Furumo bhg. fra Lunner kommune	100000
Kostnader i.f.m. kjøp; tinglysningsgebyr, dok.avgift, juridisk bistand	10000
	390000
PROSJEKTKOSTNAD (inkl. kjøp av barnehagen)	0

Finansiering

	117000
Egenkapital/tilskudd fra Husbanken	0
	273000
Langsiktig lån	0
	390000
	0

Driftsbudsjett år 1. Lån med 7,0% rente og 30års nedbetalingstid

Renter og avdrag	220000
Forvaltning, drift - og vedlikehold. Basert på erfaringstall : kr 35.000 x 3	105000
Sum årlige kostnader	325000

Husleiebergning. Lån med 7,0% rente og 30 års nedbetalingstid

Husleie pr. mnd.	325000 div.12,div.3	9028
------------------	---------------------	-------------

Driftsbudsjett år 1. Lån med 5,5% rente og 30års nedbetalingstid

Renter og avdrag	190000
Forvaltning, drift - og vedlikehold. Basert på erfaringstall : kr 35.000 x 3	105000
Sum årlige kostnader	295000

Husleiebergning. Lån med 5,5% rente og 30 års nedbetalingstid

Husleie pr. mnd.	295000 div.12,div.3	8194
------------------	---------------------	-------------

Driftsbudsjett år 1. Lån med 4,3% rente og 30 års nedbetalingstid

Renter og avdrag	165000
Forvaltning, drift - og vedlikehold. Basert på erfaringstall : kr 35.000 x 3	105000
Sum årlige kostnader	270000

Husleiebergning. Lån med 4,3% rente og 30 års nedbetalingstid

Husleie pr. mnd.	270000 div.12,div.3	7500
------------------	---------------------	-------------

Note

r

Alle beløp inkl. mva.

Areal leiligheter : 237m², areal nytt bygg for boder 33m², Samlet areal: 270m²

Investeringsbudsjett viser :Entreprisekostnad pr. m² : kr 12.700 Prosjektkostnad pr. m² : kr 14.400

Renter : Vedr. kalkulasjon krever Husbanken at det benyttes 7% rente. Dagens fastrente i Husbanken med 10 år binding = 4.3%

DOKUMENT I SAKEN:

Vedlagt:

Øvrige dokument:

Særutskrift av saken med saksframlegg sendes til:

Lunner boligstiftelse

Ordfører

Rådmann

Bygg og eiendom

Flyktningkontoret

Rett utskrift av møtebok.

Roa,

Utvalgssekretær

Sak nr	Styre/råd/utvalg:	Møtedato:
33/10	Kommunestyret	17.06.2010
16/10	Formannskapet	03.06.2010

Saksbehandler: Kirsti Nesbakken, Controller, leder økonomi

RESULTATRAPPORTERING 1 TERTIAL 2010

KOMMUNESTYRETS VEDTAK:

Resultatrapportering per 1 tertial 2010 tas til etterretning.

Behandling og avstemming:

Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

FORMANNSKAPETS INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Resultatrapportering per 1 tertial 2010 tas til etterretning.

Behandling og avstemming:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt som formannskapetets innstilling til kommunestyret.

Rådmannens innstilling:

Resultatrapportering per 1 tertial 2010 tas til etterretning.

Saksutredning:

FAKTA:

Det vises til vedlagte resultatrapport for 1 tertial 2010. Rådmannens innstilling er at kommunestyret tar rapporten til etterretning. Det blir opp til de politiske organer å komme med eventuelle merknader.

DOKUMENT I SAKEN:**Vedlagt:**

Resultatrapportering 1 tertial 2010

Øvrige dokument:**Særutskrift av saken med saksframlegg sendes til:**

Revisjonen

Kontrollutvalget

Kjersti Vatshelle Myhre

Kirsti Nesbakken

Rett utskrift av møtebok.

Roa,

Utvalgssekretær

Sak nr	Styre/råd/utvalg:	Møtedato:
34/10	Kommunestyret	17.06.2010
17/10	Formannskapet	03.06.2010

Saksbehandler: Kirsti Nesbakken, Controller, leder økonomi

BUDSJETTJUSTERINGER PER 1 TERTIAL 2010

Lovhjemmel: Kommuneoven § 47

KOMMUNESTYRETS VEDTAK:

Budsjettjusteringer per 1 tertial 2010 vedtas i tråd med saksutredningens konklusjon med justerte tabeller utdelt i møtet.

Bruk av 900.000,- fra inv.moms tilbakeføres ikke investeringsregnskapet men tilføres reservert tilleggsbevilgning.

Behandling og avstemming:

Repr. Torbjørg Raastad fremmet følgende endringsforslag:

” Bruk av 900.000,- fra inv.moms tilbakeføres ikke investeringsregnskapet men tilføres reservert tilleggsbevilgning.”

Repr. Torbjørg Raastads endringsforslag ble vedtatt med 12 mot 11 stemmer.

Formannskapets innstilling med vedtatt endring ble vedtatt med 22 mot 1 stemme.

FORMANNSKAPETS INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Budsjettjusteringer per 1 tertial 2010 vedtas i tråd med saksutredningens konklusjon.

Behandling og avstemming:

Repr. Torbjørg Raastad fremmet følgende endringsforslag:

Bruk av 900 000.- fra inv.moms tilbakeføres ikke investeringsregnskapet men tilføres reservert tilleggsbevilgning.

Repr. Torbjørg Raastads endringsforslag falt med 4 stemmer mot 3 stemmer-

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt som formannskapets innstilling til kommunestyret.

Rådmannens innstilling:

Budsjettjusteringer per 1 tertial 2010 vedtas i tråd med saksutredningens konklusjon.

Saksutredning:

FAKTA:

Budsjettjusteringer drift

Det vises til egen sak vedrørende rapportering per 1 tertial 2010. Budsjettjusteringer per 1 tertial er vurdert på bakgrunn av denne rapporteringen og det behov vi har for å skape balanse mellom driftsnivået og økonomiske ressurser. De foreslåtte budsjettjusteringer er også kommentert i rapportering per 1 tertial.

Fordelingen av frie inntekter mellom skatt og ramme vil forskyves som følge av at sentrale skattemyndigheter retter opp en feil fra 2009. I tillegg er vårt folketall noe lavere enn forutsatt i opprinnelig budsjett, slik at budsjettet for frie inntekter netto reduseres med kr 800'.

KLP har rekalkulert våre pensjonsutgifter, og ny prognose er kr 500' lavere enn budsjettet.

Ny rentebane samt høyere saldo enn forventet på innskuddene, gjør at prognosen på netto finansutgifter justeres ned med kr 1,4 mill.

Nye forsikringsavtaler er inngått på gunstige vilkår, og muliggjør nedjustering av forsikringskostnadene med kr 300'.

Tilskudd til ressurskrevende brukere vil bli kr 2,9 mill høyere enn vi forventet i opprinnelig budsjett. I tillegg justeres avregningen på slikt tilskudd for 2009 med kr 1,9 mill. Disse økte inntektene oppveies delvis av økte utgifter innen BPA og rus med kr 2 mill. Utfordring knyttet til ny rettighetsutløst utgift i budsjett 2010 ble finansiert ved å bruke investeringsmoms med kr 900' i drift. Denne finansieringen foreslås nå tilbakeført til investeringsregnskapet.

Utgift knyttet til Lygna skisenter i 2009 er ved en feil videreført i budsjett 2010 og tilbakeføres.

Det er sviktende inntekter innen selvkostområdet byggesak. Siden det ikke foreligger tilstrekkelige fond på området vil dette belaste kommunens bunnlinje med kr 300'.

Flyktningtjenesten har økte inntekter på funksjon 850 som oppveies av økte utgifter på funksjon 275.

Hadeland Energi har etterfakturert nettleie for tidligere år, og dette medfører merforbruk innen bygg og eiendom og teknisk drift med kr 200' på hvert tjenestested.

Netto utgjør de foreslåtte budsjettjusteringer et mindreforbruk i forhold til opprinnelig budsjett på kr 2,5 mill. Disse midlene foreslås tilført reservert tilleggsbevilgning.

Budsjettjusteringer investering

Prosjekt 001 – Varmeanlegg Harestua skole/Eventyrskogen barnehage.

I budsjettkorrigeringen foreslås det ny finansiering slik at all momskompensasjon brukes til å finansiere prosjektet. Dette betyr at låneopptaket for 2010 kan reduseres med kr 900'.

Prosjekt 029 – Oppgradering Nordligutua (nytt prosjekt).

Prosjekt 922 – Oppgradering av vegbelysning.

Oppgradering av Nordligutua ble fremmet til investeringer i økonomiplanen 2010-2013 og var fra driftsteknisk avdeling ment å være med i 2010. Et eller annet sted på veien falt forslaget ned på 2011. Dette er en veg i det gamle boligfeltet opp mot jernbanen på Roa som er i meget dårlig forfatning. Det ble for 15-20 år siden lagt et billig, tynt Ottadekke som nå er gått mer eller mindre i oppløsning. Det hadde vært fint å kunne få gjort denne utbedringen i 2010 som tenkt. Om nødvendig foreslås dekning ved å redusere prosjekt 922, oppgradering av vegbelysning. Dette er midler som står ubrukt og hvor mye av det som kommer til å bli brukt avhenger av behandlingen av teknisk plan og hvor mye som skal opprettholdes av vegbelysning.

Prosjekt 613 – Ledningsanlegg Grua/Harestua.

Prosjektet nærmer seg nå avslutning. Prognosen for sluttoppgjøret tyder på at prosjektet vil gå mot en overskridelse på ca kr 500' i forhold til budsjett.

Prosjekt 816 – Avfallssortering på skolene.

Prosjekt 914 – Utstyr/maskiner bygg/eiendom.

Investeringsregnskapet for 2009 kom ut med et underskudd. For å dekke opp dette underskuddet ble det bl.a. brukt finansiering fra disse 2 prosjektene. Kommunestyret må derfor vedta ny finansiering for at prosjektene skal kunne slutføres i 2010.

Prosjekt 823 – Utbedringer Lunner kirke.

Lunner kommune fikk innvilget tilskudd til utbedringer av Lunner kirke. Tilskuddet ble beregnet til kr 85'. Vi har nå fått utbetalt tilskuddet og det viser seg at vi har fått kr 19 790 mer enn beregnet.

Prosjekt 915 – Innredning av fellesareal Kalvsjøstua.

Overskridelsen på prosjektet skyldes innskjerpet krav til føring av fakturaer i forbindelse med årsskiftet. I dette tilfellet gjelder det en faktura som var datert i 2009, men som ikke kom til kommunen før i 2010. Fakturaen ble som anordningsprinsippet tilsier riktig belastet regnskapet for 2009. Det innskjerpede kravet betyr i dette tilfellet at fakturaen måtte nettoføres, dvs. at netto fakturabeløp ble ført mot prosjektet, mens momsen ble ført mot en balansekonto for deretter å bli tilbakeført og belastet regnskapet 2010.

Prosjekt 918 – Oppgradering Nordstrand – Sliperiet.

Prosjekt 926 – Asfaltering veg/plass Volla RA.

Nordstrand – Sliperiet. Rest disponibelt beløp kr 182 519. På denne veistrekningen er det gruslagt vei i dag etter at dårlig asfaltdekke ble høvlet bort. Mye tele i området og asfaltering av denne veistrekningen krever godt grunnarbeid som er omfattende. Dagens vei er i tilfredstillende tilstand og vil bli høvlet/gruset ved behov.

Asfaltering veg/plass Volla RA. Rest disponibelt beløp i dag ca kr 25 000. Etter ombygningen av Volla renseanlegg ble uteområdene ikke istandsatt. Det er nå behov for å istandsette disse,

samt asfaltere veien ned til renseanlegget fra Statoil. Arbeidet er påbegynt, men prosjektet er avhengig å få overført midler for å kunne bli endelig ferdig. Det er ønske om å omdisponere kr 150 000 fra prosjekt 918 til prosjekt 923.

VURDERING/DRØFTING:

Budsjettjusteringer drift og investering

Budsjettjusteringssaken legges frem for formannskapet i balanse.

KONKLUSJON:**Budsjettkorrigeringer drift per 1 tertial 2010**

BUDSJETTKORRIGERING drift 1 tertial 2010							
Art	Ansv	Tjen	Tekst	Utgift		Inntekt	
				Økn	Red	Red	Økn
18701	1120	8001	Skatt iht KS-modellen justert for feil i 2009				3 545 303
18001	1120	8401	Ramme iht KS-modellen justert for feil i 2009			4 688 199	
18001	1120	8401	Fysioterapimidler - ikke inkl i KS-modellen				318 000
10901	1120	div	Netto reduksjon KLP		497 000		
div	1120	8701	Finans, justert rentebane, justert forventet saldo innskudd		1 400 000		
11851	1120	div	Forsikringer for høyt budsjettert i forhold til ny avtale		276 797		
11852	1120	div	Forsikringer for høyt budsjettert i forhold til ny avtale		23 802		
17001	1120	2544	Ressurskrevende brukere 2009				1 904 380
17001	1120	2544	Endret estimat ressurskrevende brukere 2010 (utbet i 2011)				2 900 000
13701	3410	2540	Ny bpa-bruker i FO (i opprinnelig budsjett kr 900')	1 100 000			
14501	3410	2431	Rus - videreføring av institusjon fra slutten av 2009	911 000			
15701	1120	8801	Tbf bruk av inv mva i drift = økt ovf til inv regnsk	900 000			
14701	1120	3601	Engangsutgift til Lygna skisenter i 2009, må tbf bud i 2010		27 201		
16201	4310	3021	Sviktende inntekter byggesak			300 000	
14901	3420	2751	Økte inntekter og utgifter flyktingtjenesten	100 000			
	3420	8501	Økte inntekter og utgifter flyktingtjenesten				100 000
11803	4110	3341	Etterfakturert nettleie tidligere år, HE	200 000			
11803	4230	2221	Etterfakturert nettleie tidligere år, HE	200 000			
14901	1120	1802	Tilført reservert tilleggsbevilgning	2 593 284			
Sum				6 004 284	2 224 800	4 988 199	8 767 683
Netto							0

BUDSJETTKORRIGERING INVESTERING 1. TERIAL 2010								
Ktoart	Ansv	Tjen	Prosj	Tekst	Utgift		Inntekt	
					Økn	Red	Red	Økn
09102	1040	2221	001	Bruk av lån varmelegg Harestua skole/Eventyrskogen bhg			900 000	
09701	1040	2221	001	Kompensasjon merverdiavgift				900 000
02302	1040	3331	029	Oppgradering Nordligutua	250 000			
09102	1040	3331	029	Bruk av lån oppgradering Nordligutua				225 000
09701	1040	3331	029	Kompensasjon merverdiavgift				25 000
02303	1040	3341	922	Oppgradering vegbelysning		250 000		
09102	1040	3341	922	Bruk av lån oppgradering vegbelysning			225 000	
09701	1040	3341	922	Kompensasjon merverdiavgift			25 000	
02303	1040	3451	613	Ledningsanlegg Grua/Harestua	250 000			
02303	1040	3531	613	Ledningsanlegg Grua/Harestua	250 000			
09102	1040	3451	613	Bruk av lån ledningsanlegg Grua/Harestua				250 000
09102	1040	3531	613	Bruk av lån ledningsanlegg Grua/Harestua				250 000
02001	1040	2221	816	Avfallssortering på skolene	111 909			
09481	1040	2221	816	Bruk av ubundet inv.fond avfallssortering på skolene				111 909
02001	1040	1907	914	Utstyr/maskiner bygg/eiendom	154 515			
09481	1040	1907	914	Bruk av ubundet inv.fond avfallssortering på skolene				154 515
08101	1040	3901	823	Utbedringer av Lunner kirke				19 790
05481	1040	3901	823	Avsetning ubundet inv.fond utbedringer Lunner kirke	19 790			
04291	1040	2651	915	Innredning fellesareal Kalvsjøstua	1 500			
09481	1040	2651	915	Bruk av ubundet inv.fond innredning fellesareal Kalvsjøstua				1 500
02302	1040	3331	918	Oppgradering Nordstrand - Sliperiet		150 000		
09102	1040	3331	918	Bruk av lån Nordstrand - Sliperiet			150 000	
02302	1040	3501	926	Veg/plass Volla RA	150 000			
09102	1040	3501	926	Bruk av lån veg/plass Volla RA				150 000
Sum					1 187 714	400 000	1 300 000	2 087 714
Netto								0

DOKUMENT I SAKEN:

Vedlagt:

Øvrige dokument:

Særutskrift av saken med saksframlegg sendes til:

Rådmannen

Revisjonen

Kontrollutvalget

Kjersti Vatshelle Myhre

Kirsti Nesbakken

Rett utskrift av møtebok.

Roa,

Utvalgssekretær

Sak nr
35/10

Styre/råd/utvalg:
Kommunestyret

Møtedato:
17.06.2010

Saksbehandler: Gunn Elin Rudi, Tjenesteleder arealforvaltning

**FORSKRIFT OM GEBYR ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVEN AV
2008 §33-1 GJELDENDE F.O.M. 1.7.2010**

Lovhjemmel: Plan- og bygningsloven §33-1, jfr. forvaltningsloven kap. VII.

KOMMUNESTYRETS VEDTAK:

Kommunestyret vedtar forskrift om gebyr etter plan- og bygningsloven §33-1, jfr. forvaltningsloven kap. VII.

Forskriften trer i kraft 1.7.2010.

Behandling og avstemming:

Repr. Elin Håkonsløykken ble permittert fra møtet.

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Rådmannens innstilling:

Kommunestyret vedtar forskrift om gebyr etter plan- og bygningsloven §33-1, jfr. forvaltningsloven kap. VII.

Forskriften trer i kraft 1.7.2010.

Sammendrag:

Ny plan- og bygningslov trer i kraft 1.7.2010. For at kommunen kan kunne kreve gebyrer for saker som behandles etter ny lov, må kommunestyret vedta ny gebyrforskrift. Denne må vedtas før 1.7.2010 for at den skal kunne tre i kraft 1.7.2010.

Lovhenvisninger i dagens regulativ er justert slik at de er i samsvar med den nye loven. Gebyrnivået holdes uendret med unntak av ett tilfelle hvor de reduseres fordi dagens gebyrnivå anses som urimelig høyt.

Saksutredning:

1. FAKTA:

1.1 Bakgrunn for saken

Ny byggesaksdel av plan- og bygningsloven trer i kraft 1.7.2010. Fra samme dato oppheves dagens hjemmel for fastsetting av gebyrregulativ i plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 §109. Innen den nevnte datoen bør kommunen ha vedtatt ny forskrift om gebyr i medhold av ny lovs §33-1.

Kommunens nye forskrift om gebyr må være tilpasset det nye søknadssystemet og hjemmelshenvisningene som innføres i den nye plan- og bygningsloven. Forskriften må foreligge med ikraftsetting 1. juli 2010 dersom kommunen skal kunne gebyrbelegge den fortløpende behandlingen av saker innkommet eller oppstått etter denne datoen, jfr. overgangsbestemmelsene i ny lovs §33-4.

1.2 Regler for vedtak av forskrift

Grunnlaget for behandling av forskrifter ligger i forvaltningsloven kap. VII. §37 stiller krav om at saken skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Den stiller også krav til at offentlige og private institusjoner og organisasjoner for de erverv, fag eller interessegrupper som forskriften skal gjelde eller gjelder for eller hvis interesser særlig berøres, skal gis anledning til å uttale seg før forskriften blir utferdiget, endret eller opphevet. Så langt det trenges for å få saken allsidig opplyst, skal uttalelsene også søkes innhentet fra andre.

Kommunen bestemmer selv på hvilken måte forhåndsvarslingen skal foregå og fristen for uttalelse. Forhåndsvarling som nevnt kan unnlates dersom den ikke er praktisk gjennomførbar, den kan vanskeliggjøre gjennomføring av forskriften eller svekke dens effektivitet, eller at den må anses åpenbart unødvendig.

2. VURDERING/DRØFTING:

Gjeldende gebyrregulativ ble vedtatt av kommunestyret i sak 89/09 den 17.12.2009. Regulativet var gjenstand for høring i budsjettprosessen høsten 2009. Det framlagte forslaget til forskrift om gebyr etter plan- og bygningsloven av 2008 §33-1 har utgangspunkt i det kommunestyrevedtatte regulativet. De endringene som er gjort er å korrigere lovhenvisninger til ny plan- og bygningslov og rette tekst slik at det er samsvar med lovteksten. Endringer i gebyroversikten har rød tekst. Gebyrenes størrelse er ikke endret, bortsett fra at det under §13-1, 1c) er gjort en annen inndeling av bruksareal. Denne endringen er foreslått fordi et bygg eksempelvis med bruksareal på 8.000m² ville fått et byggesaksgebyr på ca 300.000,-,

noe som synes urimelig høyt for et enkeltbygg. Endringen medfører ca. en halvering av gebyret for et bygg av den nevnte størrelse.

I tillegg er gebyrer for behandling av ulovlig byggarbeider tatt ut av regulativet fordi det nå følger direkte av ny plan- og bygningslov § 38-2 at kommunen kan ilegge såkalte overtredelsesgebyr til den som;

- a) prosjekterer eller utfører et tiltak i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov når dette kan føre eller har ført til personskade, vesentlig materiell skade eller skade for miljøet
- b) utfører, lar utføre, bruker eller lar bruke tiltak uten at det foreligger nødvendig tillatelse etter denne lov, eller er i strid med vilkårene i slik tillatelse
- c) ikke utfører kontroll av tiltak i samsvar med bestemmelser om dette gitt i eller i medhold av denne lov, og gitte tillatelser
- d) bruker eller lar bruke byggverk eller del av byggverk eller areal uten at det foreligger nødvendig tillatelse etter denne lov, eller bruken er i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, vedtak eller plan
- e) prosjekterer, utfører eller lar utføre eller kontrollerer et tiltak etter § 20-1 uten at arbeidet blir forestått av ansvarlige som er godkjent etter § 22-1 og er tildelt ansvarsrett etter § 21-4 tredje ledd
- f) gir uriktige eller villedende opplysninger til plan- og bygningsmyndighetene
- g) tross skriftlig pålegg ikke oppfyller vilkår for midlertidig dispensasjon etter § 19-3
- h) tross skriftlig pålegg ikke oppfyller plikten etter § 31-3 første ledd første punktum til å holde byggverk og installasjoner i stand
- i) ikke etterkommer skriftlig pålegg etter § 31-5 om å fjerne bygning eller rester av bygning eller innretning, eller om å rydde tomta
- j) tross skriftlig pålegg ikke oppfyller plikten etter § 28-2 til å treffe sikringstiltak
- k) ikke etterkommer skriftlig pålegg etter § 29-6 tredje ledd om å treffe tiltak for å avhjelpe ulempe fra bygningstekniske installasjoner
- l) ikke etterkommer særskilt pålegg eller forbud, gitt i medhold av plan- og bygningsloven, når kommunen først skriftlig har gjort ham kjent med at overtredelsesgebyr kan inntre hvis forholdet ikke blir brakt i orden innen en fastsatt frist, og denne frist er oversittet.

Overtredelsesgebyr kan også ilegges ved overtredelse av forskriftsbestemmelser gitt i medhold av loven, når det i forskriften er fastsatt at overtredelse av den aktuelle bestemmelse kan medføre overtredelsesgebyr. Nærmere spesifisering av overtredelsesgebyrer og størrelser på dem, er fastsatt i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) kap. 16.

Siden nivået på gebyrer ikke er foreslått økt (i ett tilfelle er den redusert) og at endringene er av teknisk karakter med justering av lovhenvvisninger, er forhåndsvarsling unnlatt pga. at det anses åpenbart unødvendig.

3. KONKLUSJON

Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 33-1, jfr. forvaltningslovens kap. VII vedtar kommunestyret i Lunner forskrift om gebyr.

Forskriften trer i kraft 1.7.2010.

DOKUMENT I SAKEN:

Vedlagt:

Forslag til forskrift om gebyr etter plan- og bygningsloven av 2008 §33-1

Øvrige dokument:

Særutskrift av saken med saksframlegg sendes til:

Rett utskrift av møtebok.
Roa,

Utvalgssekretær

Sak nr	Styre/råd/utvalg:	Møtedato:
36/10	Kommunestyret	17.06.2010
13/10	Formannskapet	03.06.2010

Saksbehandler: Geir Albertsen, Barnehagefaglig rådgiver

HØRINGSUTTALELSE - NYTT FINANSIERINGSSYSTEM FOR IKKE-KOMMUNALE BARNEHAGER I EN RAMMEFINANSIERING SEKTOR

Lovhjemmel: Lov om barnehager

KOMMUNESTYRETS VEDTAK:

Forslag til høringsuttalelse fra Lunner kommune vedtas med følgende endring:

Side 15: "Bør det innføres:.... "Endre svaret til "det bør ikke innføres regulering på uttak av utbytte. Øvrige merknader strykes.

Evnt. Nødvendige omarbeidelser som følge av utbyttvedtaket innarbeides.

Behandling og avstemming:

Repr. Torbjørg Raastad fremmet rådmannens innstilling som forslag til vedtak som lyder: "Forslag til høringsuttalelse fra Lunner kommune vedtas."

Repr. Torbjørg Raastads forslag til vedtak falt med 12 mot 10 stemmer.

Formannskapets innstilling ble enstemmig vedtatt.

FORMANNSKAPETS INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Forslag til høringsuttalelse fra Lunner kommune vedtas med følgende endring:

Side 15: "Bør det innføres:.... "Endre svaret til "det bør ikke innføres regulering på uttak av utbytte. Øvrige merknader strykes.

Evnt. Nødvendige omarbeidelser som følge av utbyttvedtaket innarbeides.

Behandling og avstemming:

Varaordfører Ulf O.Rogneby fremmet følgende endringsforlag:

Side 15: "Bør det innføres:.... "Endre svaret til "det bør ikke innføres regulering på uttak av utbytte. Øvrige merknader strykes.

Evnt. Nødvendige omarbeidelser som følge av utbyttvedtaket innarbeides.

Varaordfører Ulf O. Rognebys endringsforlag fra side 15 ble vedtatt med 4 mot 3 stemmer.

Rådmannens innstilling med vedtatt endring ble vedtatt med 4 stemmer mot 3 stemmer som formannskapets innstilling til kommunestyret.

Rådmannens innstilling:

Forslag til høringsuttalelse fra Lunner kommune vedtas.

Saksutredning:

FAKTA:

Saksfremlegget er her tenkt å prøve og gjengi hovedelementene i høringsutkastet , men generelt vil vi påpeke at det er mange detaljer rundt praktisering av ordningen og det henvises til høringsnotatet fra Kunnskapsdepartementet for detaljerte opplysninger .

Regjeringen vil i 2011 innlemme øremerkede statstilskudd til barnehager i rammetilskuddet til kommunene. Som følge av dette fremmet Kunnskapsdepartementet for Stortinget våren 2008 forslag om endringer i finansieringen av ikke-kommunale barnehager etter at barnehagesektoren har blitt rammefinansiert. Det betyr at kommunene overtar hele finansieringsansvaret for barnehagesektoren som inntil nå i hovedsak har vært finansiert gjennom statlige overføringer. De endringsforslag som nå foreligger til høring skal være med på å si noe om hvordan dette skal skje i forhold til ikke-kommunale barnehager.

Stortinget vedtok 16. juni 2009 forslag til nytt finansieringssystem for ikke-kommunale barnehager i en rammefinansiert sektor. Stortingets vedtak er basert på Ot.prp. nr. 57 (2007-2008) om lov om endringer i barnehageloven (finansiering av ikke-kommunale barnehager) og innstillingen fra Familie- og kulturkomiteen på Stortinget i Innst. O. nr. 103 (2008-2009). I ny § 14 i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) heter det at ”godkjente ikke-kommunale barnehager, jf. første og andre ledd, skal behandles likeverdig med kommunale barnehager i forhold til offentlig tilskudd”. Bestemmelsen gir Kongen hjemmel til å gi forskrifter med nærmere bestemmelser om hva som menes med likeverdig behandling.

Departementet har sendt på høring forslag til ny forskrift om likeverdig behandling av barnehager ved tildeling av offentlige tilskudd, jf. ny § 14. Samtidig er regjeringen opptatt av at foreldrebetalingen og offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager kommer barna til gode. Departementet sender derfor også på høring forslag til ny § 14a i barnehageloven og ny forskrift om bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling i ikke-kommunale barnehager. Reglene regulerer blant annet adgangen til å ta ut verdier fra barnehagevirksomheten. Forslaget til ny § 14a i barnehageloven og den nye forskriften gjelder uavhengig av forslaget til ny forskrift om likeverdig behandling av barnehager ved tildeling av offentlige tilskudd. Siden Stortingets behandling av Ot.prp. nr. 57 (2007-2008) er utgangspunktet for alle endringsforslagene, mener departementet likevel at det er hensiktsmessig å omtale dem i det samme høringsnotatet.

Helt konkret betyr det at kommunen nå har til høring 3 endringsforslag :

1. Forslag til forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd(forskrift til vedtatt §14 i Lov om barnehager)
2. Forslag til regulering av uttak av verdier (ny §14a i Lov om barnehager)
3. Forslag til forskrift om bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling i ikke-kommunale barnehager (ny forskrift til foreslått ny §14 a i Lov om barnehager)

I sitt høringsnotat ber departementet spesielt om høringsinstansenes tilbakemelding på en del pkt. Derfor gir vi først i vår høringsuttalelse tilbakemelding på disse pkt.

Deretter inneholder vår uttalelse mer generelle merknader.

Det er et stort område med mange detaljer som nå er ute på høring. Vi har derfor valgt å plukke ut det vi anser som hovedmomentene i departementets høringsnotat i dette saksfremlegget. Detaljerte beskrivelser finnes i høringsnotatet fra Kunnskapsdepartementet som er med som vedlegg til saken. Departementets forslag til forskrifter og lovendringer finnes bakerst i deres høringsnotat i kap 8-10.

Utdrag fra departementets høringsnotat:

Generelt:

Ved overgang til rammefinansiering er det viktig for regjeringen at godkjente ikke-kommunale barnehager sikres en tilstrekkelig og forutsigbar finansiering. Formålet med forskriften er å sørge for likeverdig behandling av godkjente barnehager ved tildeling av offentlige tilskudd og bidra til å sikre barnehager med likeverdig kvalitet, jf. utkast til forskrift § 1. Departementet presiserer at forskriften bare gjelder for godkjente ikke-kommunale barnehager som får tilskudd etter ny § 14 første eller andre ledd i barnehageloven. (§14 1 ledd omhandler barnehager som har søkt om godkjenning før rammefinansiering innføres – de har rett på tilskudd , §14 2 ledd omhandler de barnehagene som søker om godkjenning etter at rammefinansiering er innført og som får tilskudd fordi kommunen velger å gi barnehagen tilskudd)

Forslag til forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd:

Kommunen skal sørge for *likeverdig behandling* av alle barnehager i kommunen. Likeverdig behandling av barnehager defineres som at ikke-kommunale barnehager får 100 pst. av det tilsvarende kommunale barnehager i den aktuelle kommunen i gjennomsnitt mottar i offentlig tilskudd (per heltidsplass). Dette skal gjelde alle kostnader til basistilbudet i barnehagen, inkludert kapitalkostnader og administrasjonskostnader. Det vil si at ekstrautgifter til barn som trenger særskilt tilrettelegging holdes utenfor beregningsgrunnlaget. Kommunen kan dessuten holde kommunale barnehager med særskilt høye kostnader til ordinær drift utenfor beregningsgrunnlaget.

Definisjonen av likeverdig behandling medfører ikke at kommunene må behandle egne barnehager likeverdig ved tildeling av midler, men de enkelte ikke-kommunale barnehagene må behandles likeverdig med gjennomsnittet av det de kommunale barnehagene får ved tildeling av offentlig tilskudd. Definisjonen legger samtidig til rette for muligheten for likeverdige lønns- og arbeidsvilkår mellom kommunale og ikke-kommunale barnehager.

Inntil det er full likeverdig behandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager, må forskriften inneholde *overgangsregler*. For detaljer om overgangsordning henvises til høringsnotatets kap 6.3.1

Forslaget til overgangsregler er basert på at kommunen skal benytte de nye beregningsprinsippene i forskriften for utmåling av tilskudd, men tar samtidig høyde for at full likeverdig behandling ikke er innfaset i statsbudsjettet. Nye regler for finansiering av ikke-kommunale barnehager kan således gjelde fra 2011. Kommuner som i 2011 ønsker å gi

de ikke-kommunale barnehagene den samme finansieringen som egne barnehager, vil ha mulighet til det.

Departementet foreslår en tilskuddsmodell som enkelt sagt er slik :

1. For *drift* skal det fastsettes en sats for små og en sats for store barn med heltidsplass.. Kommunene skal i tillegg gi et påslag på fire prosent for administrasjonskostnader av det beregnede tilskuddet til drift. Sats for administrasjonskostnader er fastsatt sentralt og gjelder alle kommuner.
2. For *kapital* skal det fastsettes en sats pr barn med heltidsplass, uavhengig av barnas alder. Tilskuddet skal dekke avskrivnings- og rentekostnader.

Kommunene skal fastsette satsene separat for ordinær barnehage, familiebarnehage og åpen barnehage for begge tilskuddstypene. Tilskuddsatsene for drift skal beregnes på bakgrunn av kommunens *budsjetterte* kostnader til drift av *basistilbudet* i kommunens egne barnehager. Departementet foreslår at kommuner som ikke har egne familiebarnehager, ordinære barnehager eller tilbud i åpne barnehager , må benytte nasjonale gjennomsnittssatser fastsatt av departementet.

Telletidspunkter:

Barnehagenes årlige rapportering av status i barnehagen om antall barn, barnas alder og oppholdstid på årsmeldingen per 15. desember danner i dag grunnlag for utmåling av statstilskudd og kommunalt tilskudd. Departementet foreslår at rapporteringen videreføres. Tilskudd som beregnes ut fra situasjonen per 15. desember, vil i de fleste tilfeller avspeile den gjennomsnittlige fordelingen av barn over og under tre år i løpet av kalenderåret. Fordelingen av barn over og under tre år vil endres jevnlig i takt med at barna blir eldre. I løpet av et kalenderår vil slike endringer imidlertid oppveie hverandre, for eksempel fordi de eldste barna går over i skolen og yngre barn tas inn i barnehagen. Tilskuddet begrenses oppad til at barnehagen ikke får tilskudd for flere barn enn det er plass til innenfor barnehagens godkjenning. Departementet foreslår derfor at det er barnesammensetningen i ikke-kommunale barnehager per 15. desember året før som fortsatt skal legges til grunn for tilskuddsutmålingen jf. utkast til forskrift § 8 første ledd.

Utover den årlige rapporteringen per 15. desember foreslår departementet at kommunen selv kan velge hvor mange telletidspunkter i løpet av året det skal være for kommunale og ikke-kommunale barnehager, jf. § 8 andre ledd. Dette gir økt kommunal handlefrihet og mulighet for tilpasninger til lokale forhold. Departementet ber om høringsinstansenes syn på om antallet telletidspunkter per år bør reguleres i forskriften eller om dette skal være opp til kommunen. Barnehager som i løpet av året har store aktivitetsendringer, for eksempel ved opprettelse eller nedleggelse av ny avdeling/større gruppe eller ny barnehage, skal melde fra til kommunen. Store aktivitetsendringer medfører at kommunen må beregne tilskuddet for barnehagen på nytt, jf. utkast til forskrift § 8 tredje ledd.

Kapitaltilskudd

Departementet har vurdert to alternative modeller for fastsettelse av tilskudd for kapitalkostnader. Modell 1 går ut på at alle kommuner som har egne barnehager skal fremskaffe tall på kapitalkostnader i kommunale ordinære barnehager, familiebarnehager og tilbud i åpne barnehager. Modell 2 gir kommunen mulighet til å velge om den vil beregne kapitalkostnadene i egne barnehager eller benytte nasjonale gjennomsnittssatser for

kapitalkostnader i ikke-kommunale barnehager. Departementet ber om høringsinstansenes syn på om alle kommuner som har egne barnehager, skal pålegges å beregne kapitalkostnadene i kommunale barnehager eller om de bør kunne velge å benytte nasjonale gjennomsnittssatser. Den siste modellen er valgt i utkast til forskrift, jf. § 6.

Modell 1: Tilskudd basert på kapitalkostnader i kommunale barnehager

Den første modellen går ut på at kommuner som har egne barnehager *skal* benytte disse som grunnlag for å fastsette et tilskudd for kapitalkostnader til ikke-kommunale barnehager. Beregningen av gjennomsnittlige kapitalkostnader i kommunens egne barnehager danner grunnlag for beregning av kapitaltilskudd til ikke-kommunale barnehager. Modellen gir et kapitaltilskudd som er i tråd med definisjonen av likeverdig behandling, det vil si at tilskuddet er det samme som gjennomsnittlige kapitalkostnader i kommunens egne barnehager. Bruk av kommunens kapitalkostnader kan være utfordrende fordi mange kommuner ikke har fullstendige avskrivnings- og renteberegninger spesielt for eldre bygg. Dersom dette skal være et reelt alternativ må mange kommuner få mer fullstendige tall på historiske investeringsutgifter for oppføring av barnehagebygg. Modellen krever dermed at kommuner som har eldre barnehager der investeringsutgiften ikke er kjent, må foreta en ny verdivurdering av barnehagene.

En del kommuner vil ha gode forutsetninger for å fastsette et tilskudd til ikke-kommunale barnehager for kapitalkostnader basert på reelle kapitalkostnader i egne barnehager. Dette kan være kommuner som bruker internhusleie eller kommuner der reelle kapitalkostnader basert på anskaffelseskost for egne barnehager framgår av budsjettet eller regnskapet. I disse kommunene bør det være uproblematisk å basere tilskuddet for kapitalkostnader i ikke-kommunale barnehager på gjennomsnittlige kapitalkostnader i egne barnehager. Departementet foreslår at kommunene skal ha anledning til å holde kommunale barnehager med *særskilt høye kostnader* til ordinær drift utenfor beregningsgrunnlaget. Departementet forutsetter at de samme barnehagene holdes utenfor beregningsgrunnlaget for både drifts- og kapitaltilskudd.

For å gi de ikke-kommunale barnehagene økt forutsigbarhet foreslås det at kommunen skal synliggjøre tilskuddssatsene for kapitalkostnader i tilknytning til kommunebudsjettet. Kommunen skal utarbeide separate satser for hhv. ordinære barnehager, familiebarnehager og åpne barnehager. Kommunen må videre kunne dokumentere at tilskuddet er basert på reelle kapitalkostnader i egne barnehager.

Modell 2: Kommunen kan velge mellom tilskudd basert på kapitalkostnader i kommunale barnehager og tilskudd basert på en nasjonal gjennomsnittssats

En del kommuner kan ha vanskeligheter med å beregne kommunale tilskuddssatser i samsvar med kap. 6.6.1.1. Departementet foreslår derfor at kommunen gis frihet til å velge om den vil fastsette kommunale tilskuddssatser eller benytte nasjonale gjennomsnittssatser for kapitalkostnader.

Formålet med de nasjonale satsene er å hjelpe kommuner som ikke har egne kommunale barnehager og kommuner som finner det for krevende å foreta slike beregninger. Dette sikrer et system som kan benyttes av alle kommuner. Kommuner som ikke har kommunale ordinære barnehager, familiebarnehager eller tilbud i åpne barnehager, *skal* basere tilskuddet på de nasjonale gjennomsnittssatsene som fastsettes av departementet.

Kommuner som gir ikke-kommunale barnehager et tilskudd for kapitalkostnader som er vesentlig lavere enn de nasjonale gjennomsnittssatsene, må kunne dokumentere at

kapitalkostnadene i de kommunale barnehagene reelt sett er lavere enn gjennomsnittet for landet.

Departementet vil sette ut et oppdrag til en uavhengig aktør som skal komme fram til hvordan nasjonale tilskuddssatser for kapitalkostnader kan fastsettes. Arbeidet er igangsatt gjennom et forprosjekt som er gjennomført av Telemarksforskning. Arbeidet vil danne grunnlag for å fastsette en nasjonal gjennomsnittssats for kapitalkostnader.

Det første året bør beregningene av de nasjonale gjennomsnittssatsene foretas av en uavhengig aktør og styres av departementet i samarbeid med sektoren. Departementet tar sikte på at tallene skal være klare høsten før budsjettåret starter slik at de kan benyttes i budsjetteringen i kommunene og skape forutsigbare rammevilkår for kommunene og de ikke-kommunale barnehagene. Det bør være dialog med sektoren gjennom en referansegruppe for å sikre legitimitet rundt satsene som utarbeides. Satsene som utarbeides, skal benyttes av kommunene som ikke fremskaffer tall på reelle kapitalkostnader i egne kommunale barnehager.

Mulighet til å gi ekstra tilskudd til barnehager med høye kapitalkostnader

Departementet foreslår at det presiseres i forskriften at kommunen kan gi ekstra tilskudd til barnehager med høye kapitalkostnader, jf. utkast til forskrift § 7.

En del ikke-kommunale barnehager kan ha særlig høye kapitalkostnader, for eksempel som følge av at barnehagen er nyetablert eller fordi den ligger i et område der tomteknadene er spesielt høye. I en del tilfeller vil et tilskudd basert på kommunale eller nasjonale gjennomsnittstall ikke være tilstrekkelig for å dekke barnehagens faktiske kapitalkostnader. Departementet foreslår at det presiseres i forskriften at kommunen kan gi ekstra tilskudd til ikke-kommunale barnehager. En tilsvarende bestemmelse er valgt i Sverige. Ekstra tilskudd må vurderes opp mot rettslige begrensninger for forvaltningens skjønnsfrihet. Det ulovfestede forvaltningsrettslige prinsippet om at like tilfeller skal behandles likt setter normer for hvordan kommunens skjønn kan utøves.

En mulig alternativ modell, som enkelte kommuner benytter i dag, innebærer at kommunen gir et noe lavere kapitaltilskudd til de ikke-kommunale barnehagene enn gjennomsnittsprinsippene skulle tilsi. Innsparingen benyttes i sin helhet til en pott ikke-kommunale barnehager kan søke om midler fra. Dermed vil barnehager med store kapitalkostnader få ekstratilskudd uten at kommunen må benytte midler utover det likeverdige behandling tilsier. Ulempen med ordningen er at nye barnehager som har lavt behov for reinvesteringer på kort sikt får større tilskudd enn eldre barnehager med stort behov for reinvesteringer på kort sikt. Departementet har derfor ikke gått videre med denne alternative modellen, men ønsker høringsinstansenes syn på denne vurderingen.

Uttak av verdier:

Departementet er kjent med at enkelte barnehageeiere tar ut store verdier fra barnehagedriften. Departementet vurderer derfor å innføre regulering av uttak av verdier. Departementet ber eksplisitt om høringsinstansenes syn på *behovet* for regulering av uttak av verdier, samt forslag til regulering.

I dag har barnehageloven og tilhørende forskrifter som nevnt i pkt. 2 ikke begrensninger i adgangen til å ta ut verdier fra barnehagevirksomheten. Eier av ikke-kommunale barnehager kan derfor ta ut verdier fra barnehagen ved eksempelvis årlig utbytte, gjennom høye lønninger til representanter for eierne i virksomheten, gjennom transaksjoner mellom barnehagen og nærstående og i forbindelse med salg eller avvikling av virksomheten.

Dagens forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd § 4 åpner for reduksjon av kommunalt tilskudd dersom barnehagen har vesentlig lavere bemanning eller lønnskostnader per årsverk enn det som er vanlig i tilsvarende kommunal barnehage, og eier av barnehagen budsjetterer med urimelig utbytte eller godtgjørelse for egen eller nærståendes arbeidsinnsats i barnehagen. Bestemmelsen innebærer imidlertid ingen rettslig regulering av selve barnehagens adgang til å ta ut verdier. Departementet mener at alle offentlige tilskudd og all foreldrebetaling i barnehagen skal komme barna i barnehagen til gode. Det er derfor nødvendig å gi bestemmelser som begrenser adgangen til uttak av verdier, og at kommunen får adgang til å kreve tilbakebetalt den delen av uttaket som overstiger rimelig fortjeneste. Slike bestemmelser bør etter departementets vurdering presiseres i egen forskrift som har klar hjemmel i barnehageloven. Reglene foreslås tatt inn i ny § 14a i barnehageloven med utfyllende regler i egen forskrift.

Ikke-kommunale barnehager er en viktig del av det helhetlige barnehagetilbudet i kommunen og er organisert på ulike måter. Departementet mener at barnehageloven også i tiden framover skal legge til rette for at ikke-kommunale aktører kan og vil etablere barnehager, uavhengig av organisasjonsform. Av den grunn er det ikke formålstjenlig å ha ett absolutt forbud mot uttak av verdier fra barnehagedrift. Reguleringen innebærer at det fortsatt vil være mulig å drive barnehager med forsvarlig forrentning av innskutt kapital, men det settes begrensninger som hindrer særskilt høy avkastning. Forslaget kan gi strukturelle endringer på lang sikt, ved at bestemmelsene kan redusere interessen for å etablere nye ikke-kommunale barnehager og at kommunene eventuelt selv må etablere barnehageplasser. På kort sikt antar departementet at innstramningen ikke vil ha effekter på barnehagestrukturen.

Barnehagelovens krav til kvalitet, og den generelle konkurransen mellom barnehagene vil begrense mulighetene for uttak av verdier fra barnehagedriften i årene fremover. De senere årene har det vært en relativt sterk vekst i opprettelse av konsernselskaper og dermed også kommersialisering av driften i barnehagesektoren. Det er derfor viktig at man sikrer at de offentlige midlene ikke går til privat formuesoppbygging. Dette er et viktig signal til sektoren om at offentlige tilskudd og foreldrebetalingen skal komme barna i barnehagen til gode og at urimelig høy avkastning ikke aksepteres.

Departementet foreslår på denne bakgrunn at uttak av årlige overskudd i form av formelt utbytte og enhver annen overføring av overskudd til eier skal omfattes av de nye reglene om bruken av offentlige tilskudd og foreldrebetalingen i ikke-kommunale barnehager i barnehageloven og tilhørende forskrift, uten hensyn til hvordan overskuddsdisponeringen formelt fremstår. Departementet foreslår at det i ny § 14a i barnehageloven lovfestes krav til bruken av tilskudd og foreldrebetalingen, og at det lovfestes en adgang for kommunen til å kontrollere at offentlige tilskudd og foreldrebetalingen brukes i samsvar med barnehageloven og gjeldende forskrifter. Videre foreslås det at departementet gis hjemmel til å gi forskrifter med nærmere regler om krav til dokumentasjon av transaksjoner, om hva som er rimelig uttak av verdier, om kommunens adgang til å føre kontroll og om kommunens adgang til å kreve tilbake tilskudd som er brukt i strid med kravene til bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling som er brukt i strid med barnehageloven og tilhørende forskrifter.

Departementet foreslår at den nye forskriften med de utfyllende bestemmelsene betegnes som *Forskrift om bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling i ikke-kommunale barnehager* og at den skal regulere uttak av verdier i løpet av driftsåret (§ 2) og uttak av verdier ved opphør og salg (§ 3). De særlige kravene til dokumentasjon av transaksjoner foreslår departementet regulert i forskriften § 4. Nærmere regler om kontroll og tilbakebetaling foreslås regulert i § 5.

Reguleringen av uttak av overskudd i løpet av det enkelte driftsåret bør etter departementets vurdering ta utgangspunkt i en maksimumsgrense for avkastning på egenkapitalen.

Departementet foreslår at uttak av utbytte det enkelte år maksimalt kan utgjøre en avkastning på egenkapitalen tilsvarende 10 års statsobligasjonsrente tillagt ett risikopåslag på 2 prosentpoeng.

Det vil ikke være adgang til uttak i tilfeller der eiere ikke har skutt inn kapital i selskapet. Departementet legger til grunn at dette også vil gjelde eiere som arbeider i barnehagen, slik at disse ikke kan ta ut verdier utover rimelig lønn.

Etter departementets vurdering er det viktig at også adgangen til uttak av verdier ved salg og opphør av virksomheten reguleres i forskriften. Dette er nødvendig for å unngå at verdier som bygges opp av offentlige tilskudd og foreldrebetalingen realiseres på ett senere tidspunkt. Samtidig som uttak i driftsperioden reguleres må det legges føringer på hvordan eventuell akkumulert kapital skal kunne anvendes. I motsatt fall vil reguleringen kun medføre en tidsforskyvning av verdiuttaket for eieren.

Prinsippet om at alle offentlige tilskudd og foreldrebetalingen skal komme barna i barnehagen til gode tilsier at tilskuddet brukes i barnehagedriften, og at eventuell formuesoppbygging må gå til å dekke barnehagens fremtidige kapitalbehov. Reguleringen må motvirke incitamentet til å bygge opp verdier med tanke på fremtidig overføring til eier eller andre interessenter. Dette tilsier at alle verdier som er bygget opp ved offentlig tilskudd og foreldrebetaling, bør tilbakeføres til kommunen ved salg eller opphør av barnehagedriften. Samtidig bør det være adgang for barnehageeier til å ta ut rimelig avkastning av egenkapitalen. I motsatt fall vil regelverket virke negativt på etableringen av ikke-kommunale barnehager. Departementet foreslår derfor at kommunen kan kreve tilbakeført verdier bygget opp ved offentlig tilskudd og foreldrebetaling, utover maksimal årlig avkastning på egenkapitalen. Dersom barnehageeier har valgt ikke å ta ut maksimalt utbytte hvert enkelt år (jf. § 2 i forskriften), skal summen av disse årlige beløpene trekkes fra tilbakeføringskravet. Etter departementets vurdering vil en slik regulering ivareta seriøse, private aktører som ved etablering av barnehagedriften ønsker å bidra med privat egenkapital og har behov for vern mot risiko for tap av investert kapital. Samtidig motvirker reguleringen formuesoppbygging med det for øye å ta ut verdier som har bakgrunn i offentlige tilskudd og foreldrebetaling.

Effektiv regulering av uttak av verdier fra ikke-kommunale barnehager krever muligheter for kontroll og håndheving. Utfordringen for kommunene vil eksempelvis være å verifisere at innkjøpene har skjedd til markedspris, slik at transaksjonene ikke innebærer skjulte overføringer av verdier. Det er behov for nærmere forskrifter om dokumentasjonskrav og om kommunens myndighet til kontroll og håndheving. Departementet foreslår derfor at forskrift om bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling i ikke-kommunale barnehager skal ha slike regler i §§ 4 og 5. Det foreslås at eiere av ikke-kommunale barnehager skal være ansvarlige for å inneha nødvendig og tilstrekkelig dokumentasjon om driften slik den er godkjent etter barnehageloven. En slik plikt vil for eksempel innebære krav om å ha dokumentasjon som viser at transaksjoner mellom nærstående baserer seg på markedsmessige priser, herunder skriftlig dokumentasjon på leiekontrakter, bilag som viser fakturerte timer og timepris for regnskapstjenester. Et dokumentasjonskrav vil understreke plikten til å vurdere grunnlaget for prisfastsettelsen ved transaksjoner mellom nærstående og sikre at slike vurderinger gjøres skriftlig, slik at de kan etterprøves. Kommunen kan etterspørre dokumentasjonen ved behov. Dokumentasjonskravene vil også gjelde ved fastsettelse av lønn til eier som arbeider i barnehagen. Det vil være barnehageeiers ansvar å dokumentere at transaksjonene er foretatt på markedsmessige vilkår.

Departementet foreslår at det i forskriften gis adgang for kommunene til å føre kontroll med de ikke-kommunale barnehagene, og at kommunene kan kreve tilbakebetalt offentlige tilskudd og foreldrebetaling brukt i strid med barnehageloven og forskriften, rentekompensasjon inkludert.

Departementet ber særskilt om høringsinstansenes syn på forslag om regulering av uttak av verdier.

VURDERING/DRØFTING:

I sitt høringsnotat ber departementet spesielt om høringsinstansenes tilbakemelding på en del pkt. Det er derfor naturlig at vi først gir tilbakemelding på disse pkt i vår høringsuttalelse. Deretter er det gitt kommentarer på andre momenter knyttet til departementets høringsnotat som vi ønsket å ta med i kommunens høringsuttalelse.

HØRINGSUTTALELSE FRA LUNNER KOMMUNE:

Kunnskapsdepartementet ber spesielt om tilbakemeldinger på følgende:

Kommunen kan holde kommunale barnehager med særskilt høye kostnader til ordinær drift utenfor beregningsgrunnlaget.

Lunner kommune støtter dette forslaget. Det synes urimelig at dersom en kommunal barnehage av ulike ikke- planlagte årsaker får særskilt høye kostnader til ordinær drift, så skal dette automatisk føre til økt inntekt for en ikke-kommunal barnehage. Et slikt eksempel kan være at kommunen som arbeidsgiver må ivareta en medarbeider med rettigheter til omplassering. En medarbeider som omplasseres har rett til å beholde den lønna han eller hun hadde ved omplasseringen. Dersom dette er en person som omplasseres fra en stilling med vesentlig høyere lønn enn den stillingen den blir flyttet til vanligvis lønnes i, vil dette gi en fordyring av den ordinære driften som ikke er planlagt og som da heller ikke bør påvirke tilskuddet til ikke-kommunale barnehager.

Det bes om at departementet presiserer hva som menes med begrepet "særskilt høye kostnader til ordinær drift", slik at det ikke fullt ut blir opp til den enkelte kommune å finne ut av dette

Ivaretas de overordnede hensynene i en ny finansieringsmodell når det gjelder forholdet mellom enkelthet og korrekthet på en hensiktsmessig måte?

Slik Lunner kommune oppfatter dette er det sammenheng i forslaget til ny forskrift mellom det å innføre et enklere system og det å ivareta likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd. Lunner kommune har i stor grad fulgt dette prinsippet i 6 år. Budsjettramma for de kommunale barnehagene bestemmer hva de ikke-kommunale barnehagene skal motta. Slik vi har erfart dette disse årene har dette vært et enkelt og rettferdig system og som har gitt 100% likeverdig fordeling mellom likeverdige kommunale og ikke-kommunale barnehager.

Skal antallet talletidspunkter per år reguleres i forskriften eller skal dette være opp til kommunen?

Lunner kommune støtter i utgangspunktet dette forslaget, men ser samtidig at med flere talletidspunkter i året vil dette kunne skape større usikkerhet for den enkelte barnehage mht. deres årlige inntekter.

Skal alle kommuner som har egne barnehager pålegges å beregne kapitalkostnadene i kommunale barnehager eller bør de kunne velge å benytte nasjonale gjennomsnittsatser?

Lunner kommune mener det er et viktig prinsipp at det skal være mulig å kunne velge den løsningen som gir den mest kostnadseffektive driften av barnehagesektoren. Det registreres at departementet omtaler og problematiserer rundt eldre barnehagebygg hvor kommunen ikke har fullstendig oversikt over kostpris og dermed ikke over avskrivningsgrunnlag og renteberegninger. Her foreslår departementet at det må foretas en ny verdivurdering av bygget. Lunner kommune savner at departementet spesielt omtaler hvordan eldre barnehagebygg med kjent kostpris som fullt ut er avskrevet skal beregnes m.h.t. kapitalkostnader.

For de barnehageformene man selv ikke eier må det kunne velges nasjonale satser. Alternativt til dette kan man beregne en forholdsmessig prosentvis andel knyttet til barnehageformer man ikke eier med utgangspunkt i kapitalkostnader knyttet til barnehager man selv eier.

Lunner kommune mener som et tydelig prinsipp at når forskriften så tydelig skiller mellom tilskudd knyttet til kapital og drift, må også forskriften tydeliggjøre at det tilskudd de ikke-kommunale barnehagene får knyttet til kapital, må gå til å dekke de kapitalkostnader den ikke-kommunale barnehagen har. Dersom likeverdighetsprinsippet skal være gjennomgående bør forskriften gi kommunen anledning til å kreve tilbakebetalt tilskudd relatert til kapital dersom den ikke-kommunale barnehagen ikke kan dokumentere at den har kapitalkostnader

Mulighet til å gi ekstra tilskudd til barnehager med høye kapitalkostnader – syn på dep. vurdering

Lunner kommune støtter departementets vurdering i valget de har gjort ved å ikke gå videre med alternativ modell.

Som en generell merknad til dette pkt. mener Lunner kommune at det må være likeverdighetsprinsippet som gjelder gjennomgående ved tildeling av offentlige tilskudd.

Bør det innføres regulering på uttak av utbytte?

Lunner kommune støtter forslaget til å regulere muligheten til å ta ut verdier. Det synes som et rimelig krav når det fra departementets side sies at hovedprinsippet med foreldrebetaling og offentlige tilskudd vil være at disse midlene først og fremst skal gå til et kvalitativt bra barnehagetilbud til barna.

Lunner kommune støtter også forslaget om at kommunen gis større myndighet til å kontrollere bruken av de midlene ikke-kommunale barnehager får og samtidig at kommunen gis myndighet til å iverksette sanksjoner i form av å kunne kreve tilbakebetaling av tilskudd.

Øvrige merknader fra Lunner kommune:

Likeverdige lønns- og arbeidsvilkår mellom kommunale og ikke-kommunale barnehager.

Lunner kommune mener som prinsipp at kvalitet i et barnehagetilbud i stor grad avhenger av de lønns- og arbeidsvilkår de ansatte blir tilbudt. Når målet er å tilby barna et kvalitativt likeverdig barnehagetilbud tilsier dette at lønns- og arbeidsvilkår også bør være likeverdige i så stor grad som mulig.

Vi mener departementet her må følge opp med lovhjemmel/retningslinjer som sikrer at kommunen som barnehagemyndighet kan gå inn og sette vilkår/gi sanksjoner knyttet direkte opp mot lønns – og arbeidsvilkår.

Familiebarnehager.

Lunner kommune mener at i stedet for at familiebarnehager skal få lavere tilskudd til drift enn ordinære barnehager, skulle de gis tilskudd som ga rom for å tilnærme seg gradvis en pedagogisk bemanningsnorm lik de ordinære barnehagene.

Muligheter til å stille vilkår.

Lunner kommune mener kommunen som barnehagemyndighet må gis tydelig anledning til å stille vilkår til ikke-kommunale barnehager ved tildeling av offentlig tilskudd. Departementet kan hjemle slike vilkår i forskrift om likeverdig behandling. Et eksempel på slike vilkår kan være at alle barnehager som mottar offentlig støtte må ha tariffavtaler, eller de må følge statlige eller kommunale pålegg.

Muligheter til å iverksette sanksjoner.

Lunner kommune mener kommunen som barnehagemyndighet må kunne gis mulighet til å iverksette sanksjoner overfor ikke-kommunale barnehager som ikke følger opp/retter seg etter de vilkår/pålegg stat og/eller kommune setter. Som et eksempel på en slik sanksjon er kommunens mulighet til å kreve tilbakebetaling av tilskudd. Vi mener departementet bør være like tydelige på å gi kommunen tilsvarende hjemmel i form av lov og forskrift når det gjelder også andre områder innen barnehagefeltet, som for eksempel knyttet til lønns- og arbeidsvilkår, eller ulike typer statlige/kommunale pålegg.

Forholdet til lov om barnehager.

Lunner kommune mener som et viktig prinsipp at lov om barnehager og dens forskrifter bør ha en likeverdighet for alle barnehager som mottar likeverdig offentlig tilskudd. Slik dette er i dag blir kommunen pålagt å tildele tilskudd på en likeverdig måte, mens ikke-kommunale barnehager på flere områder er unntatt fra bestemmelser i lov om barnehager. Et eksempel på dette, og som i stor grad påvirker kostnadene til drift av de kommunale barnehagene, er lovfestet rett til barnehageplass. Det er kun kommunens ansvar og plikt å oppfylle retten til plass. Dette gir rom for at ikke-kommunale barnehager kan tildele plass til barn som ikke har lovfestet rett til plass, noe som igjen kan medføre at kommunene må etablere tilsvarende antall nye plasser. En slik nyetablering kan gi en økt kostnad for kommunen både på kapital og drift, noe som igjen vil kunne gi de ikke-kommunale barnehagene en økt inntekt – dette fordi dagens lovverk knyttet til barnehage ikke omfatter kommunale og ikke-kommunale barnehager på en likeverdig måte.

Offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager –

Lunner kommune mener som prinsipp at når barnehagesektoren blir rammefinansiert og kommunen får et helhetlig ansvar for barnehagesektoren – også det økonomiske, synes det rimelig at det gis hjemmel for at kommunen får myndighet til å etterspørre bruken av de offentlige tilskuddene som gis til ikke-kommunale barnehager. Dette kan bl.a. skje ved at de ikke-kommunale barnehagene blir pålagt å levere årlige regnskap som er godkjent av autorisert revisor

Administrative konsekvenser.

Lunner kommune som har fulgt et tilsvarende prinsipp for likeverdig behandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager (100% prinsippet) som det departementet fremmer forslag om nå, mener at forslaget vil føre til et administrativt merarbeid. Først og fremst mener vi dette merarbeidet vil komme som følge av kommunen pålegges økt myndighet og klarere retningslinjer knyttet til rollen som barnehagemyndighet når det gjelder bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetalning i ikke-kommunale barnehager. (Ny § 14a i Lov om barnehager.) Det vi mener at kan gi den største økningen i bruk av administrative ressurser er knyttet til arbeidet med å innhente dokumentasjon på bruken av foreldrebetaling og offentlige tilskudd, og evt. iverksetting av sanksjoner i form av å kreve tilbakebetaling av tilskudd.

Det forutsettes at en administrativ merkostnad knyttet til dette arbeidet blir holdt utenom utmåling av tilskudd til ikke- kommunale barnehager.

Finansiering av nytt finansieringssystem for barnehagesektoren.

Lunner kommune forventer og forutsetter at et nytt finansieringssystem for barnehager i en rammefinansiert sektor vil være fullfinansiert fra statens side og på en slik måte at de gode intensjoner som omtales i departementets høringsnotat "likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet" vil være en realitet kommunene med et totalansvar for barnehagesektoren settes i stand til å oppfylle.

Konklusjon med begrunnelse

Høringsuttalelse fra Lunner kommune vedtas

DOKUMENT I SAKEN:

Vedlagt:

Høringsnotat fra Kunnskapsdepartementet

Øvrige dokument:

Høring av nytt finansieringssystem for ikke-kommunale barnehager i en rammefinansiering sektor

Særutskrift av saken med saksframlegg sendes til:

Rett utskrift av møtebok.

Roa,

Utvalgssekretær

Sak nr	Styre/råd/utvalg:	Møtedato:
37/10	Kommunestyret	17.06.2010
52/08	Kommunestyret	26.06.2008
45/08	Formannskapet	12.06.2008

Saksbehandler: Janicke Brechan, Tjenesteleder

AKUTTMOTTAK FOR PERSONER UTSATT FOR SEKSUELLE OVERGREP OG VOLD I NÆRE RELASJONER OVERGREPSMOTTAK

Lovhjemmel: Kommunehelsetjenesteloven § 1-1: Landets kommuner skal sørge for nødvendig helsetjeneste for alle som bor eller midlertidig oppholder seg i kommunen.

Kommunehelsetjenesteloven § 1-3a: Kommunen skal planlegge, organisere og legge til rette for at kommunen, helsetjenesten og helsepersonell kan oppfylle krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Kommunehelsetjenesten § 6-3: Statens helsetilsyn fører medisinsk- faglig tilsyn med at kommunen fremmer helsetjenestens formål på forsvarlig og hensiktsmessig måte.

KOMMUNESTYRETS VEDTAK:

1. Lunner kommune vil inngå avtale med Gjøvik kommune om kostnadsdeling og deltakelse i overgrepsmottak i henhold til avtale med Sykehuset innlandet HF, divisjon Gjøvik.
2. Det forutsettes at øvrige kommuner i Vest-Oppland tilknytter seg avtalen

Behandling og avstemming:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Rådmannens innstilling:

1. Lunner kommune vil inngå avtale med Gjøvik kommune om kostnadsdeling og deltakelse i overgrepsmottak i henhold til avtale med Sykehuset innlandet HF, divisjon Gjøvik.
2. Det forutsettes at øvrige kommuner i Vest-Oppland tilknytter seg avtalen

Saksutredning:

FAKTA:

I 2008 ble det inngått avtale med Gjøvik kommune om overgrepsmottak.

Kommunestyret behandlet saken saksnr. 52/08 den 26.6.2008

Vedtak:

Avtalen inngås med virkning fra 1.1.2009

Årlige kostnader kr. 210 000 innarbeides i budsjett og økonomiplan fra og med 2009.

I november 2009 ble formanskapet informert at avtalene ikke hadde trått i kraft og at prosjektet ikke var iverksatt.

I Oppland blir det nå forsøkt etablert to overgrepsmottak et i regi av Lillehammer kommune og et i regi av Gjøvik kommune.

Lunner kommune har mottatt invitasjon til kostnadsdeling og deltakelse i overgrepsmottak i regi av Gjøvik kommune. Gjøvik kommune har fremforhandlet avtale med Sykehuset Innlandet HF, divisjon Gjøvik om drift av overgrepsmottak.

Kostnader

De samlede kostnadene ved mottaket er per 2010 fastsatt til kr. 966 000, og inneholder beredskap, legetjeneste, sykepleietjeneste, blodprøvetakning, kompetanse, rettslig oppfølging, ledelse og administrasjon.

Saker som gjelder vold i nærrelasjoner og som ikke er seksuelt relatert, er for det første året ikke økonomisk regulert i avtalen. Bakgrunnen for dette er at de utgjør en svært liten del av tjenesten i dag.

Helsedirektoratet har nå akseptert at legeberedskapen kan ivaretas av gynekologisk avdeling, kostnaden ved et kommunalt overgrepsmottak er dermed blitt vesentlig lavere.

Kostnadsfordeling

Under forutsetning av at alle kommuner i Vest-Oppland slutter seg til avtalen med Gjøvik kommune vil det bli en årlig kostnad for kommunene med ca kr 8,50 pr. innbygger

Lillehammer kommune har sendt ut brev til kommunen i Gudbrandsdalen politidistrikt med invitasjon til deltakelse i sitt overgrepsmottak.

Gjøvik kommune ber om forpliktene tilbakemelding innen 31. august 2010

VURDERING/DRØFTING:

Med bakgrunn i at Gjøvik kommune har invitert kommuner i Vest-Oppland og Lillehammer kommune har invitert kommuner i Gudbrandsdalen politidistrikt er det rimelig å anta at det blir 2 overgrepsmottak i Oppland.

Merkostnaden ved å ha to og ikke et mottak blir mindre enn antatt når kostnaden ved overgrepsmottak samlet sett er blitt betydelig redusert

For Lunner vil det være naturlig å knytte seg til ordningen på Gjøvik da vi allerede har et etablert samarbeid om interkommunal legevakt.

KONKLUSJON:

Lunner kommune vil forplikte seg til å inngå avtale med Gjøvik kommune om overgrepsmottak forutsatt at øvrig kommuner i Vest-Oppland gjør det samme.

DOKUMENT I SAKEN:

Vedlagt:

Øvrige dokument:

Opprettelse av akuttmottak for volds- og voldtektsutsatte

Vedrørende avtale om overgrepsmottak

Vedrørende etablering av overgrepsmottak i Oppland Kopi av brev til Lillehammer kommune og Gjøvik kommune

Vedrørende etablering av overgrepsmottak i Oppland Kopi av brev til Mottakernavn

Invitasjon til samarbeid om overgrepsmottak Oversender avtale og kostnadsoverslag

Vedrørende etablering av overgrepsmottak for Oppland Kopi av brev til Fylkesmannen i Oppland

Akuttmottak for personer utsatt for seksuelle overgrep Overgrepsmottak

Særutskrift av saken med saksframlegg sendes til:

Gjøvik kommune, Serviceboks, 2810 Gjøvik.

Rett utskrift av møtebok.

Roa,

Utvalgssekretær

Sak nr	Styre/råd/utvalg:	Møtedato:
38/10	Kommunestyret	17.06.2010
47/10	Utviklingsutvalget	11.06.2010
14/10	Utviklingsutvalget	18.02.2010

Saksbehandler: Gunn Elin Rudi, Tjenesteleder arealforvaltning

54/8 SØKNAD OM FRADELING AV TO BOLIGTOMTER - NORDRE OPPDALEN BEHANDLIG ETTER DISPENSASJONSHØRING

Lovhjemmel: Plan- og bygningsloven av 2008 §19 (dispensasjon)

Klageadgang: Plan- og bygningsloven av 2008 § 1-9, jfr. forvaltningsloven kap. VI

KOMMUNESTYRETS VEDTAK:

Lunner kommune er positiv til å innvilge søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel 2005-2016 for fradeling av to parseller til boligformål på eiendommen 54/8 som omsøkt da det foreligger en overvekt av hensyn som taler for dispensasjon etter plan- og bygningsloven av 2008 kap. 19. Dette ut i fra at tomtene tilfredsstillende alle kriteriene i retningslinjer for dispensasjonspraksis i kommuneplanens arealdel 2005-2016.

Dispensasjon blir gitt på følgende vilkår:

- Kommuneplanens utfyllende bestemmelser pkt. 1.2.1 om omfang, lokalisering samt byggehøyde, grad av utnytting og andre former for styring av bygningers og anleggs størrelse, form m.v. i områder der spredt boligbebyggelse er tillatt skal gjelde for parsellen.
- Dersom det ved tiltak i marka blir funnet automatisk fredede kulturminner som ikke er kjent, skal arbeidet straks stanses i den grad det berører kulturminnene eller deres sikringssoner på fem meter, jf. kulturminneloven § 8. Melding skal snarest sendes til kulturminnemyndighetene i Oppland fylkeskommune slik at vernemyndighetene kan gjennomføre en befaring og avklare om tiltaket kan gjennomføres og eventuelt vilkårene for dette.
- Før delingsstillatelse kan gis, må det foreligge utslippstillatelse for avløpsvann.

Saken må også behandles etter jordloven.

Behandling og avstemming:

Repr. Bjørn Haugen Morstad fremmet følgende tilleggsforslag:

” I plan for samfunnsutvikling gjøres følgende tillegg i kap. 9 om målsettinger bostruktur/ambisjon/siste punkt:

Det presiseres at 80/20 regelen ikke skal anvendes på enkeltsaker men som en målsetting for hele planperioden.”

Repr. Morstad trakk sitt forslag.

Utviklingsutvalgets innstilling ble vedtatt med 21 mot 1 stemme.

UTVIKLINGSUTVALGETS INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Lunner kommune er positiv til å innvilge søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel 2005-2016 for fradeling av to parseller til boligformål på eiendommen 54/8 som omsøkt da det foreligger en overvekt av hensyn som taler for dispensasjon etter plan- og bygningsloven av 2008 kap. 19. Dette ut i fra at tomtene tilfredsstill alle kriteriene i retningslinjer for dispensasjonspraksis i kommuneplanens arealdel 2005-2016.

Dispensasjon blir gitt på følgende vilkår:

- Kommuneplanens utfyllende bestemmelser pkt. 1.2.1 om omfang, lokalisering samt byggehøyde, grad av utnytting og andre former for styring av bygningers og anleggs størrelse, form m.v. i områder der spredt boligbebyggelse er tillatt skal gjelde for parsellen.
- Dersom det ved tiltak i marka blir funnet automatisk fredede kulturminner som ikke er kjent, skal arbeidet straks stanses i den grad det berører kulturminnene eller deres sikringssoner på fem meter, jf. kulturminneloven § 8. Melding skal snarest sendes til kulturminnemyndighetene i Oppland fylkeskommune slik at vernemyndighetene kan gjennomføre en befaring og avklare om tiltaket kan gjennomføres og eventuelt vilkårene for dette.
- Før delingsstillatelse kan gis, må det foreligge utslippstillatelse for avløpsvann.

Saken må også behandles etter jordloven.

Behandling og avstemming:

Repr. Gro Jensen fremmet alt. 6.2 i saksframlegget som forslag til vedtak som lyder:

”6.2 Innvilge søknaden

Lunner kommune er positiv til å innvilge søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel 2005-2016 for fradeling av to parseller til boligformål på eiendommen 54/8 som omsøkt da det foreligger en overvekt av hensyn som taler for dispensasjon etter plan- og bygningsloven av 2008 kap. 19. Dette ut i fra at tomtene tilfredsstill alle kriteriene i retningslinjer for dispensasjonspraksis i kommuneplanens arealdel 2005-2016 med unntak av kravet til at tomter skal ligge inntil eksisterende bebygd(e) boligeiendom(mer).

Dispensasjon blir gitt på følgende vilkår:

- Kommuneplanens utfyllende bestemmelser pkt. 1.2.1 om omfang, lokalisering samt byggehøyde, grad av utnytting og andre former for styring av bygningers og anleggs størrelse, form m.v. i områder der spredt boligbebyggelse er tillatt skal gjelde for parsellen.
- Dersom det ved tiltak i marka blir funnet automatisk fredede kulturminner som ikke er kjent, skal arbeidet straks stanses i den grad det berører kulturminnene eller deres sikringssoner på fem meter, jf. kulturminneloven § 8. Melding skal snarest sendes til kulturminnemyndighetene i Oppland fylkeskommune slik at vernemyndighetene kan gjennomføre en befaring og avklare om tiltaket kan gjennomføres og eventuelt vilkårene for dette.
- Før delingsstillatelse kan gis, må det foreligge utslippstillatelse for avløpsvann.

Saken må også behandles etter jordloven.

Med følgende endring:

1. avsnitt, del av siste setning:

--- med unntak av kravet til at tomter skal ligge inntil eksisterende bebygg(e) boligeiendom(mer).” Strykkes.”

Ved alternativ avstemming over rådmannens innstilling og repr. Gro Jensens forslag til vedtak, ble repr. Gro Jensens forslag enstemmig vedtatt som utvalgets innstilling til kommunestyret.

Rådmannens innstilling:

Med hjemmel i kommuneplanens arealdel for Lunner 2005-2016, avslår Lunner kommune søknad om dispensasjon for fradeling av to boligtomter fra eiendommen 54/8 da det ikke foreligger en overvekt av hensyn som taler for dispensasjon etter plan- og bygningsloven av 2008 kap. 19. Tiltaket strider mot målsettingene i kommunedelplan for samfunnsutvikling 2009-2013 om at 80% av utbyggingen i Lunner skal skje fra Grua og sørover og utbygging ved fortetting. Tiltaket bryter også med kriteriet nedfelt i retningslinjer for dispensasjonspraksis om at nye tomter skal ligge inntil eksisterende bebygg(e) boligeiendommer.

Innspillet vurderes nærmere i forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel.

Kommunestyrets vedtak kan påklages i medhold av plan- og bygningsloven § 15, jf. Forvaltningslovens kap. VI av part eller annen med rettslig klageinteresse. En eventuell klage må fremsettes skriftlig til Lunner kommune innen 3 - tre - uker fra underretning om vedtaket.

Sammendrag:

Lunner kommune har mottatt søknad om fradeling av to boligtomter fra eiendommen 54/8 i Nordre Oppdalen. Utviklingsutvalget behandlet saken første gang 18.2.2010 og sendte saken på dispensasjonsbehandling til regionale myndigheter.

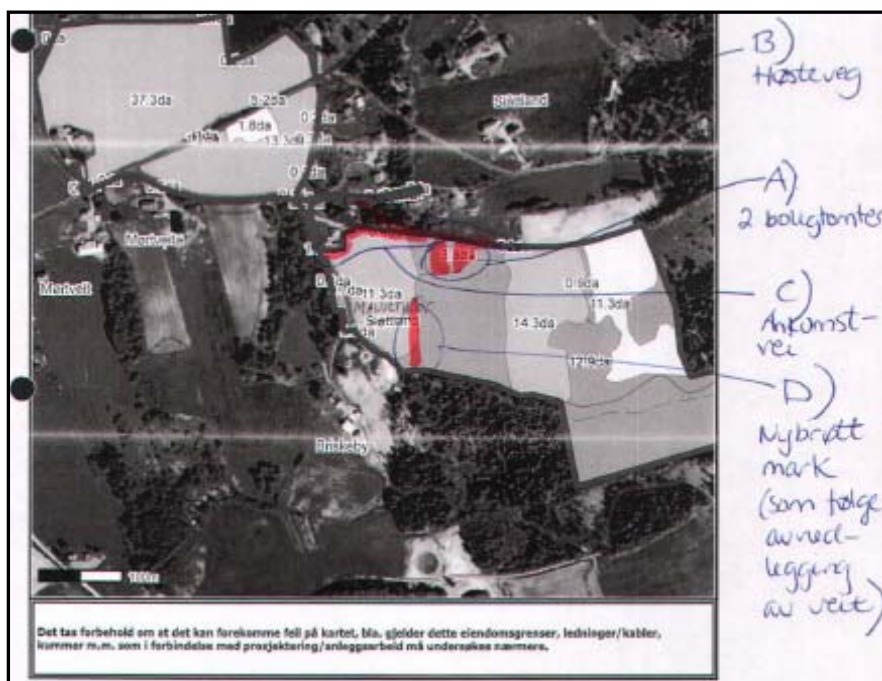
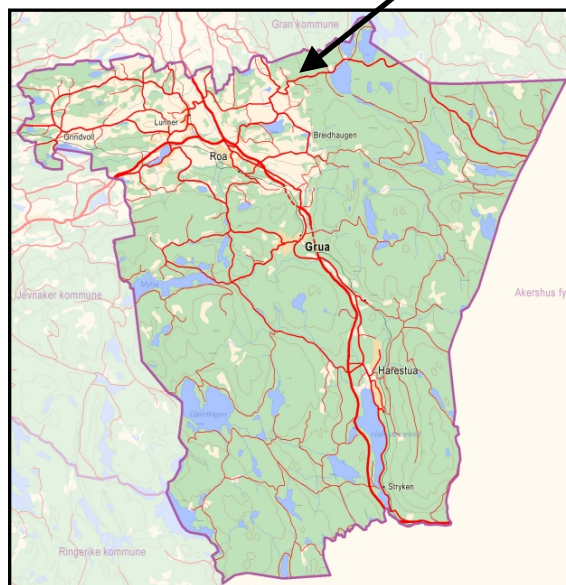
Rådmannen er innstilt på å avslå søknad om dispensasjon med bakgrunn i at tiltaket bryter med retningslinjer om dispensasjonspraksis i kommunedeplanen, målsettingen i kommunedelplan for samfunnsutvikling om at 80% av all utbygging skal skje på Grua og sørover og at utbygging skal skje ved fortetting. I tillegg har regionale myndigheter uttalt seg negativt til at dispensasjon skal innvilges.

1. FAKTABESKRIVELSE

1.1 Bakgrunn

Lunner kommune mottok den 21.10.2009 søknad fra Solveig og Arne Molden om fradeling av to boligtomter fra eiendommen 54/8 i Maurtvedt-gutua i Nordre Oppdalen. I brev fra Lunner kommune 24.11.2009, etterlyste vi bl.a. begrunnet dispensasjonssøknad, omtale av løsning for veg, vann og avløp samt nabovarsling. Kommunen mottok søknad om dispensasjon 22.12.2009. Kartet til høyre viser tomtenes plassering i kommunen.

Kartskissen nedenfor viser tomtene slik som omsøkt

Til høyre er tomteområdet skravert inn på kommuneplankart og ortofoto.

Utviklingsutvalget behandlet dispensasjonssaken første gang den 18.2.2010 (sak 14/10) der de stilte seg positive til å innvilge søknaden: *Lunner kommune er positiv til å innvilge søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel 2005-2016 for fradeling av to parseller til boligformål på eiendommen 54/8 som omsøkt da det foreligger en overvekt av hensyn som taler for dispensasjon etter plan- og bygningsloven av 2008 kap.*

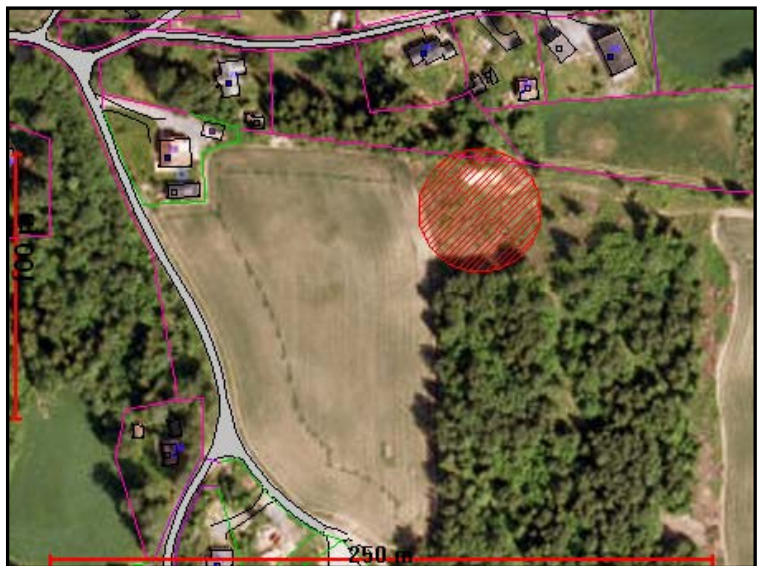
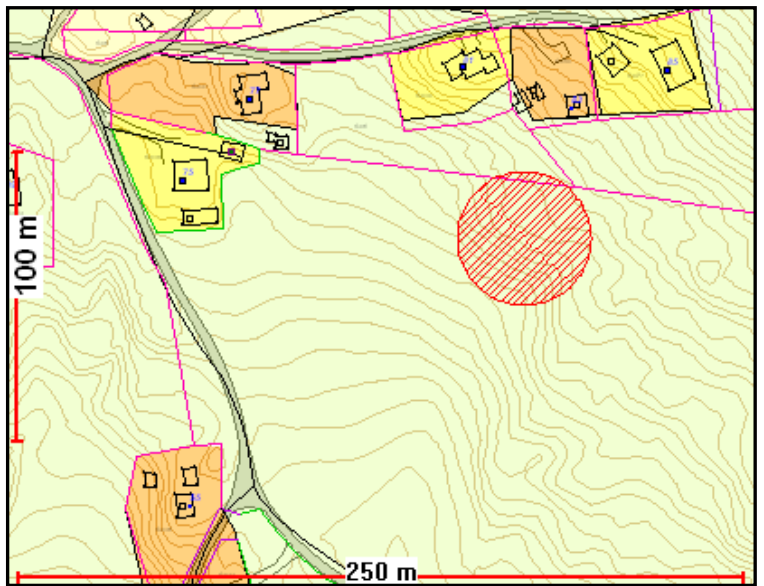
19. Dette ut i fra at tomtene tilfredsstillter alle kriteriene i retningslinjer for dispensasjonspraksis i kommuneplanens arealdel 2005-2016 med unntak av kravet til at tomter skal ligge inntil eksisterende bebyggd(e) boligeiendom(mer).

Dispensasjon blir gitt på følgende vilkår:

- *Kommuneplanens utfyllende bestemmelser pkt. 1.2.1 om omfang, lokalisering samt byggehøyde, grad av utnyttning og andre former for styring av bygningers og anleggs størrelse, form m.v. i områder der spredt boligbebyggelse er tillatt skal gjelde for parsellen.*
- *Dersom det ved tiltak i marka blir funnet automatisk fredede kulturminner som ikke er kjent, skal arbeidet straks stanses i den grad det berører kulturminnene eller deres sikringssoner på fem meter, jf. kulturminneloven § 8. Melding skal snarest sendes til kulturminnemyndighetene i Oppland fylkeskommune slik at vernemyndighetene kan gjennomføre en befarings og avklare om tiltaket kan gjennomføres og eventuelt vilkårene for dette.*
- *Før delingsstillatelse kan gis, må det foreligge utslippstillatelse for avløpsvann.*

Saken må også behandles etter jordloven.

Saken sendes på regional høring i hht. kravene i plan- og bygningsloven kap. 19 før endelig dispensasjonsvedtak kan fattes. Har ikke regionale høringsinstanser innvendinger, fattes vedtak om dispensasjon administrativt.

Saken er etter dette sendt på regional høring, jfr. vedtaket i Utviklingsutvalget. Fylkeskommunen satte selv frist for uttale til 26.5.2010, fordi de måtte befare området med tanke på kulturminner før de kunne avgi uttalelse. Dette har de direkte hjemmel for i kulturminneloven.

1.2 Planstatus i området og rettslig grunnlag

Del av eiendommen 54/8 som søkes fradelte som boligtomter ligger i uregulert område, og er i kommuneplanens arealdel for Lunner 2005-2016 avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

Det fremgår av plan- og bygningsloven (2008) § 1-6 at iverksetting av tiltak som omfattes av loven, bare kan skje dersom de ikke er i strid med lovens bestemmelser med tilhørende forskrifter, kommuneplanens arealdel og reguleringsplan. Etter plan- og bygningsloven av 2008. Et avvik fra kommuneplanens arealdel, slik som fradeling av boligtomter i LNF-område, må behandles etter reglene i lovens kapittel 19 *Dispensasjon*.

1.3 Dispensasjon fra kommuneplanen

Etter §19-1 i plan- og bygningsloven, krever dispensasjon grunnlagt søknad. Før vedtak treffes, skal naboer varsles på den måten som nevnt i § 21-3. Regionale og statlige myndigheter hvis saksområde blir direkte berørt, skal få mulighet til å uttale seg før det gis dispensasjon fra planer, plankrav og forbudet i § 1-8. Vedtak i dispensasjonssak er enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Det innebærer at det foreligger plikt til å begrunne vedtak om å gi eller å avslå søknad om dispensasjon og at det er klageadgang på vedtaket.

Det skjønner kommunene skal utøve når de vurderer om dispensasjon skal gis er underlagt omfattende begrensninger. Kommunen skal derfor gi en utfyllende begrunnelse for vedtak om dispensasjon. Dispensasjon kan gis varig eller midlertidig. En dispensasjon endrer ikke en plan, men gir tillatelse til å fravike planen for det aktuelle tilfelle søknaden gjelder. Avvik fra arealplaner reiser særlige spørsmål. De ulike planene er som oftest blitt til gjennom en omfattende beslutningsprosess og er vedtatt av kommunens øverste folkevalgte organ, kommunestyret. Planene omhandler dessuten konkrete forhold. Det skal ikke være en kurant sak å fravike gjeldende plan. Dispensasjoner må heller ikke undergrave planene som informasjons- og beslutningsgrunnlag. Ut fra hensynet til offentlighet, samråd og medvirkning i planprosessen, er det viktig at endringer i planer av betydning ikke skjer ved dispensasjoner, men behandles etter reglene om kommuneplanlegging og reguleringsplaner.

Kommunen kan sette vilkår for dispensasjon. Vilkårene må ha som formål å ivareta de hensyn som fremgår av § 1-1, Lovens formål og § 3-1 Oppgaver og hensyn i planleggingen etter loven. Kommunens adgang til å gi dispensasjon er avgrenset. Det kreves at hensynene bak den bestemmelsen det dispenseres fra ikke blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må det foretas en interesseavveining, der fordelene ved tiltaket må vurderes opp mot ulempene. Det må foreligge en klar overvekt av hensyn som taler for dispensasjon. Det innebærer at det normalt ikke vil være anledning til å gi dispensasjon når hensynene bak bestemmelsen det søkes dispensasjon fra fortsatt gjør seg gjeldende med styrke. Vurderingen av om lovens vilkår for å kunne dispensere er et rettsanvendelsesskjønn som kan overprøves av domstolene. Forvaltningslovens regel om å vektlegge det kommunale selvstyret kommer således i betraktning kun ved interesseavveiningen om dispensasjon skal gis når lovens formelle vilkår for å gi dispensasjon er oppfylt. Den kommer til anvendelse på samme måte ved behandlingen av klager og domstolskontroll. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler. Dette gjelder for både plansaker og byggesaker. Når det gjelder plankrav som følger av § 11-9 nr.1

eller § 12-1 kan det dispenseres fra plankravet under forutsetning av at planen ikke krever konsekvensutredning. De generelle vilkårene for dispensasjon må selvfølgelig alltid være til stede.

Vurderingen av omsøkte tiltak i forhold til lovens kriterier vil være følgende punkter:

- om hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i formålsbestemmelsen blir vesentlig tilsidesatt,
- om fordelene ved å gi dispensasjon vil være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering
- om det legges (tilstrekkelig) vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø sikkerhet og tilgjengelighet
- om det legges vekt på foreliggende nasjonale eller regionale rammer og mål
- om negativ uttalelse fra statlig eller regional fagmyndighet tillegges tilstrekkelig vekt.
- om det dispenseres fra saksbehandlingsregler

Hvis vurderingen etter første, andre og siste strekpunkt konkluderer med at lovens vilkår ikke er oppfylt vil dispensasjon ikke kunne gis. Tredje og fjerde strekpunkt vil først og fremst være aktuelle skjønnsmomenter i vurderingene etter første og andre strekpunkt. Det gjelder for så vidt også femte strekpunkt, men dette punktet vil være en ramme og påminnelse overfor kommunene, og et grunnlag for vedkommende myndighet og klageorganet i forbindelse med en ev. klagesituasjon dersom kommunen likevel fatter vedtak i strid med uttalelse fra fagorgan. Hvis konklusjonen etter vurdering i forhold til foregående kriterier er at det rettslig sett er anledning til å gi dispensasjon – så må i tilfelle kommunen foreta en vurdering om de finner grunn til å gi dispensasjon. Det forutsettes at kommunen må ha en saklig grunn for ikke å dispensere (og som i tilfelle ikke kan avbøtes gjennom dispensasjonsvilkår). Dette kan for eksempel være at de vil se saken i større sammenheng, eller at det har vært mange nok dispensasjoner i området og at det ev. bør utarbeides ny plan før det gis tillatelse til flere tiltak.

Ved dispensasjon fra bestemmelser i lov, vedtekt eller forskrift skal det legges vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø, sikkerhet og tilgjengelighet. Dette vil særlig gjelde i byggesaker, men når det gjelder Universell utforming – tilgjengelighet for alle er det viktig at planbestemmelser som sikrer dette ikke undergraves gjennom dispensasjoner. Dispensasjoner må derfor ikke innebære løsninger til nevneverdig skade for slike hensyn. Bestemmelsen åpner for at det i saker hvor det foreligger helt spesielle sosialmedisinske, personlige og menneskelige hensyn, kan slike hensyn tillegges vekt. Det understrekes at slike hensyn normalt ikke har avgjørende vekt i dispensasjonssaker etter plan- og bygningsloven.

Statlige og regionale rammer og mål skal legges til grunn for vurderingen og interesseavveiningen i saker som gjelder dispensasjon fra planer og fra byggeforbudet i § 1–8 (strandsonen). Det er et hovedprinsipp i loven at kommunens myndighetsutøvelse og vedtak må ligge innenfor statlige og regionale rammer og mål, og det gjelder også dispensasjonssaker. Der det foreligger statlige og regionale rammer og mål for arealpolitikken, skal disse legges til grunn for dispensasjonsvurderingen i den enkelte sak.

Forbudet i § 1–8 mot bygging i 100–metersbeltet langs sjøen veier tungt. Det skal svært mye til før dispensasjon kan gis til bygging her, spesielt i områder med stort utbyggingspress. Det kan i forbindelse med kommune- eller fylkesplanleggingen være gitt retningslinjer som differensierer hensynene ut fra konkrete vurderinger av strandsonen. Slike retningslinjer bør legges til grunn for vurderingen av dispensasjonssøknader. Tilsvarende vil gjelde for vassdrag, fjellområder og viktige jordbruksarealer. Ved behov for utbygging i slike områder, vil det likevel gjennomgående være behov for å kreve arealplanbehandling.

Kommunen bør ikke gi dispensasjon i strid med uttalelse fra statlig eller regional myndighet. Det forutsettes at en «negativ uttalelse» i denne sammenhengen for det første gir klart uttrykk for at myndigheten motsetter seg dispensasjonen. Videre bør det henvises til det mandat myndigheten er gitt og de statlige føringene som myndigheten er ansvarlig for å følge opp i forhold til tiltaket eller området, og angis hvilke konkrete forhold i søknaden som strider mot disse. Dersom slik dispensasjon likevel gis, kan statlig eller regional myndighet benytte sin rett til å fremme klage dersom det er behov for å endre eller oppheve et dispensasjonsvedtak. Bestemmelsen har sammenheng med plikten til å forelegge søknader for disse myndighetene før dispensasjon gis, jf. § 19–1.

Dispensasjonshøring til regionale myndigheter er gjennomført i samsvar med lovkravet i plan- og bygningsloven.

1.4 Kommunedelplan for samfunnsutvikling 2009-2013

Kommunedelplan for samfunnsutvikling ble vedtatt av kommunestyret 17.6.2009 (sak 2009). Planen vil kun ha veiledende status i saker som dette, fordi det er kommuneplanens arealdel som er det juridiske grunnlaget. Kommunedelplanen kan likevel være en veiledning ved avgjørelsen av om lovens kriterier for å innvilge dispensasjon er oppfylt, herunder om fordelene ved å gi dispensasjon vil være klart større enn ulempene.

I kommunedelplan for samfunnsutvikling er det satt følgende målsettinger som har betydning for arealbruks- og fradelingssaker som omhandler boligformål:

- Det skal legges til rette for befolkningsvekst (>0,5% årlig)
- Det skal gis et variert tilbud av boliger
- All utbygging skal i hovedsak skje f.o.m. Grua og sørover (20/80)
- Sikre landbrukets produksjonsarealer. Ikke omdisponere A- eller B-jord
- Skape gode bomiljøer (Avvik fra utfyllende bestemmelser og retningslinjer om dispensasjonspraksis <5 pr. år)
- Opprettholde kulturlandskapet (Det skal ikke omdisponeres kulturlandskap utenom sentrumsnære områder)
- Utbygging skal skje ved fortetting - Nye tomter skal ligge inntil eksisterende bebygd(e) boligeiendom(mer)
- Sentrumsnære utbyggingsarealer skal ha høy utnyttelsesgrad
- Grenser mellom mulige utbyggingsområder og arealer med aktivt jordbruk - det skal være min. 30m buffersone mellom utbyggingsområde og arealer med aktivt jordbruk
- Særlig verdifullt kulturlandskap skal ivaretas

1.3 Søkers begrunnelse for dispensasjon

Vi viser til brev fra Lunner Kommune, datert 24.11.2009, og ønsker herved å søke om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel 2005-2016. Området hvor det ønskes fradelt boligtomter ligger i landbruks-, natur- og friluftsområde og vi ønsker derfor å legge frem vår sak i dette brevet. Brevet er strukturert i 4 kapitler

- 1) Hva søkes det dispensasjon om
- 2) Hva parsellene skal brukes til
- 3) Grunner til at vi mener kommunen bør innvilge dispensasjonen
- 4) Vedlegg

1) Hva søkes det dispensasjon om

Vi ønsker å søke om varig dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for Lunner 2005-2016, for å skille ut 2 boligtomter. De to boligtomtene ligger på et tidligere beiteområde på eiendommen som i de senere år er blitt benyttet som vedtomt. Tomtenes ønskede plassering er ringet inn på Vedlegg 2, Pkt A.

2) Hva parsellene skal brukes til

Parsellene skal brukes til to boligtomter. Disse skal fradeles og gis til de to barna i familien som ikke skal ta over garden.

3) Grunner til at vi mener kommunen bør innvilge dispensasjonen

Vi ønsker at kommunen skal innfri vår søknad om dispensasjon, siden tomtene etter vår forståelse innfrir dispensasjonsforutsetningene beskrevet i brevet av 24.11.2009. Dette utdypes i punktene under

- ¶ Vi har søkt om avkjørselstillatelse til Statens Vegvesen 17. des. Svar på søknaden ettersendes denne søknaden så snart den er tilgjengelig
- ¶ Tomta er ikke lokalisert i byggeforbudssone der det er vassdrag i området, ei heller ligger tomten i 50-meters sonen til elver og bekker med kontinuerlig tilløp eller i Marka
- ¶ Det er ingen fredede kulturminner i området
- ¶ Det er i følge Landbrukskontoret ikke funnet biotoper eller forminer i området. Oppsetting av bolighus vil ei heller berøre biologisk mangfold, herunder vilt, da tomten de senere år er blitt brukt som vedtomt.
- ¶ Tomtene er ikke omfattet av Landbruksplanens A og B områder slik de er definert i Landbruksplanen for Hadeland.
- ¶ En boligoppsetting på tomtene vil ikke vanskeliggjøre driften av landbruksarealene
  - Tomten er ikke egnet for skogdrift og har derfor ingen større alternativverdi for landbruket til gården (jordsmonnet gjør at skogen råtner i dette området)
  - Høsteveien/ skogsveien (Pkt B, Vedlegg 2) for samtlige gårder i Maurtvedtgutua vil bli opprettholdt.

- Ankomsten til tomtene vil bli fra Maurtvedtgutua med innkjøring fra Tommy Johansson, inn i ytterkant av jordet vest for ønskede tomter (Pkt C, Vedlegg 2). Denne veien langs jordet har blitt brukt i innhøsting og skogdrift de senere år. Gitt at arealet nå blir lagt om til bilvei på helårsbasis, vil undertegnende kompensere dette arealet med nybrøtt dyrket mark som følge av å legge ned en veit (Pkt D, Vedlegg 2).
- ¶ Tomtene ligger inntil eksisterende bebyggelse; Tommy Johansen, 54/38 (hus), Per Øverlier, 54/71 (hus), Jack Bekkhus, 54/70 (hus), Arne Digernes 54/39, (hytte), Inger Jorstad, 54/41 (hytte). I tillegg er vi kjent med at Trine Louise Maurtvedt, 54/6, har søkt om å skille ut boligtomt i området. 2 nye hus i området vil derfor komplettere et allerede eksisterende boligområde.
- ¶ Videre er beliggenheten innenfor definisjonen av "bygda", beskrevet i vedlegg fra Landbrukskontoret.
- ¶ Det er tatt jordprøver for å sikre at vann og avløp vil kunne sammenfalle med kravene i plan og bygningsloven §§ 66. Svaret på disse vil så fort de er tilgjengelig bli ettersendt denne søknaden.
- ¶ Tomtene ligger utenfor kartlagte støysoner, jfr støyretningslinje T-1442
- ¶ Veien er ikke særs trafikkfarlig og tomtene blir liggende mer enn 30 meter fra dyrket mark

4) Vedlegg

- ¶ Vedlegg 1 – Fradelingssøknad
- ¶ Vedlegg 2 – Kart over tomtene og området rundt
- ¶ Vedlegg 3 – Gjenpart av nabovarsel
- ¶ Vedlegg 4 – Bekreftelse på rett til utvidet bruk av eksisterende avkjørsel fra offentlig vei (vil bli ettersendt)
- ¶ Vedlegg 5 – Søknad om utslippstillatelse (vil bli ettersendt etter at vann og jordprøvene er analysert ferdig)

1.4 Nabomerknader

Naboer er varslet i hht. reglene i plan- og bygningsloven, og alle har samtykket i tiltaket på gjenpart av nabovarsel.

2. SAKSPROSESS

2.1 Oversending til regionale myndigheter

Etter Utviklingsutvalgets vedtak 18.2.2010, ble saken sendt på høring til regionale myndigheter den 26.2.2010. Oversendelsen omfatter et følgebrev, saksutredning til UU 18.2.2010, UUs vedtak 18.2.2010 samt selve søknadene fra Solveig og Arne Molden om fradeling/dispensasjon.

Oversendelsesbrevet til regionale myndigheter har følgende ordlyd:

Lunner kommune mottok den 21.10.2009/22.12.2009 søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel 2005-2016 for fradeling av to nye boligtomter fra landbrukseieendommen 54/8 beliggende i LNF-område i gjeldende kommuneplan. Søknaden er fremmet etter 1. juli 2009 og dispensasjonsspørsmålet behandles derfor etter §19-2 i plan- og bygningsloven av 2008.

Eiere av naboeiendommer er varslet i henhold til reglene i plan- og bygningsloven.

Saken ble behandlet av Utviklingsutvalget i Lunner 18.februar 2010, og sendes nå på ekstern høring til fylkeskommune og statlige myndigheter som fastsatt i plan- og bygningsloven før endelig vedtak blir fattet.

Uttalefrist settes til mandag 22. mars 2010.

Fylkesmannen uttalte seg til dispensasjonsspørsmålet i brev datert 11.3.2010.

2.2 Brev fra Solveig og Arne Molden 28.3.2010 til Utviklingsutvalget

Vi har behov for å "klage på" og avklare en del forhold i overnevnte sak/saksutredning, da vi mener at Fylkesmannens uttalelse er et resultat av feil/manglende informasjon om saken fra Kommunen. Saken er fremstilt unyansert og mangelfullt slik vi ser det, og vi ønsker herved å påpeke følgende punkter

1. Tomtene ligger inntil/ i nærhet til bebyggelse
2. Kommuneplanens areal/ samfunnsdel er allerede hensyntatt og tomtene godkjent i vedtaket fra Plan og Utviklingsutvalget
3. Dyrket og dyrkbar jord vil ikke bli ødelagt som følge av en bebyggelse på omsøkte tomter
4. Saksbehandlingen har fratatt undertegnede i å komme med innspill før Fylkesmannen behandlet saken

1) Tomtene ligger inntil/ i nærhet til bebyggelse

I brevet fra Fylkesmannen påpekes det at tomtenes beliggenhet ikke innfrir kravene til nærhet til annen bebyggelse. Dette pekes på som hovedgrunn for å avslå søknaden. Dette er en faktafeil

- a. I Kommunens Arealplan kreves det *ikke* felles grense, men "inntil/ "nærhet til" annen bebyggelse er tiltrekkelig
- b. Tomten ligger *så nært inntil bebyggelse som det er mulig å komme*. Det er kun en traktorvei/ driftsvei for skogbruk som ligger mellom eksisterende boligbebyggelse og de omsøkte tomter. *Det lar seg derfor ikke gjøre å komme nærmere.*
- c. Vi er kjent med at andre kommuner definerer en lik situasjon å være inntil bebygdt tomt, eksempelvis kommuner i Hedemark Fylke

2) Kommuneplanens areal/ samfunnsdel er allerede hensyntatt og tomtene godkjent i vedtaket fra Plan og Utviklingsutvalget

Det kommenteres videre i brevet fra Fylkesmannen at saken skal behandles etter kravene i Kommuneplanens arealdel/ samfunnsdel som videre begrunnes i at "*kommuneplanen blir til etter omfattende prosesser*". Vi ønsker i denne forbindelse å påpeke 2 ting

- 1) Plan og Utviklingsutvalget hensynte dette i sitt vedtak når de godkjente søknaden
- 2) Til tross for at Plan og Utviklingsutvalget godkjenner tomtene som en del av de 20 prosentene som skal bebygges nord for Grua, løfter saksbehandlerne dette som et negativt element. Hvis dette skal gjøres, bør saksbehandlerne benytte alle deler i planen i sin saksfremstilling, også der det åpnes for dispensasjoner.
  - a) I kommuneplanen for Lunner – Samfunnsdelen, står følgende; 80 % av utbyggingen i Lunner skal skje fra Grua og sørover. Dette er det saksutredningene legger vekt på og signaliserer, (hva med den resterende 20%?). Men det står også; under pkt 2.7.1 i samme plandokument, at det bør finnes mulighet for en viss grad av kontrollert spredt boligbygging; og at det er *utbyggingsområder*, les (reguleringsområder), som bør lokaliseres til tettstedene.
  - b) Det står videre under Del II – planinnhold at *nåværende grøndestruktur, uavhengig av skolestruktur, skal opprettholdes og utvikles. Det skal gis åpning for spredt boligbygging i tilknytning til eksisterende bebyggelse, der dette ikke kommer i konflikt med tungtveiende interesser*, og det er nettopp en slik sak dette er. Hvorfor nevner ikke saksbehandler slike moment i sin saksutredning? Denne mangelfulle framstilling gjør at de som er beslutningstakere får feil grunnlag å ta beslutning på.

Vi fastholder derfor at denne saken er sammenfallende med kommuneplanens samfunnsdel og vedtaket til Plan og Utviklingsutvalget, og oppfyller alle utfyllende bestemmelser til kommuneplanens arealdel.

3) Dyrket og dyrkbar jord vil ikke bli ødelagt som følge av en bebyggelse på omsøkte tomter

I Fylkesmannens saksutredning er vern av dyrket og dyrkbar jord gjort til et hovedankepunkt i saken. Vi ønsker å understreke at de berørte arealer ikke omhandler dyrket eller dyrkbar jord

- 1) Tomtenes beliggenhet berører ikke dyrket eller dyrkbar jord
- 2) Adkomst til tomtene berører dyrkbar jord klasse C (ca 0,5 til 0,75 mål tomt). Dette arealet vil bli kompensert av nydyrking på samme areal (samme jorde)

4) Saksbehandlingen har fratatt undertegnede i å komme med innspill før Fylkesmannen behandlet saken

Vi etterlyste hvor saken sto den 15.3.2010 og fikk da beskjed om at saken var oversendt Fylkesmannen i Opplad ca 1 måned tidligere, og mottok brevet som var oversendt den 19.3.2010. Vi mistet derved muligheten til å legge fram vårt syn på saken, og de manglende opplysninger som vi mener kommunen ikke har med i sin saksutredning til Fylkesmannen.

Vi forventer at disse momentene blir hensyntatt i videre behandling av saken.

2.3 Oppfølging av brev fra Solveig og Arne Molden

Moldens brev til Utviklingsutvalget ble oversendt regionale høringsinstanser 31.3.2010. Fylkesmannen ble gitt anledning til å sende ny høringsuttalelse innen 30.4.2010 hvis de, basert på Moldens brev, ønsket å revidere den allerede innsendte uttalelsen. Kommunen har ikke mottatt ny uttalelse.

2.4 Oppland fylkeskommune

Med hjemmel kulturminneloven, satte Oppland fylkeskommune sin frist til å avgi uttalelse til 26.5.2010. Kommunen mottok uttalelse 31.5.2010.

3. HØRINGSUTTALELSER

3.1 Høringsuttalelse fra Fylkesmannen i Oppland datert 11.3.2010

Vi viser til brev fra Lunner kommune av 26. februar angående søknad om fradeling av to boligtomter fra eiendom gnr. 54 bnr. 8 i Lunner kommune.

Saksopplysninger:

Eiendommen består av totalt 284 daa, hvorav 76 daa er dyrka mark, 11 daa innmarksbeite, 183 daa skog og 14 daa annet areal. I arealdelen til kommuneplanen har eiendommen status som landbruks-, natur – og frilfutsområde (LNF-område), områder der det ikke er tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn den som har direkte tilknytning til landbruk eller annen stedbunden næring.

Omsøkte område som søkes fradelt er på ca. 3,8 daa og oppgis til å være et tidligere beite / skogsmark som i dag benyttes til vedplass. Gardskartet fra Skog og landskap viser at arealet er skogsmark av høy bonitet som ikke er dyrkbar. Adkomst til arealet er tenkt lagt i yttergrensen av dyrka mark slik at ca. 0,5 – 1 daa må omdisponeres til vei. Søker opplyser at tilsvarende areal vil bli nydyrket for å kompensere for arealtapet.

Vudering:

Hovedkriteriene for å tillate dispensasjon etter plan- og bygningsloven fremkommer av § 19-2, andre avsnitt:

- Om hensynet bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i formålsbestemmelsen blir vesentlig tilsidesatt
- Om en etter en samlet vurdering ser at fordelene ved å gi dispensasjon vil være klart større enn ulempene

Det omsøkte arealet har planstatus som LNF-område i kommuneplanen. Arealbruk bør i all hovedsak avklares i overordnet planer og ikke via dispensasjoner. En kommuneplan blir til etter omfattende prosesser der alle interesser blir veid opp mot hverandre, og alle har mulighet til å uttale seg til planen.

I kommuneplanen til Lunner er det nedfelt egne retningslinjer for dispensasjonspraksis for etablering av nye boligtomter i LNF-områder. I følge kommunen tilfredsstiller søknaden alle disse kriteriene med unntak av kravet om at tomter skal ligge inntil eksisterende bebygd(e) boligeiendom(mer). Slike retningslinjer er ikke juridisk bindende, men kan gi momenter til kommunens behandling, dersom det er lagt vekt på viktige hensyn knyttet til dispensasjonsvurderingen av utforming av disse. Fylkesmannen vil understreke at slike retningslinjer må tolkes i lys av de vilkår og skjerpelser som ny plan- og bygningslov innebærer. Retningslinjene gir aldri alene hjemmel for en dispensasjon.

I kommunedelplanen for samfunnsutvikling 2009-2012 står det at 80 % av utbyggingen i Lunner skal skje fra Grua og sørover og utbygging skal skje ved fortetting. Denne planen vil kun fungere som veiledning, da det er arealdelen til kommuneplanen som er det juridiske grunnlaget.

Kommunedelplanen kan likevel være en veiledning ved avgjørelse av om lovens kriterier for å innvilge dispensasjon er oppfylt. I dette tilfellet vil dispensasjonssøknaden ikke være i tråd med kommunedelplanen for samfunnsutvikling.

Etablering av boligtomter utenfor eksisterende bebygde boligeiendommer vil stykke opp et sammenhengende landbrusareal, samtidig som det kan bli et økt utbyggingspress på omkringliggende areal. I følge søknaden vil adkomst til tomtene gå langs ytterkant av dyrka mark og berøre ca. 0,5 – 1 daa dyrka jord. Søker opplyser at tilsvarende areal vil bli nydyrket for å kompensere for arealtapet. Fylkesmannen vil vise til felles brev fra miljøvernministeren og landbruks- og matministeren av 21. februar 2006, Jordvernstrategi for Oppland, og St. meld. nr. 26 (2006-2007), *Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand*, der regjeringen stadfester målet om å halvere den årlige omdisponeringen av de mest verdifulle jordressursene innen 2010. Dyrka og dyrkbar jord er en grunnleggende ressurs for å sikre matforsyningen på kort og lang sikt, og en viktig del av kulturlandskapet. Jordvern hensyn må stå sentralt i all saksbehandling dersom målet om å redusere omdisponeringen av jordressursene skal nås.

Boligtomtene vil ligge i nærhet til dyrka mark og det er påregnelig med drifts- og miljømessige ulemper for landbrukseiendommen når det etableres boligtomter så nært opp til dyrka jord. Produksjonen og driften av arealene kan endres over tid, og dette kan igjen utløse driftsulemper dersom eiere av bolighusene setter seg i motverge til driften. At tomtene skal bebygges av nære slektninger kan ikke tillegges vekt da en fradelt tomt er fritt omsettelig.

Konklusjon:

Fylkesmannen kan ikke se at hovedkriteriene for å gi dispensasjon fra kommuneplanen er oppfylt og mener det er uheldig å dispensere fra kommuneplanens bestemmelser i dette området. Arealbruk bør i all hovedsak avklares i overordnet planer og ikke via dispensasjoner, da en kommuneplan blir til etter omfattende prosesser. Det er viktig at kommunen er oppmerksom på den presedensvirkning en slik dispensasjon kan innebære.

Fylkesmannen vil frarå at det blir gitt dispensasjon fra kommuneplanens arealdel. Tiltaket bør vurderes nærmere i forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel. Fylkesmannen ber om å få oversendt kommunens vedtak i saken.

3.2 Høringsuttalelse fra Oppland fylkeskommune datert 31.5.2010

Uttalelse til søknad om dispensasjon for eiendom 54/8 - fradeling av to nye boligtomter i LNF-område, Lunner kommune

Vi viser til brev fra Lunner kommune datert 18.02.2010 samt brev datert 31.03.2010 vedrørende søknad om dispensasjon for eiendom 54/8. Dette er en felles uttalelse fra Regionalenheten og fagenhet for Kulturvern.

Saken gjelder søknad om å få fradele to boligtomter fra landbrukseiendommen 54/8. I gjeldende kommuneplan for Lunner 2005-2016 er det aktuelle området avsatt til LNF-område. Rådmannens innstilling er avslag av søknaden med bakgrunn i at tiltaket bryter med retningslinjer om dispensasjonspraksis i kommunedelplan for samfunnsutvikling der målsettingen er at 80% av all utbygging skal skje på Grua og sørover og at utbygging skal skje ved fortetting.

Utviklingsutvalget gjorde i sin behandling av saken vedtak om å innvilge søknaden da det etter deres vurdering foreligger en overvekt av hensyn som taler for dispensasjon etter plan- og bygningsloven av 2008, kap 19. Dette utifra at tomtene tilfredsstiller alle kriteriene for dispensasjonspraksis i kommuneplanens arealdel med unntak av at tomter skal ligge inntil eksisterende bebygde boligeiendommer. Det stilles noen vilkår til dispensasjonen.

Merknader fra Regionalenheten:

I følge kapittel 19 i plan- og bygningsloven om dispensasjon, må kommunen i vurdering av om dispensasjon skal gis ta stilling til om hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Det skal legges særlig vekt på konsekvenser for helse, miljø, sikkerhet og tilgjengelighet. Statlige og regionale rammer og mål skal tillegges særlig vekt, og det bør ikke gis dispensasjon når en direkte berørt statlig eller regional myndighet har uttalt seg negativt til dispensasjonssøknaden.

Regionalenheten viser til rådmannens forslag til vedtak om å avslå søknaden, og støtter de vurderingene som danner grunnlaget for dette.

Merknader fra fagenhet for Kulturvern:

Fagenhet kulturvern gjennomførte befarings i området den 28.5.2010. Ved befaringsen ble det ikke påvist automatisk fredete eller verneverdige nyere tids kulturminner i konflikt med tiltaket.

Vi vil gjøre oppmerksom på at dersom det i forbindelse med tiltak i marka blir funnet automatisk fredete kulturminner som ikke er kjent, skal arbeidet straks stanses i den grad det berører kulturminnene eller deres sikringssoner på fem meter, jf lov om kulturminner § 8. Melding skal snarest sendes til kulturminnemyndighetene i Oppland fylkeskommune slik at vernemyndighetene kan gjennomføre en befarings og avklare om tiltaket kan gjennomføres og eventuelt vilkårene for dette.

4. FAGLIGE VURDERINGER

I kommuneplanen er det nedfelt egne retningslinjer for dispensasjonspraksis for etablering av nye boligtomter i LNF-områder. Disse er gjengitt nedenfor:

- Avkjørselstillatelse fra offentlig veg skal være gitt.
- Tomta skal ikke være lokalisert i byggeforbudssonene langs vassdrag slik disse er vist på plankartet, i 50-meterssonen til elver og bekker med kontinuerlig tilløp eller i Marka.
- Tomta skal ikke berøre eller skjemme automatisk fredede kulturminner. Dersom det er kjent automatisk fredete kulturminner i nærheten må plasseringen av tomte vurderes i forhold til kulturminnets nærmiljø og søknaden oversendes kulturminnemyndighetene i Oppland fylkeskommune som rette myndighet.
- Tomta skal ikke berøre viktige områder for biologisk mangfold herunder vilt.
- Tomta skal ikke berøre A- eller B-områder slik disse er definert i Landbruksplan for Hadeland og heller ikke vanskeliggjøre driften av landbruksarealene i området.
- Tomta skal ligge inntil eksisterende bebygg(e) boligeiendom(mer).
- Tomta skal ligge i området definert som ”bygda”, jf. vedlegg.
- Vann og avløp skal være sikret i samsvar med kravene i plan- og bygningsloven §66.
- Bolig eller tomt skal ligge utenfor kartlagte støysoner, jfr. støyretningslinje T-1442.

- Bolig eller tomt skal ikke etableres dersom vegen mellom bolig og skole eller bolig og nærmeste busstoppested er definert som særlig trafikkfarlig av kommunen – med hjemmel i opplæringsloven.

4.1 Avkjørsel

Eiendommen 54/8 og de omsøkte parsellene har atkomst fra fylkesveg 20 – Kapellvegen – og via den private Maurtvedtgutua. Statens vegvesen har gitt tillatelse til utvidet bruk av eksisterende avkjørsel fra fv 20 gjennom brev datert 18.12.2009.

4.2 Byggeforbudssoner langs vassdrag

Parsellene berører ikke vassdragsinteresser.

4.3 Kulturminner

Det er ikke kjent at det er automatisk fredede kulturminner som blir berørt av tiltaket. Kommunen er heller ikke kjent med at det finnes nyere tids kulturminner av betydning i området som blir berørt av tiltaket. Kulturvernmyndighetene i Oppland fylkeskommune i forbindelse med en evt. dispensasjonshøring.

4.4 Biologisk mangfold

Parsellen berører ikke område som er registrert som verdifull biomangfold-lokalitet i Lunner kommune.

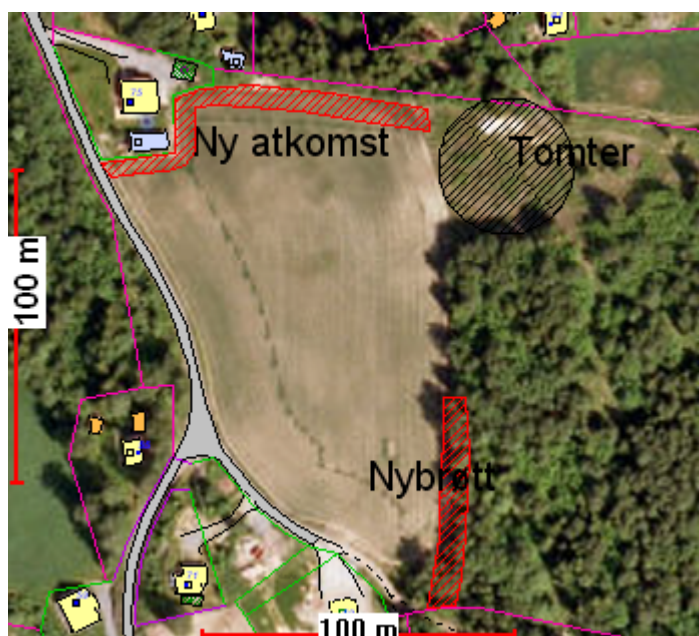
4.5 Landbruksfaglige opplysninger

Eiendommen består av totalt 284 daa, hvorav 76 daa er dyrket mark, 11 daa er innmarksbeite, 183 daa er skog og 14 daa er annet areal. Hovedproduksjonen på eiendommen er korn og eiendommen driftes av eieren selv. Hele eiendommen ligger i LNF-område der en skal være restriktiv med hensyn på bygge- og anleggsvirksomhet uten tilhørighet til landbruk eller annen stedbunden næring.

Arealet som søkes fradelt, består av tidligere beite/skogsmark. Arealet grenser i vest mot dyrket mark, som i landbruksplanen er klassifisert som C-jord. Atkomst til arealet er tenkt lagt i yttergrensen av dyrket mark, men slik at ca. 0,5 – 1 daa dyrket mark må benyttes til atkomst. Fradeling som omsøkt, omfattes ikke av noen samfunnsinteresser av stor vekt.

Arealet som søkes fradelt er i dag delvis skogbevokst og benyttes som ”vedplass.” Fradeling som omsøkt vil i svært liten grad påvirke eiendommens framtidige muligheter til avkastning av tradisjonelt landbruk. Derved er et vilkår til stede for at arealet kan fradeles.

Den omsøkte fradeling vil i liten grad påvirke kulturlandskap og miljø.

Plassering av boliger i jordbruksområdene kan medføre ulemper for driften av de nærliggende jordbruksområdene. Jordbruksdrift medfører tidvis problemer med støy, støv og lukt, og dette kan skape konflikter mellom jordbruk og boliger. I nærområdet til det omsøkte areal, er det allerede noen boliger og hytter.

Landbrukskontoret er negative til at dyrket mark må benyttes til atkomstveg, selv om søker opplyser at et tilsvarende areal kan nydyrkes. Se for øvrig kart til høyre som viser ny atkomst.

Saken må behandles etter jordloven, dersom kommunen er innstilt på å innvilge dispensasjon fra kommuneplanen.

4.6 Nabobebyggelse

Bebyggelsen i nærliggende områder består av spredt bolig- og hyttebebyggelse samt gårdstun. I retningslinjene for dispensasjonspraksis heter det at ny tomt skal ligge inntil eksisterende bebygd(e) boligeiendom(mer). Tomtene grenser ikke inntil bebygd boligeiendom, og vil heller ikke bidra til fortetting i området siden tomtene tvert i mot vil bidra til ytterligere utvidelse av et spredtbygd område.

4.7 Bygda

Tiltaket ligger innenfor område definert som bygda.

4.8 Vann og avløp

I plan- og bygningsloven § 66 nr. 2 heter det at før tomt fraskilles eller oppføring av bygning blir satt i gang, skal bortledning av avløpsvann være sikret i samsvar med forurensingsloven. Offentlig vannledning ligger om lag 100 meter unna tomteområdet. Avløp må løses gjennom separat avløpsanlegg. I dette tilfellet velger vi å avklare dispensasjonsspørsmålet før søker går i gang med prosjektering av avløpsanlegg. Blir dispensasjon innvilget må utslippstillatelse foreligge før selve delingsøknaden kan innvilges.

4.9 Støy

Parsellen ligger utenfor registrerte støysoner langs offentlig veg.

4.10 Trafikksikkerhet

54/8 tilhører skolekretsen til Lunner barneskole. På grunn av avstand til skole, er elever skyssberettiget, og de går på bussen i Kapellvegen. Til orientering bruker Lunner kommune 3,7 mill. kr. årlig til skoleskyss. I tillegg kommer Oppland fylkeskommunes utgifter. Nye tomter beliggende langt unna fritidstilbud og kollektivknutepunkt er trafikkgenererende.

4.11 Annet faglig

Kommunen skal sikre at estetiske hensyn blir ivaretatt i planleggingen, jfr. plan- og bygningsloven § 2. Etter samme lovs § 74 nr. 2 skal kommunen se til at et hvert arbeid som omfattes av loven skal ha en god estetisk utforming i samsvar med tiltakets funksjon og med respekt for naturgitte og bygde omgivelser. Det er innslag av spredt bolig- og hyttebebyggelse i området. Ved en evt. dispensasjon vil det bli satt vilkår om at kommuneplanbestemmelsene pkt. 1.2.1 skal følges slik at form, utnyttning etc. blir styrt ved senere bygging på parsellen.

5. VURDERING OM DISPENSASJONSKRITERIENE I LOVEN ER OPPFYLT

5.1 Om hensyn bak bestemmelser og lovens formål er vesentlig tilsidesatt

Kommunen skal vurdere om hensynene bak bestemmelsene det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse blir vesentlig tilsidesatt. I lovens formålsparagraf heter det at loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.

Omsøkt tomter oppfyller ikke dispensasjonskriteriene nedfelt i retningslinjene til kommuneplanen om at de skal ligge inntil eksisterende bebygg(e) boligeiendommer. De øvrige kriteriene oppfylles. I tillegg må søknaden vurderes etter kommunedelplan for samfunnsutvikling, siden denne planen ble vedtatt av kommunestyret før vi mottok denne dispensasjonssøknaden. Søknaden støtter ikke oppunder målsettingen om at 80% av all utbygging i Lunner nå skal skje på Grua og sørover og at utbygging skal skje ved fortetting.

Bygging på parsellene vil i framtiden bety at den kan bebos av barnefamilier som medfører økt skysskrav for kommunen.

En nabo har søkt om fradeling av boligtomt, men denne tomta grenser ikke inntil det arealet som Molden søker fradelt. At naboen deler fra vil dermed ikke bidra til at kriteriet om nye tomter skal ligge inntil bebygg boligeiendom blir oppfylt. Kommunen ikke har mottatt dispensasjonssøknad på naboeiendommen, og den saken kan ikke behandles før det foreligger.

5.2 Om fordelene er klart større enn ulempene

Kommunen skal vurdere om fordelene ved å gi dispensasjon vil være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Kommunestyret ønsker større fokus på bygging av søndre del av kommunen, jfr. kommunedelplan for samfunnsutvikling. En slik ønsket utbygging vil ikke skje dersom man i tillegg til de avsatte nye byggeområdene i kommuneplanen for nordbygdas del også skal gi tillatelse til å etablere boligtomter gjennom dispensasjoner. Det er ferdig regulerte byggeområder for boliger (ferdig regulert) på Håvelsrud, Skøien Søndre, Sørenggutua, Solheimstorget, Råstadbakka og Liåker. At fradelingene er ledd i eiendomsoverdragelse, er et privatrettslig forhold som er saksbehandlingen uvedkommende.

Fylkesmannen har uttalt seg negativt til at dispensasjon innvilges, og mener at hovedkriteriene for å gi dispensasjon ikke er oppfylt. De frarår dispensasjon, og mener tiltaket må vurderes nærmere i forbindelse med revisjon av kommuneplanen.

Vi kan ut fra dette ikke se at fordelene ved å innvilge dispensasjon er klart større enn ulempene.

5.3 Dispensasjon fra saksbehandlingsregler

Kommunen skal vurdere om det dispenseres fra saksbehandlingsregler. Det er ikke tilfelle i denne saken.

5.4 Konklusjon om vilkår for å gi dispensasjon er oppfylt

Ut i fra vurderingen over kan vi ikke se at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Vilkårene for å kunne innvilge dispensasjon er derfor ikke til stede.

6. ALTERNATIVE LØSNINGSFORSLAG

Det kan være flere alternative løsningsforslag i denne saken.

6.1 Avslå søknaden

Med hjemmel i kommuneplanens arealdel for Lunner 2005-2016, avslår Lunner kommune søknad om dispensasjon for fradeling av to boligtomter fra eiendommen 54/8 da det ikke foreligger en overvekt av hensyn som taler for dispensasjon etter plan- og bygningsloven av 2008 kap. 19. Tiltaket strider mot målsettingene i kommunedelplan for samfunnsutvikling 2009-2013 om at 80% av utbyggingen i Lunner skal skje fra Grua og sørover og utbygging ved fortetting. Tiltaket bryter også med kriteriet nedfelt i retningslinjer for dispensasjonspraksis om at nye tomter skal ligge inntil eksisterende bebygd(e) boligeiendommer.

Innspillet vurderes nærmere i forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel.

6.2 Innvilge søknaden

Lunner kommune er positiv til å innvilge søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel 2005-2016 for fradeling av to parseller til boligformål på eiendommen 54/8 som omsøkt da det foreligger en overvekt av hensyn som taler for dispensasjon etter plan- og bygningsloven av 2008 kap. 19. Dette ut i fra at tomtene tilfredsstillende alle kriteriene i retningslinjer for dispensasjonspraksis i kommuneplanens arealdel 2005-2016 med unntak av kravet til at tomter skal ligge inntil eksisterende bebygd(e) boligeiendom(mer).

Dispensasjon blir gitt på følgende vilkår:

- Kommuneplanens utfyllende bestemmelser pkt. 1.2.1 om omfang, lokalisering samt byggehøyde, grad av utnyttning og andre former for styring av bygningers og anleggs størrelse, form m.v. i områder der spredt boligbebyggelse er tillatt skal gjelde for parsellen.
- Dersom det ved tiltak i marka blir funnet automatisk fredede kulturminner som ikke er kjent, skal arbeidet straks stanses i den grad det berører kulturminnene eller deres sikringssoner på fem meter, jf. kulturminneloven § 8. Melding skal snarest sendes til kulturminnemyndighetene i Oppland fylkeskommune slik at vernemyndighetene kan gjennomføre en befaring og avklare om tiltaket kan gjennomføres og eventuelt vilkårene for dette.
- Før delingsstillatelse kan gis, må det foreligge utslippstillatelse for avløpsvann.

Saken må også behandles etter jordloven.

7. KONKLUSJON MED BEGRUNNELSE

Med hjemmel i kommuneplanens arealdel for Lunner 2005-2016, avslår Lunner kommune søknad om dispensasjon for fradeling av to boligtomter fra eiendommen 54/8 da det ikke foreligger en overvekt av hensyn som taler for dispensasjon etter plan- og bygningsloven av 2008 kap. 19. Tiltaket strider mot målsettingene i kommunedelplan for samfunnsutvikling 2009-2013 om at 80% av utbyggingen i Lunner skal skje fra Grua og sørover og utbygging ved fortetting. Tiltaket bryter også med kriteriet nedfelt i retningslinjer for dispensasjonspraksis om at nye tomter skal ligge inntil eksisterende bebygd(e) boligeiendommer.

Innspillet vurderes nærmere i forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel.

DOKUMENT I SAKEN:

Vedlagt:

Øvrige dokument:

- 54/8 Dispensasjonshøring Fradeling av to nye boligtomter i LNF-område
- 54/8 Uttalelse til søknad om fradeling av to boligtomter i Lunner kommune
- 54/8 Vedrørende fradeling av tomter fra eiendommen Merknad
- 54/8 Søknad om å skille ut 2 tomter
- 54/8 Søknad om å skille ut to boligtomter Etterspørsel etter tilleggsinformasjon
- 54/8 Søknad om deling av grunneiendom

Særutskrift av saken med saksframlegg sendes til:

Trine Loise Maurtvedt, Joh. Scharffenbergs v. 33, 0694 OSLO
Solveig Elisabeth og Arne Molden, Maurtvedtgutua 68, 2740 ROA
Tommy Johansson, Maurtvedtgutua 75, 2740 ROA
Inger Jorstad, Maurtvedtgutua 77, 2740 ROA,
Statens vegvesen region øst, Postboks 1010 Skurva, 2605 LILLEHAMMER
Fylkesmannen i Oppland, PB 987, 2626 LILLEHAMMER
Oppland fylkeskommune, Serviceboks, 2626 LILLEHAMMER
Landbrukskontoret for Hadeland, Rådhusvegen 39, 2770 JAREN

Rett utskrift av møtebok.

Roa,

Utvalgssekretær

Sak nr	Styre/råd/utvalg:	Møtedato:
39/10	Kommunestyret	17.06.2010
42/10	Utviklingsutvalget	11.06.2010

Saksbehandler: Ingun Bjørgli Juul-Hansen, Miljøvernkonsulent

MARKAGRENSEN I LUNNER, ANNMODNING OM JUSTERING AV GRENSA I TRÅD MED MARKALOVENS § 2

Lovhjemmel: Markalovens § 2

KOMMUNESTYRETS VEDTAK:

Det vises til Miljøverndepartementets varslede arbeid med grensejusteringsforskrift høsten 2010 jf. Markalovens §§ 1 og 2.

- Lunner kommune anmoder om grensejustering på Stryken ved Hadeland Pukkverk i tråd med brev fra Norskog datert 25.02.2009, på Nedre Sørli og ved Svartbekken i Vestbygda, langs Harestuvannet der grensa bes flyttet til vestgrensa for ny rv. 4 og i Harestulia der grensa bes flyttet opp til almenningens skogsbilvegnett som ligger på ca. 400moh. Kommunen anmoder også om at Solobservatoriet tas ut av Marka og at utfartsparkeringen ved Mylla dam gis utvidelsesmuligheter ved å trekke grensa mot sørvest.
- Lunner kommune anmoder om at tunet på Snellingen gnr.75/ bnr.1 og 6, ca. 20daa, tas ut av Marka grunnet behov for omfattende vedlikehold av gamle kulturhistoriske bygninger.

Lunner kommune oppfatter at grensejusteringsforslagene ved Hadeland Pukkverk, langs rv 4 og ved Solobservatoriet er å regne som justeringer av teknisk karakter for å unnta eksisterende installasjoner fra Marka, jf. Brev fra MD til Bærum kommune datert 18.01.2010.

Behandling og avstemming:

Utviklingsutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

UTVIKLINGSUTVALGETS INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Det vises til Miljøverndepartementets varslede arbeid med grensejusteringsforskrift høsten 2010 jf. Markalovens §§ 1 og 2.

- Lunner kommune anmoder om grensejustering på Stryken ved Hadeland Pukkverk i tråd med brev fra Norskog datert 25.02.2009, på Nedre Sørli og ved Svartbekken i Vestbygda, langs Harestuvannet der grensa bes flyttet til vestgrensa for ny rv. 4 og i Harestulia der grensa bes flyttet opp til almenningens skogsbilvegnett som ligger på ca. 400moh. Kommunen anmoder også om at Solobservatoriet tas ut av Marka og at

utfartsparkeringen ved Mylla dam gis utvidelsesmuligheter ved å trekke grensa mot sørvest.

- Lunner kommune anmoder om at tunet på Snellingen gnr.75/ bnr.1 og 6, ca. 20daa, tas ut av Marka grunnet behov for omfattende vedlikehold av gamle kulturhistoriske bygninger.

Lunner kommune oppfatter at grensejusteringsforslagene ved Hadeland Pukkverk, langs rv 4 og ved Solobservatoriet er å regne som justeringer av teknisk karakter for å unnta eksisterende installasjoner fra Marka, jf. Brev fra MD til Bærum kommune datert 18.01.2010.

Behandling og avstemming:

Rådmann Tore M. Andresen fremmet forslag om ny innstilling:

”Det vises til Miljøverndepartementets varslede arbeid med grensejusteringsforskrift høsten 2010 jf. Markalovens §§ 1 og 2.

- Lunner kommune anmoder om grensejustering på Stryken ved Hadeland Pukkverk i tråd med brev fra Norskog datert 25.02.2009, på Nedre Sørli og ved Svartbekken i Vestbygda, langs Harestuvannet der grensa bes flyttet til vestgrensa for ny rv. 4 og i Harestulia der grensa bes flyttet opp til almenningens skogsbilvegnett som ligger på ca. 400moh. Kommunen anmoder også om at Solobservatoriet tas ut av Marka og at utfartsparkeringen ved Mylla dam gis utvidelsesmuligheter ved å trekke grensa mot sørvest.
- Lunner kommune anmoder om at tunet på Snellingen gnr.75/ bnr.1 og 6, ca. 20daa, tas ut av Marka grunnet behov for omfattende vedlikehold av gamle kulturhistoriske bygninger.

Lunner kommune oppfatter at grensejusteringsforslagene ved Hadeland Pukkverk, langs rv 4 og ved Solobservatoriet er å regne som justeringer av teknisk karakter for å unnta eksisterende installasjoner fra Marka, jf. Brev fra MD til Bærum kommune datert 18.01.2010.”

Rådmannens nye innstilling ble enstemmig vedtatt som utvalgets innstilling til kommunestyret.

Rådmannens innstilling:

Det vises til Miljøverndepartementets varslede arbeid med grensejusteringsforskrift høsten 2010 jf. Markalovens §§ 1 og 2.

- Lunner kommune anmoder om grensejustering på Stryken ved Hadeland Pukkverk i tråd med brev fra Norskog datert 25.02.2009, på Nedre Sørli og ved Svartbekken i Vestbygda, langs Harestuvannet der grensa bes flyttet til vestgrensa for ny rv. 4 og i Harestulia der grensa bes flyttet opp til almenningens skogsbilvegnett som ligger på ca. 400moh. Kommunen anmoder også om at Solobservatoriet tas ut av Marka og at utfartsparkeringen ved Mylla dam gis utvidelsesmuligheter ved å trekke grensa mot sørvest.

Lunner kommune oppfatter at grensejusteringsforslagene ved Hadeland Pukkverk, langs rv 4 og ved Solobservatoriet er å regne som justeringer av teknisk karakter for å

unnta eksisterende installasjoner fra Marka, jf. Brev fra MD til Bærum kommune
datert 18.01.2010.

Sammendrag:

- Markaloven ble vedtatt 5. juni 2009.
  - I den forbindelse varslet Miljøverndepartementet en gjennomgang og endelig stadfestelse av markagrensa.
  - Kommunene er høsten 2010 invitert til å komme med innspill til dette grensejusteringsarbeidet forut for høring av grensejusteringsforskriften.
  - Lunner kommune har sendt brev til berørte og bedt om innspill.
  - Lunner kommune har ved flere anledninger tidligere bedt om grenseendringer.
  - Lunner kommune anmoder om grensejustering på Stryken ved Hadeland Pukkverk, på Nedre Sørli og Svartbekken i Vestbygda, langs Harestuvannet der grensa bes flyttet til vestgrensa for ny rv. 4 og i Harestulia der grensa bes flyttet øst til skogsbilvegen. Kommunen anmoder også om at Solobservatoriet tas ut av Marka og at grensa ved utfartsparkeringen i østenden av Mylla trekkes mot sørvest.
-

Saksutredning:

1. FAKTA:

1.1 Bakgrunn

Markalovens geografiske virkeområde framgår av Miljøverndepartementets digitale kart "Markagrensen" datert 2. april 2009, jf lovens § 2 første ledd.

Miljøverndepartementet har varslet at de vil vurdere grensejusteringsforslag fra kommunene i forbindelse med arbeidet med den kommende grensejusteringsforskriften høsten 2010 jf. lovens § 2 andre ledd.

Markalovens formålsbestemmelse lyder: "Loven skal sikre Markas grenser og bevare et rikt og variert landskap og natur- og kulturmiljø med kulturminner". Departementet sier i brev til Bærum kommune (18.1.2010) følgende: "Formålsparagrafen skal sikre at det ikke gjennomføres grensejusteringer som i seg selv er til skade for Markas kvaliteter, ..."

Miljøverndepartementet påpeker i samme brev til Bærum kommune følgende: "På generelt grunnlag vil departementet også bemerke at det innenfor rammene av markaloven fortsatt vil kunne vedtas nye planer i Marka for idrettsanlegg som kan innpasses innenfor lovens formål, landbrukstiltak, stier og løyper, offentlige infrastrukturtiltak og områder for igangværende råstoffutvinning. Videre viser vi til Ot.prp. nr. 23 (2008-2009) og Innst. O. nr. 58 (2008-2009) som legger til grunn at det i samsvar med lovens formål blant annet vil kunne planlegges for markastuer og enkle serveringssteder i tilknytning til friluftsliv og idrett, og at det i plan vil kunne gis bestemmelser om spredt utbygging i tilknytning til eksisterende bebyggelse."

1.2 Historikk:

Markagrensa i Lunner har ligget uendret siden 1987 da Bislingen og industriområdet ved Stryken ble tatt ut av Marka.

Til forslag til kommunedelplan for Marka i 1991 formidlet Lunner kommune ønske om anlegg av campingsplass, vegservice og utfartsparkering ved Store Skillingen, at Øståsen i sin helhet ble holdt utenfor Marka og at vestgrensa ble lagt til ny rv. 4 på vestsiden av Harestuvannet.

Til høring av rikspolitiske retningslinjer (RPR) om midlertidig fastsettelse av Markagrensa i 2007 påpekte kommunen følgende:

- Vedlikehold og opprettholdelse av bebygde eiendommer styrker opplevelseskvaliteten og må tillates
- Grunneierne burde blitt mer involvert.
- Hadeland pukkverk på Stryken må sikres nødvendig areal for framtidig drift.

Til utkast til Markalov høsten 2007, uttalte kommunestyret bl.a. følgende (saksnr. 71/07):

”Byggeforbudet i § 4 vil berøre et betydelig antall grunneiere i Lunner kommune om ikke markagrensa justeres på følgende områder:

- *området med bebyggelse mellom Harestuvannets østside og ny rv 4. Her må markagrensa trekkes vestover til ny rv 4*
- *boligeiendommen Monsrud, gnr 81, bnr12 øst for Harestuvannet må legges utenfor markagrensa*
- *ved Hadeland pukkverk på Stryken må markagrensa justeres for å sikre framtidig drift av pukkverket*
- *området som Solobservatoriet ligger på må unntas fra bestemmelsene i markaloven eller markagrensa må justeres slik at området blir liggende utenfor marka*
- *Det vil være hensiktsmessig at miljøverndepartementet og Lunner kommune har et møte for å kunne avklare problemstillingene i forhold til dagens markagrense og de ønsker om mindre justeringer som kommunen mener er nødvendig.”*

Arbeid med endelig stadfestelse av markagrensa i henhold til markalovens § 2 ble varslet i forbindelse med at Lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven) ble vedtatt 5. juni 2009.

Kommunene er, som nevnt innledningsvis, nå invitert til å komme med innspill til dette arbeidet med grensejusteringsforskriften som skal gjennomføres høsten 2010.

Som ledd i arbeidet med å vurdere markagrensas endelige plassering i Lunner kommune, sendte kommunen brev (8.4.2010) med kart til alle grunneiere som har eiendom nær markagrensa (innenfor eller utenfor marka) med informasjon om forestående prosess rundt fastsettelse av markagrensa og med spørsmål om hvorvidt de har forslag til justeringer av dagens grense.

1.3 Innspill

Det er kommet inn 15 skriftlige innspill i tillegg til telefonhenvendelser. Nedenfor listes disse opp. Vurdering av disse innspill og kommunens øvrige innspill gjøres i neste avsnitt.

Fra Diderik Løvenskiold:

Ber om at markagrensa ved Hadeland Pukkverk på Stryken skyves lenger øst og oppover i terrenget for å sikre framtidig drift av anlegget. (Vedlagt kart som viser eksisterende og foreslått markagrense)

Fra Harald Julsrud:

Ber om utvidelse av markagrensa i nordøst: avgrensning langs Gjøvikbanen – Pershus – ny rv.35. Begrunnelse: naturlig avgrensning mot bebyggelse og jernbane, mot Hadelandsåsene og mot ny motorveg til Gardermoen. Rinilhaugen vil bli liggende i Marka hvor det hører hjemme.

Fra Løvenskiold-Vækerø:

Ber om at markagrensa på eiendommen Nedre Sørli i Vestbygda flyttes slik at innmarka i sin helhet blir liggende utafor Marka. Anbefaler også at Markas vestgrense flyttes til vestgrensa for ny rv. 4 langs Harestuvannet.

Fra Turid og Leif Hoff:

Undrer seg på hvorfor markagrensa går langs nordre kant av Myllavannet og ikke langs sørenden og mener tilgangen til nordre bredd er ivaretatt tilstrekkelig ved strandlov og allemannsretten.

Fra Marianne Zimmer:

Spør om markagrensa kan begrense råderetten over den del av eiendommen som ligger i Marka og om den påvirker fiskeretten til Myllavannet.

Fra Øyvind Brænd:

Ber om at planen om gangveg langs Harestuvannet opprettholdes og at reguleringsplanen for Harestustranda opprettholdes slik at bla fellesbrygge kan bli realisert.

Fra Oslo og Omland Friluftsråd:

Fraråder kommunens oppfordring til endring av markagrensa. Frykter økt hyttebygging og andre uheldige inngrep.

Fra Harestua Vel:

Ønsker å opparbeide en gangveg langs Harestustranda og anlegge fellesbrygge. Vil ha markagrensa på rett side av vannet.

Fra Anne og Harald Gløersen (hytteeiere på Nordstrandkollen):

Ber om at markagrensa utvides nordover til å inkludere Ballangrudkollen, og østover til å inkludere Klattertjerns-området mellom Myllsdalen og Grua. Ber også om at del av Bislingen innlemmes i Marka.

Fra Naturvernforbundet i Gran og Lunner:

Ber om at Klattertjernsåsen og Romeriksåsen til rv. 35 innlemmes i Marka.

Fra Arne Øystein Lunner:

Ber om at vestgrensa langs Harestuvannet flyttes til vestsiden av ny rv. 4. Dette for å sikre handlingsrom for eiendommen i framtida og for Harestua tettsted som helhet.

Fra Olaf Ballangrud:

Mener markagrensa bør flyttes fra Mylla og nord til åsen mot bygda for å trygge området som naturområdet. Mener markagrensa og skogforskriftsgrensa bør være sammenfallende. Stoler ikke på at kommunen disponerer områdene på en god måte.

Fra Svein Krakk: Tror egen eiendom (79/2) ligger i Marka. Er bekymret for at markagrensa kan medføre at nødvendig gangveg langs Harestustranda ikke blir realisert. Her er trafikkfarlige situasjoner med mange unge som går og sykler mellom boligområdet og vannet. Ber om at grensa flyttes ved sørenden av Bøhrentangen der den foreslås å gå ut i vannet og rett over til andre siden av vannet.

Fra Lunner Almenning:

Utfartsparkeringen på Mylla

I østenden av Mylla, bes det om at grensa trekkes vestover til vegen mot Bislingen slik at nødvendig utvidelse av utfartsparkeringsplassen ved dammen sikres.

Utfartsparkering og velteplass på Svarbekken

Ber om at grensa trekkes langs sørvestre del av vegen her slik at plassen blir liggende utenfor Marka.

Harestuvannets østre bredd

Ber om at grensa legges i strandkanten.

Monsrud

Ber om at grensa legges øst for hytter og boligeiendom.

Harestulia

Her følger grensa kote 300 noe som er vanskelig å identifisere og administrere. Ber om at den følger almenningens skogsbilveg som ligger på ca kote 450 moh. Sør for Stryken bes det om at grensa følger Diderik Løvenskiolds veg, deretter at den følger almenningens traktorveg før den legges langs vegen i Harestulia nordover til Pipervegen.

Lysløypa til Harestua IL

Denne ligger på begge sider av grensa. Ved å flytte grensa opp til skogbilvegen, blir lysløypa liggende utenfor Marka. Dette er viktig i forhold til framtidig utbedring og utvikling.

Solobservatoriet

Ca 50 dekar ligger i kommuneplanen som "almennyttig formål". For å sikre framtidig utvikling av stedet, er det viktig at det ligger utafor Marka.

Fra Snorre Næss, eier av Monsrud:

Ber om at boligeiendommen og hyttene i området legges utafor Marka.

2.1 VURDERING/DRØFTING:

2.1.1 Hadeland pukkverk, Stryken

Grunneier ber i brev datert 25.02.2009 om konkret grenseendring for å sikre pukkverket tilstrekkelig utvidelsesmuligheter.

Kommentar:

Grunnen i området er svært godt egnet for formålet. Det er høy kvalitet på massene som utvinnes. Beliggenheten er ideell for slik virksomhet fordi det ikke finnes boligområder eller annen virksomhet som sjeneres av støv og støy i nærområdet. Anleggets beliggenhet med høge åser rundt demper støy effektivt og hindrer ulemper for friluftsliv og naturopplevelse i Marka.

Anlegget ligger sentralt plassert inntil rv 4 noe som er vesentlig for å minimere Transport-avstander og unngå belastning på lokalt vegnett. Det er svært viktig å sikre framtidig drift av Hadeland pukkverk i form av tilstrekkelige utvidelsesmuligheter.

Forslaget må kunne defineres som en grensejustering for å unnta fra Marka et tungt teknisk inngrep som ikke er en naturlig aktivitet i Marka.

2.1.2 Øståsen(Romeriksåsen).

Naturvernforbundet og en privatperson ber om en omfattende utvidelse av markagrensa nordover til rv. 35 og vestover slik at bl.a. Rinilhaugen inkluderes i Marka.

Kommentar:

Forslaget innebærer en svært stor grenseendring som ikke oppfattes å være i tråd med justeringshjemmelen. LNF-statusen til dette området ivaretar både landbruks- og friluftslivsinteresser på en god måte i dag. Kommunen kjenner ikke til situasjoner eller forhold som indikerer at friluftlivet ikke blir godt ivaretatt. Dette er viktige områder for primærnæringene med bla intensiv husdyrbeiting. Rinilhaugen naturreservat er tilstrekkelig ivaretatt uavhengig av om området ligger innafor eller utafor Marka. Det er svært viktig å forbeholde utmarka nærmest bygda for lokal forvaltning.

2.1.3 Nedre Sørli i Vestbygda.

Grunneier opplyser at markagrensa deler innmarka i to, og ber om at denne flyttes slik at den følger grensa mellom innmark og utmark.

Kommentar:

Dette innebærer en liten justering i tråd med justeringshjemmelen. Markagrensa er grovt anslått på MD,s kart og det synes fornuftig og mer naturlig at grensa legges mot utmark slik at innmarka i sin helhet blir liggende utenfor Marka.

2.1.4 Harestuvannets østside.

Her går markagrensa i fylkesveg 16 – Hadelandsvegen (gml. rv4). Løvenskiold.Vækerø, Harestua Vel og to privatpersoner ber om at markagrensa flyttes til vestsida av vannet langs ny rv.4. Eiendommen 97/2 ligger ikke innafor dagens markagrense slik Svein Krakk skriver.

Kommentar:

Av hensyn til tettstedets bruk og vern av Harestuvannet er det svært viktig å flytte grensa til vest for rv.4.

Forslaget må kunne kalles en grensejustering fordi storparten av arealet som berøres er vann. Harestustranda er et svært viktig rekreasjonsområde for Harestuas befolkning, en befolkning som stadig øker i antall. Her er det bla trafikksikkerhetsmessig viktig å få etablert en gangveg langs stranda slik Velet ønsker. Gangvegen er regulert gjennom egen reguleringsplan for Harestustranda. Felles brygge/båtplasser for å få sanert mange enkeltbrygger og øke tilgjengeligheten for almenheten, er et annet tiltak Velet ønsker å realisere. Det ligger også boliger og hytter langs vannet på begge sider som i dag er berørt av markagrensa. For å øke smidigheten noe i et viktig boligområde og nærfriområde, er det svært viktig at markagrensa flyttes til dagens rv. 4 på vestsiden av vannet. Fordi rv.4 er et tungt teknisk inngrep, er det naturlig i henhold til markalovens formålsparagraf og justeringshjemmelen at grensa flyttes til vestgrensen av rv.4 slik at rv 4 flyttes ut av Marka jf brev fra MD til Bærum kommune.

Plan- og bygningslovens byggeforbudsgrense langs vannet sikrer uansett en restriktiv holdning til bruk/utnytting av arealene her. Kommunen har flere ganger tidligere bedt om grenseendring her.

2.1.5 Myllavannets nordside.

Her går grensa i vannkanten. 2 privatpersoner har uttalt at de ønsker grensa lagt i sørenden av Myllavannet og en grunneier har uttalt frykt for at grensa vil påvirke hennes råderett over eiendommen samt fiskeretten.

Kommentar:

Kommunen opplever ikke administrative problemer av betydning som følge av markagrensa i dette området.

2.1.6 Utvidelse av markagrensa fra Mylla og nordover slik at bla Ballangrudkollen innlemmes i Marka, er forslått av 2 privatpersoner.

Kommentar:

Forslaget innebærer en stor grenseendring som oppfattes å være for stor til å kunne omfattes av justeringshjemmelen. Mylla-Volla-området er et viktig beiteområde for husdyr. LNF-statusen til området ivaretar de ulike lokale behov inkludert friluftsliv på en god måte. Viktig å forbeholde skogområdene nærmest bygda til lokal forvaltning. Sammenfall mellom skogforskriftsgrense og markagrense ville vært praktisk, men formålet med de ulike grensene er ulike noe som tilsier ulike grenser geografisk sett.

2.1.7 Bislingen.

To privatpersoner foreslår å legge søndre del av området, området rundt Bislingsetra, innfor Marka i hovedsak grunnet verdifullt løypenett.

Kommentar:

Bislingen har stort potensial for næringsvirksomhet, og omfattende planer foreligger for framtidig drift. Det er viktig å beholde en god buffer rundt anlegget da type næringsvirksomhet som etableres her, foreløpig er usikkert. Eksisterende løypenett må hensyntas uansett virksomhet som måtte komme her.

2.1.8 Nye Harestua stasjon – rom for tettstedsutvikling rundt kollektivknutepunkt.

Markagrensa ligger svært nær inntil Gjøvikbanens østside på strekningen mellom Harestua stasjon og dagens Furumo stasjon. Lunner kommune ber om en grensejustering her.

Kommentar:

Markagrensa ligger så nær dagens Furumo stasjon at det i forbindelse med anleggsfase for etablering av ny stasjon på Harestua, herunder behov for midlertidige vegger og deponier, lett kan bli konflikt med markagrensa her.

Da dette blir et sentralt kollektivknutepunkt er det særlig viktig å ikke låse for utvikling øst for jernbanen, men sørge for areal tilgjengelig for utvikling av tettstedet også i øst-vest retning for slik å redusere behovet for bilbruk. Dette er i tråd med sentrale retningslinjer jf. RPR for ATP. Ytterligere utvikling nord-sør som i dag, vil øke bilbruken i området betydelig. Det foreligger konkrete planer om nytt Harestua senter med anlegg for sport, ny boligbebyggelse og service/næring på almenningens sagtomt mellom skolen og dagens senter.

For å konsentrere tettstedet rundt det planlagte senter-området og sentralstasjon, er det som nevnt vesentlig at arealene øst for jernbanen ikke låses med markagrensa. Det er i Lunner vedtatt at 80 % av befolkningsveksten skal skje på Grua og Harestua.

Det er svært viktig for kommunen å kunne utvikle boligområder rundt kollektivknutepunkter i tråd med RPR for ATP.

Forslaget oppfattes å være i tråd med justeringshjemmelen og målet om å få tunge tekniske inngrep ut av Marka.

2.1.9 Solobservatoriet ligger ca. 3 km inne i Marka øst for Harestua sentrum.

Lunner kommune ber om at anlegget tas ut av Marka.

Kommentar:

Eiendommen er under endring i forhold til bruk og vern. Her er behov for omfattende rehabilitering av bygningsmasse, større overnattingskapasitet m.m.. Det er svært viktig at eiendommen blir ivaretatt både bygningsteknisk og i undervisning-/skole-sammenheng. Planene for Solobservatoriet er i tråd med Markas formål, men så vidt omfattende at eiendommen bør ligge utenfor Marka. Alternativt må eiendommen unntas fra byggeforbudet i lovens § 5.

Arealet som søkes tatt ut av Marka, er ikke stort og antas å kunne være i tråd med justeringshjemmelen og målet om å ta tunge tekniske inngrep ut av Marka.

2.1.10 Monsrud ligger så vidt innafor Marka

Kommentar:

Det er viktig å justere grensa slik at mindre eiendommer som i dag så vidt ligger innafor Marka, justeres ut av Marka. Dette for å sikre smidighet i forhold til utvikling av disse eiendommene i framtiden.

2.1.11 Utfartsparkeringen Mylla dam trenger utvidelse.

Kommentar:

Viktig å sikre plassen utvidelsesmuligheter da denne er svært mye brukt.

2.1.12 Utfartsparkeringen og velteplassen på Svartbekken ønskes lagt utenfor Marka.

Kommentar:

Dette er en svært viktig utfartsparkeringsplass vinterstid. Viktig å sikre plassen utvidelsesmuligheter.

2.1.13 I Harestulia følger grensa høydekote 300 – vanskelig å identifisere.

Kommentar:

Det er svært vanskelig for grunneierne å håndtere/ha oversikt over grensa når den ikke følger fastpunkter. I dette området er det praktisk og naturlig å legge grensa slik at den følger skogsvegnettet.

3. KONKLUSJON MED BEGRUNNELSE

3.1 Øståsen nord :

Viktig å beholde nærfriområdene for lokal forvaltning. Ingenting i dag som tyder på at forholdet mellom næring og friluftsliv ikke fungerer. Vernede områder er beskyttet enten de ligger i eller utenfor Marka. Viktig område for lokal næringsutvikling bla. aktiv husdyrbeiting. Det anbefales ingen grenseutvidelse på Øståsen nord .

3.2 Harestuvannet:

Lunner kommune ser det som svært viktig å flytte grensa fra Harestuvannets østside (fv16) til vestgrensa for rv. 4. Dette fordi tettstedet som har hatt og har stor befolkningsøkning, skal få nødvendig kontakt med vannet som er en svært viktig arena for hverdagsfriluftslivet. Behovet for vedlikehold av hytter og hus, medfører mye ekstra byråkrati når eiendommene ligger i Marka. Området ivaretas tilstrekkelig gjennom kommunens egen byggeforbudssone langs vannet.

Dette må oppfattes som en justering av teknisk karakter for å unnta eksisterende installasjoner fra Marka.

3.3 Harestulia:

Når det gjelder markagrensa i Harestulia, ser Lunner kommune det som praktisk og nødvendig å flytte denne østover til almenningens skogbilveg. Dette letter oversikten og forutsigbarheten når det gjelder forvaltningen i området. Det er svært vanskelig å vite hvor grensa går slik den i dag følger høydekote 300.

Slik kommer plassen Monsrud også utenfor Marka.

Kommunen anmoder departementet om å ta boliger og fritideiendommer nær markagrensa ut av Marka for lettere å sikre nødvendig vedlikehold/opprusting av disse i framtiden.

3.4 Nye Harestua stasjon:

Lunner kommune viser til pkt. 3.3 og ber om flytting østover til skogbilvegnettet til almenningen . Dette for å sikre utvikling av tettstedet også i øst-vest retning og slik oppfylle sentrale føringer om RPR for ATP dvs. sikre boligutvikling i tilknytning til kollektivknutepunktet nye Harestua stasjon og planlagte nye Harestua senter.

3.5 Nedre Sørli:

Dette er en svært liten justering, men det er viktig å lytte til grunneier og trekke grensa tilbake til skogkanten med mindre MD har en offisiell begrunnelse for at grensa på dette punkt må dele innmarka i to.

3.6 Stryken industripark:

Viktig område for råstoffutvinning. Få konflikter med nærmiljøet. God beliggenhet i forhold til infrastruktur. Det anbefales å trekke markagrensa nord og øst slik grunneier anmoder om i brev fra Norskog datert 25.02.2009, slik at et større areal enn i dag blir tilgjengelig for framtidig næringsvirksomhet.

3.7 Solobservatoriet:

Stedet er et verdifullt ressurscenter for naturvitenskapelig undervisning. Her er det nødvendig med stor grad av fleksibilitet fra myndighetene for å få bygd opp et funksjonelt sted med aktiv bruk. Lunner kommune anmoder om at anlegget legges utafor Marka selv om type virksomhet sannsynligvis blir i tråd med markalovens formål. Alternativt må anlegget unntas

lovens § 5. Dette må også kunne omfattes av justeringshjemmelen fordi det dreier seg om justering av teknisk karakter for å unnta eksisterende bygninger og installasjoner fra Marka jf. Departementets brev til Bærum kommune.

3.8 Veståsen nord (Nordmarka nord):

Tilsvarende argumentasjon som for Øståsen: Viktig å beholde myndigheten lokalt over utmarka nærmest bygda. Ingen kjente konflikter mellom friluftsliv og landbruk i dag. Viktig område for husdyrbeiting og hytteutvikling.

Lunner kommune ser ikke at det er reelle behov for grenseutvidelse nordover.

3.9 Myllavannet:

Kommunen har ingen merknader til eksisterende grense her. Forvaltningen i området har fungert greitt med markagrensa slik den i dag ligger.

3.10 Utfartsparkeringen ved Mylla dam:

Kommunen støtter almenningens påpeking om behov for utvidelse av plassen. En liten justering av grensa sørvestover, anbefales.

3.11 Bislingen:

Området ble tatt ut av Marka i 1987. Her er ny virksomhet på trappene, og en kan ikke se at argumentasjonen har endret seg siden den gang.

3.12 Utfartsparkeringen og velteplassen ved Svartbekken:

Kommunen støtter almenningens påpeking av behov for utvidelse da dette er en svært mye nyttet utfartsparkeringsplass hele vinteren fra tidlig på høsten. En justering slik at arealet blir liggende utenfor Marka er viktig for å sikre minst mulig byråkrati.

DOKUMENT I SAKEN:

Vedlagt:

Høringsinnspill

Markagrensen i Bærum. Anmodning om justering av grensen i samsvar med markaloven § 2. (brev fra Miljøverndepartementet til Bærum kommune datert 18.01.2010.)

Øvrige dokument:

Brev fra Lunner kommune datert 8.04.2010. (markagrensen i Lunner, vurdering av behov for grensejustering)

Lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven)

Markagrensen, kart til markaloven av 2. april 2009

Div. pol.saker tidligere

Særutskrift av saken med saksframlegg sendes til:

Ivar Western, Korsrudlinna 705, 2720 GRINDVOLL

Ole Grumstad, Korsrudlinna 631, 2720 GRINDVOLL

Storebrands fond for ansatte, Postboks 1380 Vika, 0114 OSLO

Alf Wirstad, Kjørkevegen 124, 2730 LUNNER

Halvor Molden, Korsrudlinna 103, 2730 LUNNER

Marita Bryn Bene, Gabelsgate 19, 0272 OSLO

Dag Hodne, Munkerudvollen 19 a, 1165 OSLO

Jon Are Hodne, Maria Dehliis vei 21 c, 1084 OSLO
Svein Olav Østby, Kastanjeveien 15 b, 0487 OSLO
Hans Olav Molden, Tosokroken 2, 3520 JEVNAKER
Gudbrand G Lunder, Kjørkevegen 181, 2730 LUNNER
Mona Sæther, Bygdøylund 57, 0286 OSLO
Peter Paaske, Madserud Alle 33, 0274 OSLO
Grete og Bjørn Evensen, Parelusveien 1 d, 1177 OSLO
Lene Li Drageland, Gartnerveien 17 a, 1356 BEKKESTUA
Kristin Lionæs, Pans vei 8, 0139 OSLO
Karin C Matheson Seem, Risalleen 35b, 0776 OSLO
Sverre Erichsen, Colletts gate 5, 0169 OSLO
Steinar Mylsbråten, Myllavegen 550, 2742 GRUA
Elin Bakke, Nylendvegen 8, 2318 HAMAR
Unni Bakke, Ole Bulls gate 10, 2318 HAMAR
Arne Øystein Lunner, Elvefaret 2a, 2743 HARESTUA
Solveig Sissel Westnes, Daniel Walstads vei 24, 0493 OSLO
Britt Skau, Bølerlia 71, 0691 OSLO
Jarle Skau, Hagerudveien 86, 0674 OSLO
Olaf Ballangrud, Gamlevegen 66, 2730 LUNNER
Kjell Erik Skau, Vollavegen 484, 2740 ROA
Alyce Lovey Zimmer Lande, Måkeveien 50, 0139 OSLO
Marianne Zimmer, Tennisveien 30, 0777 OSLO
Halvard Lunder, Bjørgevegen 11, 2730 LUNNER
Pål Lunder, Nedre Frøislievegen 8, 2740 ROA
Oddvar Bratholt, Einar Aass vei 52, 3046 DRAMMEN
Leif og Turid Hoff, Kjelsåsveien 53 c, 0488 OSLO
Sissel Nygaard, Gangstuveien 8a, 0952 OSLO
Lars Haug, Grimelundshaugen 16, 0374 OSLO
Morten Haug, Drammensveien 110 f, 0273 OSLO
Erlend Johansen, Neptuns vei 2c, 3150 TOLVSRØD
Helge Waal, Husebygrenda 9 c, 0378 OSLO
Berit Waal, Friis gate 6, 0187 OSLO
Just Bing Ebbesen, Solveien 124 a, 1170 OSLO

Ingeborg/Steinar Wiese/Mediaas, Borgenveien 12, 0370 OSLO
Carl Otto Løvenskiold, Lommedalsveien 174, 1353 BÆRUMS VÆRK
Anne Margrete Bækken, Sørlivegen 66, 2743 HARESTUA
Lunner Almenning, , 2743 HARESTUA
Region Øst Statens Vegvesen, Postboks 1010 Skurva, 2605 LILLEHAMMER

Diderik Løvenskiold, Prinsessealleen 38, 0276 OSLO
Gran Almenning, Postboks 38, 2711 GRAN

Rett utskrift av møtebok.
Roa,

Utvalgssekretær

Sak nr	Styre/råd/utvalg:	Møtedato:
40/10	Kommunestyret	17.06.2010
40/10	Utviklingsutvalget	11.06.2010

Saksbehandler: Ingun Bjørgli Juul-Hansen, Miljøvernkonsulent

HØRING AV FORSLAG TIL FORSKRIFT FOR UTVALGTE NATURTYPER OG PRIORITERTE ARTER

Lovhjemmel: Naturmangfoldlovens §§ 1, 23 og 52.

KOMMUNESTYRETS VEDTAK:

Lunner kommune viser til høringsbrev fra Direktoratet for Naturforvaltning datert 23.03.2010.

Lunner kommune er positiv til at det vedtas forskrifter som hjemler beskyttelse for den mest sårbare del av naturmangfoldet.

Lunner kommune har små ressurser til å gjennomføre aktiv skjøtsel av de naturtypene der skjøtsel er viktig for å opprettholde naturmangfoldet, og anmoder om at det tildeles midler i tråd med ansvaret kommunen tildeles.

Behandling og avstemming:

Utviklingsutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

UTVIKLINGSUTVALGETS INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Lunner kommune viser til høringsbrev fra Direktoratet for Naturforvaltning datert 23.03.2010.

Lunner kommune er positiv til at det vedtas forskrifter som hjemler beskyttelse for den mest sårbare del av naturmangfoldet.

Lunner kommune har små ressurser til å gjennomføre aktiv skjøtsel av de naturtypene der skjøtsel er viktig for å opprettholde naturmangfoldet, og anmoder om at det tildeles midler i tråd med ansvaret kommunen tildeles.

Behandling og avstemming:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt som utvalgets innstilling til kommunestyret.

Rådmannens innstilling:

Lunner kommune viser til høringsbrev fra Direktoratet for Naturforvaltning datert 23.03.2010.

Lunner kommune er positiv til at det vedtas forskrifter som hjemler beskyttelse for den mest sårbare del av naturmangfoldet.

Lunner kommune har små ressurser til å gjennomføre aktiv skjøtsel av de naturtypene der skjøtsel er viktig for å opprettholde naturmangfoldet, og anmoder om at det tildeles midler i tråd med ansvaret kommunen tildeles.

Sammendrag:

Direktoratet for naturforvaltning (DN) har sendt forslag til forskrift for utvalgte naturtyper og forslag til forskrifter for prioriterte arter på høring med uttalefrist 23. juni. Bakgrunnen for arbeidet med å beskytte naturmangfoldet er bl.a. den internasjonale forpliktelsen om å stanse tapet av biologisk mangfold innen 2010.

Truet og sårbar natur står sentralt når målet er å stanse tapet av naturens mangfold. Naturmangfoldloven skal brukes aktivt for å redusere antall truede arter på rødlista og sikre at de mest truede naturtyper får status som utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven.

Følgende naturtyper foreslås som utvalgte naturtyper: Slåttemark, slåttemyr, kalksjøer, kalk-lindeskog, hule eiker. Av disse finnes slåttemark, slåttemyr, kalksjøer og kalk-lindeskog i Oppland.

Følgende arter foreslås som prioritert art: fjellrev, rød skogfrue, elvemusling, storsalamander, elvesandjeger, sinoberbille, dverggås, eremitt, honningblom, klippeblåvinge, svarthalespove, dragehode. Av disse finnes fjellrev, rød skogfrue, elvemusling, storsalamander, elvesandjeger og dragehode i Oppland.

Så langt en kjenner til i dag har Lunner kommune to utvalgte naturtyper, slåtteng/slåttemark og kalksjøer og én prioritert art, elvemusling, innenfor sine grenser. Kommunen skal gjennom sin forvaltning etter plan- og bygningsloven og sektorlovene ivareta utvalgte naturtyper og prioriterte arter slik at verdiene sikres for framtiden.

Saksutredning:

1. FAKTA:

1.1. Bakgrunn

Direktoratet for naturforvaltning har foreslått forskrifter som gir økt beskyttelse for noen prioriterte arter og utvalgte naturtyper. Forslaget har høringsfrist 23. juni 2010.

Forslaget innebærer at det fastsettes egne forskrifter for 12 "prioriterte arter" og 5 "utvalgte naturtyper". "Prioriterte arter" er arter som det etter naturmangfoldlovens § 23 fastsettes egne forskrifter for å gi økt beskyttelse. Tilsvarende er "Utvalgte naturtyper" naturtyper som gjennom en forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldlovens § 52 gis økt beskyttelse.

Forskriftene om de prioriterte artene inneholder generelt forbud mot uttak, skade eller ødeleggelse av artene, og for enkelte av dem regler om beskyttelse av visse typer økologiske funksjonsområder for artene. I forslag til forskrift for elvemusling står det bla:

"Det settes forbud mot enhver form for uttak, skade eller ødeleggelse av elvemusling. Som ødeleggelse regnes nedbygging, graving, vesentlig vannuttak og forurensning, samt andre handlinger som er egnet til å skade, forstyrre eller på annen måte forringe individer av arten".

Det er ikke angitt noe økologisk funksjonsområde i forslag til forskrift for elvemusling.

I Lunner er det kartlagt elvemusling i Gjerdingselva og i elva mellom Avalsjøen og Leirsjøen.

Forskriften om de utvalgte naturtypene bidrar til å øke fokus på naturtypene og den krever at det skal tas særlig hensyn til de utvalgte naturtypene i forvaltningen slik at forringelse av naturtypene unngås.

Naturtype er i naturmangfoldloven definert som ensartet type natur som omfatter alle levende organismer og de miljøfaktorer som virker der, eller spesielle typer naturforekomster som dammer, åkerholmer eller lignende, samt spesielle typer geologiske forekomster, jf § 3 bokstav j.

Det er i Lunner kartlagt vel 200 naturtype-lokaliteter. Av disse er 58 vurdert som ”svært viktige” dvs. nasjonal verdi A-områder. De fleste av disse ligger i rike kalkområder. Lunner er blant de rikere kommunene i Oppland når det gjelder naturmangfold. De fleste rødlistearter er knyttet til kalksjøene og det gamle kulturlandskapet med kalkrike beitemarker og slåttenger i breibygdene dvs. nord og vest i kommunen.

Lunner har 14 kalksjøer; Øyskog-, Roko-, Korsrud-, Oren-, Bråtå-, Vassjø-, Nyborg- og Høltjernet, Galtedalstjenna, Karrussputten, Kalven, Småtjenna, Omdalsvatnet og Sveavannet.

Lunner har kartlagt 2 slåtteenger: Amundrud og Solbakken i Mørkomsdalen i Søndre Oppdalen. Dette er lite i forhold til både det historiske og dagens kulturlandskap i kommunen. I tillegg er det kartlagt 6 kalkrike enger hvor det må undersøkes nærmere om noen av disse er slåtteeng. Alternativt er dette gammel beitemark.

Det er også nødvendig å ta en gjennomgang på de 38 kartlagte rikmyrene i kommunen for å undersøke om noen av disse kan være slåtteeng som er en utvalgt naturtype i høringsforslaget.

1.2 Kartleggingsstatus i Lunner

Lunner er ikke fullstendig kartlagt pr. 2010. Innenfor kalkområdet er den nordvestre del (Grindvoll nord-Lundby nord) dårlig dekket. Her er kulturlandskapet ufullstendig kartlagt mens kalksjøene er fanget opp. Utenfor kalkområdet er Harestua-området og Svea-Mylla-området dårlig dekket. Det betyr at vi ikke har full kontroll på omfanget av truede og sårbare arter og utvalgte naturtyper. Det er svært viktig at det raskt tilkommer midler til å fullføre kartleggingen av kommunen. I mellomtiden må tiltakshaver bekoste kartlegging når det søkes om tiltak som kan ramme naturmiljøet i de deler av kommunen som er dårlig kartlagt.

DN gjennomførte for ca. 5 år siden en nasjonal kartlegging av kulturlandskap. Det betyr at direktoratet også har kartlagt kulturlandskap i Lunner. Hvorvidt dette betyr at kommunen er fullstendig kartlagt i kulturlandskapet dvs. at det ikke er behov for kartlegging vest for rv. 4 (Grindvoll-Lundby), må avklares med DN. Det sier seg selv at det er vesentlig å få kjennskap til denne kartleggingen både om den dekker områdene der vi mangler kartlegging og om dataene fra DN's kartlegging avdekker flere ansvarsarter og utvalgte naturtyper.

For Lunner kommunes del medfører denne konkretiseringen av ansvar for naturmangfoldet behov for økte ressurser:

- Kvalitetssikring av tidligere kartlegging for å sjekke ut evt. flere utvalgte naturtyper.
- Fullføre kartlegging av kommunen i sin helhet.

- Besørge skjøtsel av utvalgte naturtyper (handlingsplan foreligger for alle naturtyper)

2. VURDERING/DRØFTING:

Det er utarbeidet handlingsplaner for alle naturtyper som er foreslått som utvalgte naturtyper og tilsvarende for alle arter som er foreslått som prioriterte arter. Dette er viktig som grunnlag for forvaltningen og spesielt for de naturtypene der det er behov for skjøtsel.

2.1 Høringsforslaget

Forskriften inneholder ikke regler om konsekvensene av at en naturtype er utvalgt. Det framgår direkte av naturmangfoldloven §§ 53-56. Forskriften inneholder heller ikke regler om hvilke hensyn som skal vektlegges ved behandling av søknader om tillatelser eller ved tildeling av tilskudd. Det følger direkte av naturmangfoldloven og de aktuelle sektorlover og plan- og bygningsloven. Forvaltningen skal skje gjennom bærekraftig bruk. Utvelging av naturtyper som utvalgt naturtype medfører ingen overføring av myndighet fra sektormyndighet til miljømyndighet.

2.2 Hjemmelsgrunnlaget

Naturtyper

Utvalgte naturtyper er et virkemiddel som bidrar til å gi økt fokus, bevissthet og kunnskap om naturtyper, og konkretisere naturtyper det er spesielt viktig å ta vare på. Når en naturtype er valgt ut, skal det ved utøving av offentlig myndighet herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd og ved forvaltning av fast eiendom, tas særskilt hensyn til forekomster av en utvalgt naturtype slik at forringelse av naturtypens utbredelse og forekomstenes økologiske tilstand unngås. Ordningen bygger på at myndighetene bruker allerede eksisterende virkemidler, for eksempel i ny plandel av plan- og bygningsloven, men slik at de utvalgte naturtypene vektlegges tyngre enn det som ellers ville være tilfelle, og på en bedre og mer samordnet måte. Det er særskilte regler i §§ 54 og 55 for utvelgingens betydning i jord- og skogbruk.

Reglene om utvalgte naturtyper har karakter av bindende retningslinjer for bærekraftig bruk, og er knyttet opp mot plan- og bygningsloven og annet relevant lovverk. Reglene er generelle, dvs. at de ikke angir konkrete, geografisk avgrensede enkeltområder (§53).

For utvalgte naturtyper gjelder følgende:

Generelt:

- Før beslutning om inngrep i en forekomst av en utvalgt naturtype treffes, må konsekvensene for den utvalgte naturtypen klarlegges.
- Ved vurderingen av om den utvalgte naturtypes utbredelse eller økologiske tilstand forringes, skal det legges vekt på forekomstens betydning for den samlede utbredelse og kvalitet av naturtypen, og om en tilsvarende forekomst kan etableres eller utvikles på et annet sted. Tiltakshaver kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av en slik forekomst. Dette gjelder tiltak som krever en eller annen form for tillatelse.

For jordbruks- og skogbrukstiltak gjelder i tillegg:

- Meldeplikt for skogbrukstiltak og jordbrukstiltak som berører forekomster av utvalgte naturtyper

- Tilbakemelding fra kommunen før tiltaket utføres.
- Beskyttelsesnivået må ikke medføre at eksisterende næringsvirksomhet må opphøre. I disse tilfellene er områdevern det aktuelle virkemiddel. Det offentlige kan inngå nærmere avtale med grunneier eller rettighetshaver om skjøtsel av en forekomst av utvalgt naturtype.
- Må ligge innenfor rammen av skogbrukslova og jordlova. I skog kan det legges føringer for bærekraftig bruk på mindre deler av områder i skog. Ordningen vil ikke omfatte større arealer av produktiv skog.
- For skogbrukstiltak og jordbrukstiltak legges det opp til at grunneier og rettighetshaver vil bli underrettet av fylkesmannen eller vekommende kommune at de har kjente forekomster av utvalgte naturtyper på sin eiendom. Dette for å sikre at grunneier får tilstrekkelig kjennskap til ordningen.

Prioriterte arter

Utpekingen av prioriterte arter og bestemmelser om økologiske funksjonsområder er et ledd i den felles innsatsen for å ta vare på arter og knyttet til forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5.

Målet for arter (§5) er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av. De vedlagte forskriftsutkast inneholder alle forbud mot uttak, skade og ødeleggelse (§4).

Forbudsbestemmelsen gir eksempler på ulike aktuelle handlinger som kan rammes av forbudet. De nevnte handlingene er imidlertid bare forbudt dersom de er egnet til å skade, forandre, tildekke, forstyrre eller på annen måte forringe individer av arten.

Økologiske funksjonsområder

Å gi regler om visse typer økologiske funksjonsområder innebærer beskyttelse av områder arten er særlig avhengig av. Det gjelder hekkeplasser, spillplasser, hiområder, gyteplasser, kalvingsområder eller viktige oppholds- eller hvileplasser. Det kan bare gis regler om beskyttelse av mindre områder. Dersom det er behov for å etablere større økologiske funksjonsområder, for eksempel trekkveger og beiteområder, er det ikke hjemmel for det.

Regler om økologiske funksjonsområder er regler om bærekraftig bruk i motsetning til reglene som setter forbud mot uttak, skade og ødeleggelse. Dette innebærer at de hensyn som pålegges ikke må medføre en vesentlig vanskeliggjøring av igangværende bruk.

Dersom summen av hensyn gir restriksjoner som medfører vesentlig vanskeliggjøring og et vesentlig tap, kan grunneier kreve at området vernes etter naturmangfoldlovens kapittel V (områdevern) eller at det gjøres unntak fra prioriteringen for de aktuelle områdene. Myndigheten etter loven kan gjøre unntak fra forskrift etter § 23 dersom det ikke forringer artens bestandssituasjon eller bestandsutvikling, eller dersom vesentlige samfunnshensyn gjør det nødvendig.

Gis det regler om økologiske funksjonsområder der aktiv skjøtsel eller andre tiltak er en forutsetning for ivaretagelse av funksjonsområdene, skal staten legge fram en handlingsplan for å sikre slike områder.

For elvemusling er det ikke gitt noe økologisk funksjonsområde.

2.3 Konsekvenser

2.3.1 Generelt

Det skal ferdigstilles handlingsplaner for alle utvalgte naturtyper og prioriterte arter som foreslås i denne runden.

Prioritering av arter innebærer forbud mot enhver form for uttak, skade eller ødeleggelse.

Det er opprettet tilskuddsordninger for aktive tiltak som følger av handlingsplanene. Dette er ordninger som grunneier, kommune, organisasjon og andre kan søke om midler fra til tiltak som skjøtsel, restaurering og gjenoppretting.

Fylkesmannen har et ansvar for å informere grunneier og andre om aktuelle tilskuddsordninger.

For utvalgte naturtyper skal slike tilskuddsmidler ses i sammenheng med berørte sektors egne økonomiske virkemidler. Skjøtselstiltak i forekomster av utvalgte naturtyper kan kun skje etter samråd med grunneier.

2.3.2 Økonomiske konsekvenser

Grunneier

Den generelle betydning av utvelgelsen av naturtyper følger av naturmangfoldloven §§ 53-56, og avhenger av oppfølging fra kommune og sektorer i tråd med relevant regelverk. I skog legges det ikke opp til et beskyttelsesnivå som innebærer at pågående nærings-virksomhet må opphøre eller bli vesentlig vanskeliggjort. Men det kan legges føringer for bærekraftig bruk på mindre områder i skog (den utvalgte naturtypen) slik det er hjemmel til i dag etter skogloven. Ordningen vil ikke omfatte større arealer av produktiv skog. Erstatnings-spørsmål avgjøres ut fra de lovfestede regler om erstatning for rådgighetsreguleringer.

I hvor sterk grad grunneier blir berørt av en prioritert art, avhenger av hva slags virksomhet som drives eller som er planlagt der arten lever. Restriksjonsnivået vil normalt ta utgangspunkt i trusselbildet. Dersom igangværende bruk er en årsak til at arten har en negativ tilstand eller utvikling i forhold til forvaltningsmålet i § 5, kan bruken være i motstrid med utkast til forskrift. Naturmangfoldloven skal gjelde side om side med annet lovverk. Før forskrift vedtas, skal nødvendig avklaring knyttet til igangværende virksomhet etter annet lovverk finne sted. Bestemmelsene om økologisk funksjonsområde fastsetter at de hensyn som pålegges der ikke må medføre vesentlig vanskeliggjøring av igangværende bruk. Ingen av de økologiske funksjonsområdene i høringsutkastet antas å medføre vesentlig vanskeliggjøring av igangværende bruk.

Staten

Det er fra og med 2010 etablert en ordning på statsbudsjettet med tilskudd til utvalgte naturtyper og prioriterte arter. For budsjettåret 2010 er det til sammen avsatt 20 mill. kroner til slikt tilskudd. Det vil bli gitt tilskudd til tiltak som er i tråd med utarbeidede handlingsplaner.

Kommuner

Reglene om utvalgte naturtyper og prioriterte arter antas (av DN) heller ikke å ha nevneverdige økonomiske konsekvenser for kommunene. Kommunene kan søke om tilskudd til skjøtsel. For Lunnens del, kreves det ressurser i form av ytterligere kartlegging for å få full oversikt over utvalgte naturtyper og prioriterte arter i kommunen og forvaltningen av naturtypene.

2.3.3 Administrative konsekvenser

Staten

Forskriften om utvalgte naturtyper medfører ingen endring i forvaltningsmyndigheten i å ta vare på naturmangfoldet. Det vil bli utarbeidet veiledere til hjelp i forvaltningen av utvalgte naturtyper og prioriterte arter. Fylkesmannen må avsette ressurser til formidling av hvor utvalgte naturtyper og prioriterte arter og deres funksjonsområder finnes, til informasjon om tilskuddsordninger og til samarbeid med kommuner og grunneiere om forvaltning og skjøtsel av forekomstene.

Kommuner

Kommuner som har forekomster av utvalgte naturtyper og prioriterte arter må forholde seg til naturmangfoldlovens regler side om side med plan- og bygningsloven og sektorregelverk som de er myndighet etter. Kommunene vil som myndighet etter pbl og andre lover få en sentral rolle i arbeidet med å forvalte utvalgte naturtyper og prioriterte arter. Vedtak skal fortsatt fattes etter andre lovverk enn naturmangfoldloven. For utvalgte naturtyper må det forventes noe merarbeid i forbindelse med saksbehandling av meldepliktige jord- og skogbrukstiltak. Kommunen har plikt til å gjennomføre kunngjøring av tillatelser til tiltak i forekomster av en utvalgt naturtype (§ 56) og rapportering av forekomster av utvalgte naturtyper.

Kalksjøene:

Dette innebærer at kommunen må intensivere arbeidet med å begrense avrenning fra spredt bebyggelse og jordbruk til kransalgessjøene, opprettholde byggeforbudet (unngå dispensasjoner) og lage og gjennomføre et program for å vannkvalitetskontroll.

Slåttemark:

Omdisponering eller annen arealforvaltning som kan skade naturtypen, må søkes unngått. Skjøtsel/slått må gjennomføres årlig og til rett tid for å ivareta floraen og øvrig biomangfold.

Elvemusling:

Kommunen må gjennom sin plan- og bygningslovsbehandling sikre at arten ikke trues eller ødelegges av virksomhet i og langs vannstrengen.

DOKUMENT I SAKEN:

Vedlagt:

- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)
- Høring av forslag til forskrift for utvalgte naturtyper (brev fra DN datert 23.3.2010)
- Høring av forslag til forskrift for prioriterte arter (brev fra DN datert 23.3.2010).

Øvrige dokument:

Forskriftsvedlegg prioriterte arter og utvalgte naturtyper

Handlingsplaner.

Særutskrift av saken med saksframlegg sendes til:

Direktoratet for naturforvaltning, pb.5672 Sluppen, N-7485 Trondheim

Rett utskrift av møtebok.

Roa,

Utvalgssekretær

Sak nr	Styre/råd/utvalg:	Møtedato:
41/10	Kommunestyret	17.06.2010
25/10	Kommunestyret	27.05.2010
22/10	Kommunestyret	29.04.2010
5/10	Formannskapet	22.04.2010
6/10	Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	20.04.2010
9/10	Eldrerådet	20.04.2010
31/10	Kommunestyret	15.04.2010

Saksbehandler: Tore Molstad Andresen, Rådmann

UTREDNING AV KONKURRANSEUTSETTING STØTTEFUNKSJONER ORGANISASJONSPLAN

KOMMUNESTYRETS VEDTAK:

Saken utsettes til møte i kommunestyret 09.09.10.

Behandling og avstemming:

Ordfører Anders Larmerud fremmet følgende utsettelsesforslag:

”Saken utsettes til møte i kommunestyret 09.09.10.”

Ordfører Anders Larmeruds utsettelsesforslag ble enstemmig vedtatt.

Rådmannens innstilling:

Effektivisering av støttefunksjoner (IKT, Økonomi og personal, Informasjonsforvaltning) og eiendomsforvaltning gjøres med gjennomføring av prosessforbedringsmetodikk (eks. LEAN), gjerne i samarbeid med Gran kommune. Siktemålet er fullskalainnføring i løpet av planperioden 2010-2014 for Lunner kommune.

Prosessen gjennomføres som en form for konkurranseutsetting.

Sammendrag:

Med bakgrunn i kommunestyrets vedtak i kommunedelplan for Kommuneorganisasjonen om å stryke punktet om en alternativ tilnæringsmåte til konkurranseutsettingsvedtaket i k-sak 89/09, er det nødvendig med en avklaring av veien videre.

Konkurranseutsetting i offentlig sektor kan gjennomføres på flere måter¹. Eksempler på slik er stykkprisfinansiering, målestokkkonkurranse, bruk av markedsinformasjon og anbudskonkurranse. LEAN har i seg elementer av målestokkonkurranse og bruk av markedsinformasjon. Alternativt vil en anbudskonkurranse kunne lede til privatisering av tjenester gjennom aktiv bruk av markedet inkludert andre offentlige selskaper.

Rådmannen anbefaler at Lunner kommune, gjerne i samarbeid med Gran kommune, går videre i arbeidet med innføring av prosessforbedringsmetodikk (eksempelvis LEAN) med siktemål å implementere den i hele organisasjonen i løpet av planperioden 2010-2014.

Alternativt vil det for kommunestyret være nødvendig å avklare tydeligere et mandat knyttet til konkurranseutsetting med den hensikt å gjennomføre en anbudskonkurranse hvor hele eller deler av ulike spesifiserte tjenester prøves mot markedet, privat eller offentlig.

Saksutredning:

FAKTA:

VURDERING/DRØFTING:

1. Forhold til gjeldende handlingsplan og annet planverk

I kommunestyrets vedtak i sak 89/09 Handlingsprogram/økonomiplan 2010-2013 og årsbudsjett 2010 fremgår det av punkt 7.f ”utredning av konkurranseutsetting støttefunksjoner” at det ble avsatt kr 300 000 til utredningen.

Kommunestyrets vedtak ble tatt opp i arbeidet med kommunedelplan for Kommuneorganisasjonen 2011 – 2014. Tiltaket ble i planen innarbeidet i kap. 9,3,9,2 Strategiske valg med begrunnelse under tema ”Kompetansestyring”.

I høringsforslaget fra adhocutvalget, var vedtaket innarbeidet og formulert som følger:

”Konkurranseutsetting av støttefunksjoner (IKT, lønn, fakturering, arkiv, regnskap) gjennomføres.

Rådmannen har utredet konkurranseutsetting i forbindelse med vurderingen av interkommunalt arbeid. Dette vil, under gitte forutsetninger, avklare om og eventuelt hvor lønnsomt konkurranseutsetting vil være kontra drift i egenregi. Viktig at egenregien deltar i konkurransen. Konkurranseutsettingen betinger ny kompetanse i bestillerfunksjonen.”

---

¹ Jmf stiftelsen for samfunns- og næringslivsforskning

Etter høringsprosessen, med tilbakemelding bla. fra AMU og fagforening, ble formuleringen av ad-hoc utvalget endret til:

”Konkurransetsetting av støttefunksjoner (IKT m.m.) og eiendomsforvaltning gjøres med gjennomføring av kommune LEAN, gjerne i samarbeid med andre (Hapro og Gran kommune). Siktemålet er fullskalainnføring i planperioden.”

Denne formuleringen ble lagt frem for kommunestyret til behandling 27.05.2010. Kommunestyret vedtok å stryke overnevnte punkt. Det er derfor nødvendig å avklare om dette skal forstås slik at vedtaket i mai også avklarte og brakte til opphør vedtak i sak 89/09.

2. Økonomiske forhold/forhold til budsjett og økonomiplan

Det er avsatt kr 300 000 i budsjettet knyttet til vedtaket om utredning av konkurranseutsetting.

3. Alternative løsningsforslag.

Lunner kommune har fått ny kunnskap om arbeidsmetodikken LEAN tilpasset kommunal sektor.

LEAN er en filosofi der man fokuserer på optimalisering i arbeidsprosessene. Ved å fokusere på de elementene i prosessen som gir økt brukerverdi og minimere sløsing av blant annet tid, innsats, plass, materialer og menneskelig potensiale reduserer man feilmarginene og øker lønnsomheten/brukertilfredsheten. Filosofien fokuserer på å skape en kultur for kontinuerlige forbedringer i organisasjonen og har i praksis vist seg, gjennom dokumentasjon at en også oppnår en høyere opplevd medarbeitertilfredshet.

Under en studietur til danske kommuner i KS regi, ble ledelsesverktøyet Lean fokusert som et relativt nytt og effektivt verktøy for kommunesektoren. Potensialet beskrives å være i størrelsesorden 10 – 25 % bedre ressursutnyttelse. I tillegg har rådmannen blitt oppmerksom på at den lokale bedriften Hadelandsprodukter har god kompetanse på området, etter å ha gjennomført Lean prosesser og oppnådd svært gode effektiviseringsresultater i sine produksjonsprosesser de siste årene. En har også blitt kjent med at noen norske kommuner ser på muligheten for å ta tilbake konkurranseutsatte virksomhetsområder ved en innføring av Lean filosofien som alternativ². Bakgrunnen for dette skal være at en taper noe kompetanse i kommuneorganisasjonen og samtidig får kommunen behov for noe ny/ekstra kompetanse, eksempelvis bestillerkompetanse, ved å sette bort driften til en annen organisasjon.

Det er et betydelig kompetansemiljø innen Lean i industrimiljøet i Gjøvik- og Hadelandsregionen, med HAPRO som en av de sentrale drivkreftene. Det er bl.a. etablert en egen Lean lab på Gjøvik. Rådmannen ønsker å trekke veksler på dette miljøet ved å ta i bruk Lean i Lunner kommune. En kan tenke seg at vi, i sammen med Gran kommune, på denne måten kan etablere oss som ledende blant norske kommuner på Lean. I et slikt perspektiv vil det være noe forstyrrende dersom en samtidig skal jobbe med konkurranseutsetting i form av privatisering.

Rådmannen ber derfor kommunestyre klarlegge om den eksterne utredningen av de aktuelle tjenesteområdene kan løses ved en vurdering av potensialet ved å innføre Lean filosofi som ledelsesverktøy i samarbeid med PWC (Price Waterhouse Coopers). Og dersom det gis en positiv konklusjon i denne vurderingen, gjennomføre Lean- prosessene. Leanimplementering vil være en langsiktig alternativ måte å videreutvikle driften i egenregi på. Dette i motsetning til

---

² Fafo rapport 351, ”Konkurransetsetting og nye organisasjonsformer i norske kommuner

konkurransetsetting av støttefunksjoner i form av utrede et anbudsgrunnlag som kan medføre at driften gjennomføres av annen organisasjon, privat eller offentlig, jfr vedtakets ordlyd knyttet til årsbudsjettet 2010.

Dersom det er et politisk ønske å iverksette en full konkurranseutsetting med den hensikt å avklare markedspotensialet og gjennomføre privatisering der det er mulig, bør mandatet tydeliggjøres ved å legge opp til at utredningene framskaffer et grunnlag som kan brukes for å gjennomføre anbudskonkurranse. Kommunedelplanen for Kommuneorganisasjonen har ikke avklart dette tema.

Nedenstående punkter bør drøftes før endelig mandat kan utarbeides.

1. Skille mellom forvaltningsoppgaver og driftsoppgaver (som kan prissettes).
2. Hvilke konsekvenser vil et skarpt skille mellom drift og forvaltning medføre (både kompetansemessig og kapasitetsmessig)
3. Kartlegge om dagens enheter har andre oppgaver som må vurderes spesielt.
4. Benyttes dagens bemanning til flere/andre oppgaver (fast eller periodisk)
5. Utredningen bør gi en vurdering av om det finnes et reelt marked innenfor de ulike tjenesteområdene, samt antall aktører i disse markedene.
6. Utredningen bør gi en vurdering av om kommunen med dagens driftsformer med fordel kan kjøpe flere/andre tjenester innenfor de aktuelle områdene, og eventuelt hvilke type tjenester, samt hva en potensielt kan forvente å spare av kostnader på dette.
7. Utredningen må gi eksempler på andre kommuner som har utredet og gjennomført tilsvarende tiltak, med resultater/erfaringer.
8. Utredningen må gi en vurdering av hvordan et vedlikeholdsetterslep kan håndteres hvis en skal gjennomføre en endring av driftsformer.
9. Hvor stor ressurs må beregnes for å ivareta kommunens bestiller og kontroll oppgaver.
10. Utredningen må gi en vurdering av hvorvidt en bør sentralisere bestiller og kontroll funksjoner, ved endring av organisasjonsformer, og hvordan bestillefunksjonen skal utføres i forhold til brukerstedene.
11. Utredningen må vurdere risiko og sannsynlige gevinster i forhold til dagens drift.
12. Utredningen må vise en kartlegging av dagens oppgaver (som tilhører driften) med tanke på utarbeidelse av internt prosessforbedringsarbeid (f eks LEAN) eller gi grunnlag for detaljkontrakter/funksjonskontrakter. Framstillingen må sannsynliggjøre effektiviseringspotensialet ved ulike driftsmodeller.
13. Hvilken standard som i dag legges til grunn og hvilken standard ønsker vi framover, dvs utarbeide et anbudsgrunnlag.

Utredningsarbeidet skal gjennomføres av ekstern konsulent for å gi legitimitet til avgrensninger og vurderinger som gjøres. Mandatets omfang vil være avgjørende både for bredde og dybde i utredningene, og vil i stor grad påvirke kostnadsrammen og framdriften for dette arbeidet. Mandatets omfang vil ha vesentlig betydning, både for hvor raskt slike utredninger kan foreligge og for hva de vil koste. Administrasjonen har ikke funnet noe godt referansegrunnlag, men anslagsvis kan en beregne for eksempel kr 300 000 pr utredning/tjenesteområde, noe som vil tilsvare 3-400 timers konsulentbruk pr utredning. Dette må justeres i forhold til det enkelte mandats omfang.

I kommunedelplan Samfunn åpnes det opp for at arbeidet med kommunestruktur kan tas opp igjen. I den sammenheng pågår det et arbeide for å kvalitetssikre og utvikle de mange interkommunale samarbeidende. Samtidig pågår det en avklaringsprosess knyttet til eierstrategier. Gran kommune har tilsvarende invitert til dialog rundt tema kommunestruktur. Det vil i den sammenheng kunne være krevende om den ene kommunen velger til dels ulik organisering av sin virksomhet, for eksempel gjennom privatisering, samtidig som en slik avklaring skal pågå.

Gran kommune har i utgangspunktet et tilsvarende vedtak om konkurranseutsetting som Lunner kommune. Gran har vedtatt å la dette i utgangspunktet skje gjennom implementering av LEAN. I vedtaket ble det laget til en intensjon om at dette gjerne skjer i samarbeid med Lunner kommune.

4. Konklusjon med begrunnelse

Rådmannen vil anbefale på det nåværende tidspunkt, for å understøtte andre pågående prosesser og for å søke å skaffe seg det nødvendige ressursmessig handlingsrom i egen organisasjon til å iverksette ønskede strategiske valg i kommunedelplanene at LEAN innføres som arbeidsmetodikk i Lunner kommune.

DOKUMENT I SAKEN:

Vedlagt:

Øvrige dokument:

Utlegging til offentlig ettersyn av "Kommunedelplan for kommuneorganisasjonen"
Kommunedelplan for Kommuneorganisasjonen 2011-2014 - Høringsuttalelse fra
Informasjonsforvaltningen
Kommunedelplan for Kommuneorganisasjonen 2011-2014 Uttalelse
Utlegging til offentlig ettersyn av "Kommunedelplan for kommuneorganisasjonen" Innspill
Lunner kommune - kommunedelplan - Kommuneorganisasjonen - Høring
Varsel om planarbeid - kommunedelplan for kommuneorganisasjonen
Vedrørende varsel om planarbeid
Varsel om planarbeid - kommunedelplan for kommuneorganisasjonen
Tilbakemelding og innspill til heftet "Kommunens arbeidsgiverpolitikk og verdigrunnlag

Særutskrift av saken med saksframlegg sendes til:

Rett utskrift av møtebok.
Roa,

Utvalgssekretær

Sak nr
42/10

Styre/råd/utvalg:
Kommunestyret

Møtedato:
17.06.2010

Saksbehandler: Reidun Midtlie, Utvalgssekretær

REFERATER - KOMMUNESTYRET

KOMMUNESTYRETS VEDTAK:

Referatene ble tatt til orientering uten protokollerte merknader.

Ref.nr:

23/10 Møteprotokoll for kommunestyret 27.05.2010.

Vedlagt

24/10 Møteprotokoll for kommunestyret 03.06.2010

Vedlagt

Rett utskrift av møtebok.

Roa,

Utvalgssekretær

Sak nr
43/10

Styre/råd/utvalg:
Kommunestyret

Møtedato:
17.06.2010

Saksbehandler: Ole Øystein Larsen, Rådgiver

HOVEDTARIFFOPPGJØRET 2010 - URAVSTEMMING

KOMMUNESTYRETS VEDTAK:

Kommunestyret anbefales å stemme **JA** til det anbefalte meklingsresultat.

Behandling og avstemming:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Rådmannens innstilling:

Kommunestyret anbefales å stemme **JA** til det anbefalte meklingsresultat.

Sammendrag:

Gjennom ny mekling etter meklingsbrudd og påfølgende streik med alle forhandlingssammenslutningene, kunne Meklingsmannen den 9. juni 2010 klokken 14.00 legge fram forslag til løsning ved tariffrevisjonen per. 1. mai 2010 om ny Hovedtariffavtale for tariffperioden 1.5.2010-30.4.2012.

Alle tariffparter, hhv. KS, LO Kommune, Unio, YS-K og Akademikerne har anbefalt det framlagte forslaget og resultatet sendes med dette til uravstemming.

Frist for uravstemming i KS er 30. juni 2010 kl. 15.00. Kommunen skal stemme ja eller nei til meklingsmannens framlagte forslag.

Meklingsrammen ligger innenfor årets budsjetterte ramme på 3,5% årslønnsvekst. Oppgjøret har en klar lavlønnsprofil, prioritering av økte minstelønnsatser for alle grupper (med topp lønnsansiennitet øker årslønnen (inkludert generelle tillegg) fra kr. 17.000 til kr. 25.600,- per 1.8.2010 relatert til 100% stilling). Lærere har fått en særskilt kompensasjon for en dokumentert mindrelønnsutvikling de seineste årene på 1,15% per 10.6.2010.

Det er avsatt 1,1% av lønnsmassen i 2009 til en pott for lokale forhandlinger, kap. 4.A.1, høsten 2010. Potten er delt i to deler: 0,85% per 1.8.2010 og 0,25% per 1.1.2011. Andelen på 0,25% er prioritert tillegg knyttet til ansatte som har gjennomført relevant og dokumentert spesial-, tilleggs- og videreutdanning. Det er åpnet for at arbeidsgiver lokalt kan skyte til økonomiske midler utover potten.

Det er lagt så sterke føringer på pottbruken, at lokal arbeidsgiverpolitikks intensjon om å bruke lønn som motivasjonsfaktor for arbeidsinnsats og dokumenterte resultater på individnivå neppe lar seg gjennomføre under 4.A.1 forhandlingene.

Etter en totalvurdering vil rådmannen tilrå at kommunestyret stemmer JA til resultatet.

Saksutredning:**FAKTA:**

Den økonomiske rammen for oppgjøret er for 2010 om lag 3,4 prosent inklusive overheng/glidning.

Avsetning til lokale forhandlinger og sentrale tariff tillegg er fordelt som følger:

Lokale forhandlinger etter HTA kapittel 4, pkt. 4.A.1

Det er avsatt midler tilsvarende 1,1 % av lønnsmassen til lokale forhandlinger i henhold til HTA kapittel 4, pkt. 4.A.1.

Forhandlingene skal føres samlet, men slik at 0,85 % av lønnsmidlene gis med virkningsdato 1.8.2010 og 0,25 % av lønnsmidlene gis med virkningsdato 1.1.2011. Avsetningen skal beregnes på grunnlag av utbetalt grunnlønn samt faste tillegg for disse arbeidstakerne i 2009. Arbeidsgiver har anledning til å skyte inn midler utover dette.

Lokale lønnstillegg ved ny sentral minstelønn (sikringsbestemmelse som gjelder i tariffperioden)

Tillegg gitt i lokale lønnsforhandlinger etter kap 4, pkt 4.A.1 skal i sin helhet komme i tillegg til ny minstelønn i tariffperioden for berørte arbeidstakere. Ordningen gjelder også for arbeidstakere med ny sentral minstelønn som følge av lønnsansiennitet. Unntak for ordningen er i de tilfeller arbeidstakeren i tariffperioden får ny stillingskode/stillingsgruppe og dette medfører innplassering på et høyere minstelønnsnivå enn det minstelønnsnivå som var grunnlaget ved de lokale forhandlingene.

HTA kapittel 4 B og 4 C – særskilt generelt tillegg pr. 10.6.2010

Det gis et generelt tillegg på kr. 2000,- til ansatte i stillinger med krav om høyskoleutdanning og et generelt tillegg på 1,15 % til ansatte med stilling i HTA kapittel 4C (undervisningsstillinger).

HTA kapittel 4 - generelt tillegg til alle pr. 1.7.2010

Det gis et generelt tillegg på 2,1 % dog minst kr. 7.100,- Tillegget gis til alle ansatte i stillinger som omfattes av HTA kapittel 4.

HTA kapittel 4 - ny minstelønn pr. 1.8.2010

Minstelønnsatsene er regulert med de generelle tilleggene. Dessuten er enkelte satser hevet ytterligere, særlig ved hhv 10/16-års lønnsansiennitet. Disse minstelønnsendringene treffer der kvinneandelen er størst. Ny minstelønnstabell fremgår av meklingsmannens forslag, side 2.

Diverse lønnsbestemmelser

Fra 1.8.2010 avlønnes:

- fysioterapeut i turnusåret med minimum kr. 289.000,-
- unge arbeidstakere med minimum kr. 191.800 (yngre enn 16 år) og kr. 215.700 (mellom 16 og 18 år)
- hovedtillitsvalgt med hel permisjon med minimum kr. 340.000,-

VURDERING/DRØFTING

1. Forhold til gjeldende arbeidsgiverpolitikk og planverk

Meklingsrammen ligger innenfor årets budsjetterte ramme på 3,5% årslønnsvekst. Oppgjøret har en klar lavlønnsprofil, prioritering av økte minstelønnsatser for alle grupper (med topp lønnsansiennitet øker årslønnen (inkludert generelle tillegg) fra kr. 17.000 til kr. 25.600,- per 1.8.2010 relatert til 100% stilling). Lærere har fått en særskilt kompensasjon for en dokumentert mindrelønnsutvikling de seineste årene på 1,15% per 10.6.2010.

Føring for de lokale forhandlingene i 2010

Kvinneprofilen for tariffoppgjøret får neppe annen virkning enn at menn i mannsdominerte yrker (for eksempel håndverkere/fagarbeidere, driftsoperatører, spesialarbeidere, arbeidsledere) neppe kan prioriteres hvis en utelukkende legger til grunn de sentrale føringer for de lokale 4.A.1 forhandlinger. Dette kan allikevel "løses" hvis prioriteringen "beholde" spisskompetanse/nøkkelpersonell tas i bruk da dette er yrkesgrupper der kommunen direkte konkurrerer med det private arbeidsmarked om arbeidskraften.

Partene skal gi kvinner en andel av den avsatte potten som er større enn fordelingen av antall årsverk mellom kvinner og menn tilsier. Lokale lønnstillegg kan avtales individuelt, fordeles til grupper med høy kvinneandel eller brukes til andre lønnsmessige tiltak som fremmer likestilling i virksomheten.

Kvinner i lederstillinger skal prioriteres. Lønnsrelasjoner mellom ledere og dem de er satt til å lede hensyntas.

Lønnstillegg for ansatte som har gjennomført relevant og dokumentert spesial-, tilleggs- og videreutdanning skal prioriteres. Det vises til Meklingsmannens møtebok fra 2008 om kompetansekartlegging m.v. med angivelse av følgende veiledende norm:

"Om lag kr. 20 000,- [...] for lønnstillegg etter 1 års relevant videre-/etterutdanning og /eller vurdert realkompetanse. For relevant videre-/etterutdanning av kortere varighet enn 1 år, dog begrenset nedad til 3 måneder, benyttes lønnsrelasjonen forholdsmessig."

Denne føringen gjelder primært for de avsatte midlene med virkningsdato 1.1.2011, men er ikke bergrenset til denne størrelsen. Lokale lønnstillegg som allerede er gitt ihht til møteboka fra 2008, skal samordnes med resultater fra forhandlinger i 2010. De lokale parter som har gjennomført kompetanseforhandlinger ihht til møteboka fra 2008, disponerer lønnsmidlene i henhold til lokal lønnspolitikk og lønnspolitiske prioriteringer.

De lokale tariffparter har drøftet er enige om normen for lønnsmessig uttelling for videre-/etterutdanning og/eller vurdert realkompetanse.

Det er lagt så sterke føringer på pottbruken, at lokal arbeidsgiverpolitikk intensjon om å bruke lønn som motivasjonsfaktor for arbeidsinnsats og dokumenterte resultater på individnivå neppe lar seg gjennomføre under 4.A.1 forhandlingene.

2. Økonomiske forhold/forhold til budsjett og økonomiplan

Resultatet av tariffoppgjøret ligger innenfor rammen av årets kommunebudsjett.

Med bakgrunn i at oppgjørets virkningsdatoer i all hovedsak er lagt seinere i året enn 1. mai, vil virkningen av oppgjøret i år gi et så stort lønnsmessig overheng til 2011 at det neppe er særlig rom for ytterligere lønnsøkninger i 2011.

3. Alternative løsningsforslag.

Arbeidsgiver har to muligheter – enten å stemme nei eller ja til det foreliggende resultat.

5. Konklusjon med begrunnelse

Med bakgrunn i at lønnsoppgjøret ble brakt i havn ved at samtlige tariffparter har anbefalt meklingsresultatet og at resultatet ligger innenfor en forsvarlig økonomisk ramme, så anbefaler rådmannen at kommunestyret stemmer **JA** ved uravstemmingen.

DOKUMENT I SAKEN:

Vedlagt: Ingen

Øvrige dokument:

KS A-rundskriv nr. 1/2010

Konflikter i arbeidslivet - forholdsregler ved streik

Særutskrift av saken med saksframlegg sendes til:

KS v/bruk av trykt avstemmingsseddel. Frist: Innen 30. juni 2010.

Rett utskrift av møtebok.

Roa,

Utvalgssekretær